प्रकाशन मिति	:	२०७३ असार
प्रकाशक	:	जिल्ला दैवीप्रकोप उद्धार समिति
फोन	:	१०-५६००३३
फ्याक्स	:	०१० ५६०२६६
सर्वाधिकार	:	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नुवाकोट

संक्षिप्त रुपहरु

छोटो रुप	पूर्ण रुप
जिदैप्रउस	जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति
जिविस	जिल्ला विकास समिति
गाविस	गाउँ विकास समिति
नपा	नगरपालिका
प्रजिअ	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
प्रनाउ	प्रहरी नायक उपरिक्षक
गैसस	गैर सरकारी संस्था
सावउस	सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह
नेरेसो	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
SAR	Search And Rescue
MIRA	Multi Clusteral Intial Rapid Assessment
CCCM	Camp Coordination and Camp Management
MoU	Means of Understanding
SAM	Severe Acute Malnutrition
RRT	Rapid Response Team

प्रमुख संरक्षक
विष्णु प्रसाद पोखरेल
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

संरक्षक
केशर बहादुर पण्डित
स्थानीय विकास अधिकारी

सल्लाहकार
देव वहादुर बोहरा प्रहरी उपरिक्षक
कमलराज ढकाल सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी
लोकनाथ रेग्मी प्रमुख जिल्ला इन्जिनियर
खगेन्द्र घिमिरे प्रशासकिय अधिकृत
शैलेन्द्र भण्डारी यो.अ.तथा प्र.अधिकृत
पुष्कर शर्मा रिमाल कार्यक्रम अधिकृत
सिद्धार्थ नरसिङ शर्मा जिल्ला संयोजक GIZ/RPN –Nuwakot

प्रधान सम्पादक
ई. रामकृष्ण राजभण्डारी
(जिल्ला शासन विज्ञ/ विपद व्यवस्थापन विज्ञ)

सम्पादन सहयोगी
गोवर्द्दन लाल सुनार
जिल्ला दैवी प्रकोप उद्दार समितिको सचिवालय सहयोग अधिकृत GIZ/RPN -Nuwakot
शारदा खतिवडा
कार्यक्रम अधिकृत नेपाल रेडक्रस सोसाईटी

प्रकाशन सहयोगी

जर्मन सहयोग
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

प्रकाशक

जिल्ला विकास समितिको कार्यालय
विदुर, नुवाकोट

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय

जिल्ला प्रशासन कार्यालय

नुवाकोट

फोन: ०१०-५६००३३
०१०-५६०३३३
फ्याक्स -०१०५६०२६६

ईमेल:nuwakotcdo@gmail.com

पत्र संख्या : ०७२/७३
चलानी नम्बर : ६३

मिति :- २०७२/०३/१३

शुभ-कामना

मानवीय एवं प्राकृतिक कारणबाट उत्पन्न हुने विपदलाई योजनावद्ध रुपमा कमि ल्याउन सहयोग पुग्ने गरी नेपाल सरकारको विद्यमान नीति, निर्देशिका, दिग्दर्शनका प्रावधानलाई मध्ये नजर गर्दै सरोकारवाला पक्षसंगको अर्न्तक्रिया, छलफल, गोष्ठिबाट प्राप्त सल्लाह, सुझावहरुलाई समेटी तयार गरिएको यस विपद् पुर्वतयारी तथा अनुक्रिया योजना, २०७३ ले नुवाकोट जिल्लाको विपदको स्थितिको स्पष्ट आँकलन गरेको छ । यस योजनाले विपद् सम्भाव्य क्षेत्रहरुको पहिचान, घटना घट्न नदिन अपनाउनु पर्ने सजगता, घट्न गएमा गर्नु पर्ने व्यवस्थापकीय कार्यमा सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

प्रस्तुत योजना विगतमा तयार गरिएको अनुक्रिया योजना तथा २०७२ सालको महाभुकम्पको क्षती, असरलाई व्यवस्थापन गर्दा प्राप्त अनुभवलाई समेटेर तयार गरिएको छ । नुवाकोट जिल्लाको विपद व्यवस्थापनका कार्यकालागि यस योजनाको उपयोग हुन सक्ने र विपद् व्यवस्थाका क्षेत्रमा अध्ययन अनुसन्धान र खोजमा लागेका संघ संस्थाहरु र व्यक्तिहरु समेत लाभान्वित हुनेछन् भन्ने विश्वास लिएको छु । यो योजना तयार पार्न सहयोग गर्ने जिल्ला विकास समितिका जिल्ला शासन विज्ञ ई. रामकृष्ण राजभण्डारी, जि.आई.जेड. रिकोभरी प्रोगाम नुवाकोट, जिल्ला दैवि प्रकोप उद्धार समितिका सहयोगी अधिकृत गोबर्धन सुनार र अन्य सम्बद्ध सबैमा विशेष धन्यवाद सहित प्रकाशनको पूर्ण सफलताको शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

(विष्णुप्रसाद पोखरेल)
प्रमुख जिल्ला अधिकारी
एवं
अध्यक्ष जिल्ला दैवि प्रकोप उद्धार समिति नुवाकोट

नेपाल सरकार
संघिय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय
जिल्ला विकास समितिको कार्यालय
विदुर नुवाकोट

हाम्रो भनाई

मानविय वा प्राकृतिक कारणबाट उत्पन्न विपदलाई सुनियोजित र योजनावद्द तरिकाबाट व्यवस्थापन गर्न सहयोगी हुने गरी तयार पारिएको यस विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले विपद व्यवस्थापनंका क्षेत्रमा कार्य गर्ने संघसंस्था, व्यक्ति, समुहहरु लाई कार्यक्रम संचालनमा सहयोग पुऱ्याउनेछ भन्ने कुरामा दुईमत छैन । मध्यमान्चल विकास क्षेत्रको वाग्मती अन्चलमा पर्ने यस जिल्लाको १ नगरपालिका र ६१ गाउं विकास समितिहरुमा गत वर्ष २०७२ को महाविनाशकारी भुकम्पले धेरै असर गरी धेरै जनधनको क्षति पुऱ्याएको अवस्था छ । भुकम्पको अलावा बाढी, पहिरो, माहामारी, आगलागी, चटयांग जस्ता प्राकृतिक तथा मानविय प्रकोपले पुऱ्याउने क्षतीलाई निर्मुलै पार्न नसकेपनि यसबाट सिर्जना हुन सक्ने दुखद असरलाई न्युनिकरण गर्ने तथा समयमै व्यवस्थापन गरी मानविय तथा जनधनको क्षति कम गर्न सकिन्छ भन्ने विश्वासका साथ तयार गरिएको प्रतिकार्य योजनाहरुले आउंदा दिनहरुमा विपद व्यवस्थापनमा ठुलो सहयोग पुऱ्याउने छ । विपद व्यवस्थापनमा तयार गरिएको नीति, निर्देशिका, दिग्दर्शनहरुको आधारमा विभिन्न निकायका अनुभवीहरु, राजनीतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरु, सुरक्षा निकाय, नगरपालिका, गाउं विकास समिति र अन्य नागरिक समाजका वर्गहरुका राय, सल्लाह, छलफल, सुझावबाट तयार गरिएको यस विपद पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७३ ले विपदले सिर्जना गर्ने घटना/ दुर्घटनाको असरलाई न्युनिकरण, व्यवस्थापन गर्न टेवा दिनेछ र यस सम्बन्धी हुने क्रियाकलापहरुलाई साझेदारी, सहभागितात्मक तरिकाबाट सम्पन्न गर्न आर्थिक, भौतिक, मानविय सहयोग प्राप्त हुनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

प्रकोपले कम समयमा एकै पटक धेरै भन्दा धेरै जनसंख्यालाई प्रभाव पार्ने भएकोले यसको व्यवस्थापन एक चुनौतीपुर्ण रहेको वर्तमान परिप्रेक्ष्यमा प्रतिकार्य योजनाले प्रकोप आउनु अघि, प्रकोप भईरहेको अवस्थामा गर्नुपर्ने राहतका कार्यहरु र प्रकोप पश्चात गर्नुपर्ने पुर्ननिर्माणको कार्य विवरण, जिम्मेवार निकाय, सहयोगी संघसंस्थाहरुको समन्वय, संयोजनगरी सरल र सिघ्र व्यवस्थापन गर्न जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति, नुवाकोट प्राप्त सल्लाह, सुझावका साथ कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्न प्रतिवद्ध रहेको विश्वास दिलाउन चाहान्छु ।

धन्यवाद !

केशर बहादुर पण्डित

स्थानीय विकास अधिकारी

Nepal Red Cross Society
Nuwakot District chapter

Ref. No.

शुभकामना

नुवाकोट जिल्लाको विपद जोखिमयुक्त अवस्थाको चित्रण गरी सम्भावित खतरा कम गर्न अवलम्वन गरिनु पर्ने उपायहरु समेटी जिल्ला विकास समिति र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी नुवाकोटको आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगमा प्रकाशित परिमार्जित जिल्ला विपद पुर्वतयारी तथा अनुकृया योजना २०७२/०७३ को संस्करणका लागि खुशी व्यक्त गर्दै उक्त प्रकाशनको सफलताको शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

मानवीय तथा प्राकृतिक कारणबाट उत्पन्न हुनसक्ने विपद्को क्षति कम गर्न तथा सम्भावित क्षति प्रति सजकता अपनाई विपदका समयमा यथाशिघ्र उद्धार तथा रहत प्रदान गर्न यसबाट पूर्ण सहयोग मिल्ने छ ।

विशेषतः पहिरो, बाढी, महामारी, आगलागी, भुकम्प जस्ता प्रकोपहरुको विशेषता बोकेको यस जिल्लामा विगतका अनुभव, विपद् व्यवस्थापनमा सकिय सहभागी तथा सहयोगी निकायका विज्ञहरुको प्रत्यक्ष संलग्नतामा तयार पारिएको यस पुस्तकले जिल्लाको सम्भावित विपद जोखिम र न्युनिकरणमा सरोकारवाला सवैका लागि प्रेरणाको श्रोत बन्ने छ भन्ने आशा लिएको छु ।

अन्तमा पुस्तक तयारी तथा प्रकाशनमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने सवैमा विशेष धन्यवाद सहित कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु ।

....

सुरत वहादुर चित्रकार
सभापति
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
नुवाकोट जिल्ला शाखा

बिषय सूची

खण्ड-१

क विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७२/७३
क.१ पुष्ठभूमिः **नुवाकोट जिल्ला एक परिचय**
१.१ सामान्य परिचय
१.२ भौगोलिक अवस्थिति
१.३ सिमाना
१.४ हावापानी तथा जलवायु
१.५ तापक्रम तथा वर्षा
१.६ भुधरातलीय स्थिति
१.७ धरातलीय स्वरुप
१.८ राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन
१.९ जनसंख्या सम्वन्धि विवरण
१.१० धर्म अनुसार जनसंख्या (प्रमुख ५)
१.११ जाति अनुसार जनसंख्या (प्रमुख ५)
१.१२ भाषा अनुसार जनसंख्या (प्रमुख ५)
१.१३ दलित तथा जनजाति जनसंख्या
१.१४ आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्या
१.१५ प्रमुख पेशा
१.१६ जनसंख्याको पेशागत विवरण१.१७ मानवीय विकास सम्वन्धि विवरण
१.१८ शैक्षिक स्थिति
१.१९ स्वास्थ्य स्थिति
१.२० कृषि सम्वन्धि विवरण
१.२१ भुउपयोग स्थिति
१.२२ पशु सम्वन्धि विवरण
१.२३ संचार सेवा सम्वन्धि विवरण
१.२४ विद्युत वैकल्पिक उर्जा सम्वन्धि विवरण-
१.२५ यातायात सम्वन्धि विवरण
१.२६ सहकारी/वित्तिय संघ, संस्था/गै.स.स सम्वन्धि विवरण
१.२७ शान्ति सुरक्षा
१.२८ प्राकृतिक स्रोत तथा वातावरण
१.२९ मुख्य वनस्पतिहरु
१.३० प्राप्य जडिवुटिहरु
१.३१ मुख्य नदी तथा तालहरु
१.३२ धार्मिक एवं सांस्कुतिक सम्पदा सम्वन्धि विवरण
१.३३ मुख्य पर्यटकिय स्थल, ताल, ऐतिहासिक गुफा, दरवार तथा स्मुति उद्यानहरु
१.३४ मुख्य वजार केन्द्र
१.३५ सांस्कुतिक चाड एंव मेलाहरु

खण्ड-२

२.० विपदको अवस्था बिश्लेषण तथा समस्या पहिचान :-
२.१ चुनौतीहरु :
२.२ अवसरहरु :
२.३ आवश्यकता पहिचान**:**
२.४ प्रकोप प्राथमिकिकरण, संकटाभिमुखता तथा जोखिम पहिचान :
२.४.१ नुवाकोट जिल्लामा प्रकोपको श्रेणीकरण :

२.४.२ प्रकोप प्राथमिकिकरण मेट्रिक्स
२.४.३ छलफलमा सहभागीहरुको अनुभूतिको आधारमा तयार पारिएको प्रमुख प्रकोपहरुको बारम्बारता तालिका
२.४.४ पहिरोको संकटासन्नता पहिचान
२.४.५ पहिरोको संकटासन्नता पहिचा
२. ४. ६पहिरोको जोखिममा रहेका गा.बि.स.हरु
२.४. ७ महामारीको संकटासनन्ता पहिचान
२.४.८ महामारीको सर्न्दभमा गा.बि.स हरुको जोखिमको स्थिति
२.४.९ जोखिम पहिचान र प्रभावको अनुमान
२.४.१० पहिरोको कारणले हुने जोखिमः
२.४.११ महामारीको कारणले हुने जोखिमः
२.५ जिल्लाको क्षमता बिश्लेषण
२.६ सेवा प्रदायक संस्थाहरुः
२.७ *स्रोत नक्साकंन-उपलब्ध स्रोतहरु तथा थप आवश्यकताः*
२.८ प्रकोप प्रतिकार्यका लागि उपलब्ध स्रोतहरु तथा आवश्यकताको नक्साङ्कन
२.९ नेपालमा प्रकोप जोखिम व्यवस्थापन र वर्तमान नीति
२.१० प्रकोप प्रतिकार्यका लागि साझेदार/सहयोगी निकायको क्षमता र सहयोगको किसिम
२.१०.१ पहिरो र महामारीको प्रकोपमा काम गर्ने सहयोगी निकायको क्षमता र सहयोगको किसिम
२.११ क्षेत्रगत अगुवाको नक्साङ्कन
२.११.१ प्रकोपपूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना (महामारी र पहिरो)
२.११.२ उद्देश्यः
२.११.३ योजनाको लक्ष्य
२.११.४ अपेक्षित उपलब्धिहरुः
२.११.५ उपागमन तथा सिद्धान्तहरुः
२.१२ कार्यक्षेत्र (क्षेत्रगत रुपमा) तथा प्रमुख गविविधिहरुः पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका गतिबिधिहरु
१.१३ कार्य क्षेत्र तथा पूर्वतयारी गतिविधिहरु
२.१४ कार्यक्षेत्र तथा प्रमुख प्रतिकार्यका गतिबिधिहरुः प्रतिकार्य योजना
२.१५ पहिरो र महामारी प्रकोपको पूर्वतयारी कार्ययोजना २०७२/७३

अनुसूचि (१क) पहिरोको संकटासन्नता पहिचान
अनुसूचि (१ख) महामारीको संकटाभिमुखता पहिचान
अनुसूचि २ स्वास्थ्य तथा सरसफाईको स्थिति अनुसार बर्गिकरण गरिएका गा.वि.स.हरु
अनुसूचि ३ पहिरो संग सम्वन्धित जोखिम आँकलन
अनुसूचि ४ योजनामा अप्नाइएका उपागमन र विधिहरु (प्रकोप पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना)
४.१ अवस्था बिश्लेषण र समिक्षाः
४.२ समन्वयात्मक बैठक तथा परिचयात्मक कार्यशालाः
४.३ क्षेत्रगत बैठकहरुः
४.४ अन्तिम कार्यशालाः

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७३ र ७४

खण्ड १

आकष्मिक पूर्वतयारी योजनाको परिचयः

१) पुष्ठभूमिः

संघीय राज्यलाई प्रत्यय रुपमा केन्द्रीयस्तरबाट सम्बोधन गर्न चुनौतीपूर्ण भएको अवस्थामा कुनै पनि राज्यलाई ऐन/नियमहरु बनाउनका लागि केन्द्रीय र जिल्ला को लागि विपद् व्यवस्थापनका नीतिको अत्यावश्यक भएको महसुस गर्न सकिन्छ । नेपाल मुख्य गरी बाढी, पहिरो प्रकोप, भूकम्प, विभिन्न स्वास्थ्यसँग प्रकोपको जोखिममा भएको र मानव सिर्जित प्रकोपहरुको पनि उच्च जोखिममा रहेको हुनाले, यस्ता जोखिमहरुलाई निर्क्यौल गरी, यस सम्बन्धि एकिकुत, समावेशी र सम र समय सापेक्षिक विपद् व्यवस्थापन नीति तथा कार्यान्वयन वर्तमान समयमा अपरिहार्य देखिन्छ ।

नेपालको दिगो विकासको लक्ष्य २००३ र २०१५ संयुक्त राष्ट्र संघले निर्दिष्ट गरेको दिगो विकासको लक्ष्यले तय गरे अनुसारका सामाजिक, आर्थिक राजनीतिक र सांस्कुतिक विकासलाई अवरोध गर्न सक्ने सबै प्रकारका विपद्लाई व्यवस्थापन गर्नुपर्ने आवश्यकता छ ।

हालै मात्र संयुक्त राष्ट्र संघ सन् २०१५ मा नेपाल समेत १ सय ८७ देशहरुको सहभागितामा जारी गरेको विश्वव्यापी साझा अवधारणापत्र विप्द जोखिम न्यूनिकरणका लागि सेन्डाई अवधारणापत्र २०१५-२०३० (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction, 2015-2030) लाई मुल आधार मानि अन्य अन्तर्राष्ट्रिय एवं क्षेत्रीय मान्यता एवं मापदण्डको समेत अध्ययनका आधारमा यसलाई कार्यान्वयन गर्न ठोस र एकीकुत दस्तावेजको आवश्यकता महसुस भई पहिचान गरी त्यसबाट उत्पन्न हुने जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्दै व्यवस्थापनको अनुगमन, मूल्यांकन, अध्ययन, अनुसन्धान, नीति, ऐन, र नियम निर्माण, विपद् मूलप्रवाहीकरण र कार्यान्वयनका सबै पक्षमा निर्देशन दिइनेछ ।

विश्वव्यापी रुपमा विभिन्न प्रकोपहरुबाट विपद घटनाहरु बुद्धि भई धेरै जनधनको क्षति भैरहेको र विपद व्यवस्थापनलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी कार्यहरु भैरहेको सन्र्दभमा नेपालले पनि प्राकृतिक तथा मानवजन्य प्रकोपहरुको प्रभावहरुलाई न्युनिकरण गर्ने उद्देश्यलाई प्राथमिकतामा राखेको छ । कमजोर भौगोलिक बनावट, मौसमी घटनाहरु, तीब्र जनसंख्या बुद्धि, अव्यवस्थित बसाई तथा बिकास गतिविधिहरुका कारणले नेपाल प्राकृतिक प्रकोपहरुको उच्च जोखिममा रहेको छ । यस किसिमको विषम परिस्थितिमा सम्भावित विपदको ब्यवस्थापन गरी क्षती न्यूनीकरणको लागी जिल्लाका विभिन्न तह देखि समुदाय स्तरसम्म प्रयासहरु हुनु जरुरी छ । विगतका अनुभवहरु तथा विपद व्यवस्थापनको क्षेत्रमा विकसित नीति र अवधारणाहरुको आधारमा विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको महत्व तथा आवश्यकता अपरिहार्य भएको कुरा महसुस गरिएको छ । मानवीय दुर्घटनाहरुमा कमी ल्याउने र प्राकृतिक प्रकोपका असर न्यूनिकरण गर्ने विभिन्न गतिविधिहरु मध्ये विपद पूर्वतयारी एउटा महत्वपुर्ण गतिविधि हो । यस सन्र्दभमा नेपाल सरकार, संयुक्त राष्ट्र संघका एजेन्सीहरु, राष्ट्रिय, अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी सघं संस्थाहरु तथा

रेडक्रस अभियानले गत बर्ष देखि देशका ६५ जिल्लामा आपतकालीन योजना सहित विपद पूर्वतयारी योजना निर्माणका लागि आपसमा समन्वय गर्दै आएका छन् । यसै सन्दर्भमा जिल्ला विकास समिति नुवाकोट, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी नुवाकोट जिल्ला शाखा र GIZ/RPN Nuwakot ले यस बर्ष नुवाकोट जिल्लामा हुने विपदहरुमा उचित अनुक्रियाका लागि पूर्वतयारी योजना बनाउन जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिसंग समन्वय र सहयोगी भूमिका निर्बाह गरेको छ ।

नुवाकोट जिल्लाका अधिकांस क्षेत्रहरु भुकम्पबाट प्रभावित भएको छ र पहिरोको जोखिम रहेको छ । बर्षायाममा यहाँका समुदायहरुले पहिरोबाट जनधन क्षतिको सामना गरिरहेका छन । पहिरोको कारण करिव २५० परिवारहरु प्रत्येक वर्ष प्रभावित हुने गर्दछन् । बिगत पांच बर्षको तथ्याकंलाई हेर्दा नुवाकोट जिल्लाका प्रत्येक गा.वि.स तथा नगरपालिका समेत पहिरोको जोखिमबाट मुक्त नरहेको पाउछौं । गत बर्ष २०७२ मा आएको बिनाशकारी भुकम्प ले जिल्लाभरि गरेको मानवीय क्षती, २०६८, २०६९ श्रावण, भाद्र महिनामा गएको बाढी पहिरोका कारण नर्जामण्डप, वागेश्वरी र थान्सिङ गाविसमा मानवीय क्षती तथा अन्य धेरै गाविसहरु प्रभावित भयो, त्यसैगरी २०७१ र ०७२ मा आऐका बाढी पहिरोका कारण उर्लेनी, लच्याङ र गेर्खु गाविसमा धेरै जनधनको क्षति भएको छ । त्यसैगरी कमजोर सरसफाईको अवस्था तथा शुद्ध खानेपानी र शौचालयको उचित प्रयोगको अभावमा नुवाकोट जिल्ला मा प्रत्येक बर्ष झाडापखाला लगायत महामारीको समेत सामना गर्नु पर्दछ । यसै अनुभवको आधारमा जिल्ला दैवीप्रकोप उद्धार समिति मार्फत मानवजन्य तथा प्राकृतिक विपद न्यूनीकरणमा जनतालाई सुसूचित गराई जिल्ला तथा नेपाल सरकारलाई सहयोग पुर्‍याउने उद्धेश्यले यो **"विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना"** नेपाल रेडक्रस सोसाइटी नुवाकोट जिल्ला शाखा, GIZ/RPN, Nuwakot जिल्ला विकास समिति, स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम (LGCDP), UN Women (Saathi) को आर्थिक तथा प्राबिधिक सहयोगमा निर्माण गरिएको हो । लामो छलफल, बहसबाट प्राप्त सुझावहरुलाई समेटी पुस्तकाकारको रुपमा GIZ/RPN, Nuwakot ले प्रकासनको लागी आर्थिक सहयोग गरेको हो । यो योजना कार्यान्वयनमा आएपछि विपद न्यूनिकरणमा सहयोग हुने, विपदबाट प्रभावित परिवारहरुको छिटो, सरल तरिकाबाट व्यबस्थापन गर्न सकिने र सम्भावित विपद्को प्रभावहरु न्युन हुने बिश्वास गरिएको छ ।

२. उद्देश्य र कार्य क्षेत्र

- जिल्ला स्तरमा हुने, हुन सक्ने विपदहरुको व्यवस्थापन गर्दै राष्ट्रिय विपद प्रतिकार्यमा कमि ल्याउनु यस प्रतिकार्य योजनाको मुख्य उद्देश्य रहेको छ ।
- विपद् हुनुभन्दा अगाडि, भइरहेको समयमा र विपद् पश्चात् तुरुन्त गरिने कार्य तथा जनधनको सुरक्षा, कानुनको पालना; विरामी, घाइते र जोखिममा परेका व्यक्तिको हेरचाह, जीवन रक्षाका लागि आवश्यक पर्ने सामग्री प्रदान गर्ने र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षणका लागि जिल्ला स्तरमा गरिने कार्यहरुलाई जिल्ला विपद् प्रतिकार्य (National Disaster Response) को कार्य क्षेत्रको रुपमा लिइएको छ । विपद पूर्व, विपद परिरहेको समयमा र विपद पछि गर्नु पर्ने कार्यहरूको पूर्वतयारी गर्नु ।
- विपद प्रभावितहरूलाई तत्काल उद्धार तथा राहत सेवा पुऱ्याउन सरल पार्नु ।

- आकस्मिक पूर्वतयारी कार्ययोजनामा जिम्मेवारी बोकेका विभिन्न सघंसस्थाहरूको कार्य प्रगतिको समीक्षा गर्नु ।
- आकस्मिक पूर्वतयारी योजना कार्यान्वयन पश्चात सिकिएका पाठहरुलाई छलफलमा ल्याई पुनः परिमार्जनका लागि सरोकारवालाहरुको बैठकको आयोजना र विभिन्न निकाय तथा संघसस्थाहरू बीच समन्वय गरी कार्यक्रमलाई एकीकुत रूपमा अगाडि लैजानु ।
- राहत वितरण कार्य एकद्धार प्रणालीबाट छिटो, सरल बिधि, व्यवस्थित, पारदर्शीताका साथ कार्य गर्न ।
- विपद् आफैमा चुनौती हो र विपदले निम्त्याएको अवस्थालाई अवसरको रुपमा व्यवस्थापन गरि दिगो विकासका योजनाहरु तर्जुमा, छनौट र कार्यान्वयन गर्न मुलप्रवाहीकरण गरिने ।
- विपद् व्यवस्थापन नीतिका उद्देश्यले निर्देश गरे अनुसारको कार्यक्रम कार्यान्वयन संस्थाहरुको स्थापना गर्ने र आवश्यक प्रविधिको पनि स्तरोन्तर गर्दै सो सम्बन्धी अनुगमन तथा मुल्यांकन प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- जोखिमको पहिचान, मुल्यांकन तथा अनुगमनको लागि प्रभावकारी प्रणालीको व्यवस्था गरिनेछ ।
- आधुनिक संचार प्रविधिको प्रयोग गर्दै विपद्को पूर्व जानकारी गराउने Early Warning System को विकास गरिनेछ ।
- प्रकोप पश्चातको प्रतिकार्य तथा उद्धार कार्यमा संकटासन्न (Vulnerable) समुदाय खासखरी सुत्केरी महिला, स्तनपान गराईरहेका महिला, किशोरी, अपाङ्गता भएका नागरिकहरु, एकल महिला, जेष्ठ नागरिक, बालबालिकाहरु पहिचान गरी विशेष ग्राह्यता दिइनेछ ।
- पुर्नस्थापना तथा पुर्ननिर्माणलाई विपद् उत्थानशील संरचना तथा समाज बनाउने अवसरको रुपमा लिएर सुरक्षित समाजको निर्माण गरिनेछ ।
- विपद् व्यवस्थापनका लागि सञ्चारको योगदानको प्रभावकारीतााई जोड दिइनेछ ।
- आकस्मिक पूर्वतयारी योजना समय समयमा परिमार्जन गरि अन्य संस्करण प्रकाशन गरी सम्बन्धित निकायहरूलाई वितरण गर्नु ।

३. आकष्मिक योजना प्रकाशनको लागि अबलम्बन गरिएको प्रक्रियाहरू

विपदको क्षेत्रमा काम गर्ने निकायहरूका लागि तयार भएको मानवीय घोषणा (स्फेयर) पत्रले निर्दिष्ट गरेको मार्ग निर्देशन र न्यूनतम मापदण्ड अनुसारको प्रक्रियालाई योजना तयार गर्न कार्यशालामा अवलम्बन गरिएको छ साथै यसमा समावेश गर्नु पर्ने अन्य आवश्यक विषयबस्तुलाई पनि समेट्ने प्रयास गरिएको छ ।

विपद् प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा २०७२ बैशाख १२ गते र त्यसपछिका पराकम्पनले श्रृजित विपद व्यवस्थापनका लागी जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिको बैठकमा भएका छलफल, निर्णयहरु र विषयगत क्षेत्रहरूको पटक पटक छलफल र अन्तरक्रियाहरूको आयोजना गरिएको छ । यसैगरी विषयगत अगुवा संस्थाको पनि पटक पटक बैठकहरू बसेका छन् । बैठकहरूमा जिल्ला स्थित सरोकारवाला निकायहरूबाट प्राविधिक सहयोग गर्ने काम भएको छ । यसैगरी विगतमा निर्माण गरिएका विपद् पूर्वतयारी योजना तथा आकस्मिक योजनाहरूलाई आधार मानेर यो योजना तयार गरिएको छ ।

- जिल्ला प्रशासन कार्यालय नुवाकोटको सहयोगमा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी नुवाकोटद्धारा जिल्लामा विपद् पूर्वतयारी तथा राहत कार्य गर्ने ।
- जिल्ला प्रशासन कार्यालय नुवाकोटको दैवी प्रकोप उद्धार समितिसंग समन्वय गरी प्रकाशन कार्य सम्पन्न गर्ने ।
- विपदको क्षेत्रमा काम गर्ने विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरुबाट प्रकाशनका लागि सूचना संकलन गरिएको छ ।
- जिल्ला विपद व्यवस्थापन योजना तयारीको जिल्लाको वस्तुगत विश्लेषण (Situatuon Analysis of the Distrist for the Preparation of District Disaster Management Plan) बाट परिमाणात्मक तथ्याङ्क लिइएको छ ।
- जिल्लामा रहेका सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाबाट नेपाल सरकार गुह मन्त्रालयको विपद् व्यवस्थापनको लागि जिल्लास्तरीय पूर्वतयारी योजना मार्गदर्शन २०६७ को स्रोत साधनको आंकलन फारम नं.३ र प्रतिकार्यमा सहयोग गर्ने क्षमता र सहयोग सामाग्री आंकलन फारम नं.४ बाट सरोकारवाला संघ संस्थाहरुको क्षमता संकलन तथा विश्लेषण गरिएको छ ।
- नेपाल रेडक्रस सोसाईटी उपशाखाहरुबाट गाविस स्तरीय प्रकोपको पहिचान तथा यसको मापन र प्रकोप स्थलको पहिचान तथा आश्रयस्थल एवं प्रकोपका परिमाणात्मक तथ्याङ्क लिइएको छ ।
- जिल्ला दैवीप्रकोप उद्धार समितिको बैठकमा पटक-पटक छलफल भएको छ ।

जिल्लास्तरमा पहिले तयार गरिएको विपद पूर्वतयारी प्रतिकार्य योजना लाई यस बर्ष व्यापक छलफल, अर्न्तक्रिया गरि परिमार्जन गरिएको छ । यस योजनामा समावेश गरिएको विषयबस्तु बार्षिक रुपमा अझै परिमार्जन गर्दै लगिनेछ । कतिपय अवस्थामा एउटै किसिमको तथ्याङ्क पनि अलग-अलग स्रोतबाट प्राप्त भएको कारणले फरक परेका हुन सक्छन् । जे भएपनि पहिलो प्रयासमा भए गरेका कमी कमजोरीहरुलाई यस पटक सच्याउने प्रयास गरिएको छ । कतिपय क्षेत्रका तथ्याङ्कहरू आउँदा दिनमा समेत प्राप्त हुन सक्ने भएको र जरुरी तथ्यांकलाई मध्यावधि मूल्यांकनको वेलामा समेत समावेश गरी यो कार्ययोजना दस्तावेजलाई पूर्णता दिइनेछ ।

विपद सम्वन्धी संक्षिप्त विवरण

१ प्राकृतिक विपद तथा वातावरण (Natural Disaster and Environment)

वातावरण, जैविक विविधता तथा प्राकृतिक विपद बीच घनिष्ट सम्बन्ध रहेको हुन्छ । प्राकृतिक विपदहरु सामान्यतया वातावरणको अवस्थामा आएका आकस्मिक तथा क्रमबद्ध परिवर्तनहरुबाट उत्पन्न हुन्छन् । यस्ता परिवर्तनहरु धेरैजसो भौगर्भिक तथा हावापानी सम्बन्धि विविध प्रक्रियाहरु मार्फत प्राकृतिक घटनाहरुको रुपमा सुरु हुन्छन् । प्राकृतिक घटनाहरुको अतिरिक्त मानवीय क्रियाकलापहरुका माध्यमबाट पनि वातावरणमा परिवर्तन हुन्छन् र यस्ता वातावरणीय परिवर्तन आकस्मिक एवं दीर्घकालीन प्रकृतिका समेत हुन्छन् । जस्तैः प्राकृतिक स्रोत साधनहरुको अविवेकपूर्ण उपयोग अथवा इन्धनको अत्यधिक प्रज्वलनको कारणले गर्दा हरित गृह ग्याँसको निष्कासन, पुनःनवीकरणीय क्षमताको उपेक्षा तथा अन्धाधुन्ध तवरको शहरीकरणजस्ता विकासका संकेतहरु आफैंले विनाशतर्फ डोऱ्याइरहेको दुःखद अवस्था विद्यमान छ । फलस्वरुप भौगोलिक सीमामा मात्र सीमित नभई विश्वभर समस्याको रुपमा फैलिरहेको जलवायू परिवर्तनका कारण तापमानको वृद्धि भइरहेको र हावापानी तथा मौसममा परिवर्तन आइरहेको स्थिति छ । यी परिवर्तनहरुले गर्दा अतिवृष्टी, अल्पवृष्टी, बेमौसमी बाढी, पहिरो, खडेरी, आगलागी जस्ता समस्याहरुमा वृद्धि भइरहेको अवस्था छर्लङ्ग देखिन्छ । यसरी नै जनसंख्या वृद्धि, भएका उर्वर भूमीको विनाशले गर्दा जंगल

क्षेत्रमा कृषिको थप प्रसार गर्ने कार्यतिर प्रवृत्त गराउंदछ । यस्तो कृषि प्रसारबाट आवास क्षेत्रसँग रहेको सम्बन्ध नष्ट हुने तथा जैविक विविधता माथि प्रत्यक्ष खतरा पुग्दछ । रोग तथा कीराबाट उत्पन्न हुने महामारी, पशु तथा वनस्पतिको सुरक्षा तथा स्वास्थ्यका साथसाथै प्रकृतिक स्रोत तथा पर्यावरण सम्बन्धि प्रक्रियाहरुको दिगोपनामा गम्भीर चुनौती खडा हुन्छ । यसरी वातावरण तथा पर्यावरण सम्बन्धि क्रियाकलापमा अल्पकालीन तथा दिर्घकालीन दुवै थरी असरहरु उत्पन्न हुन पुग्दछन् ।

२. विपद् तथा विकास (Natural Hazards and Development)

विपद विकास निर्माण र जनसंख्याको वृद्धिसँगै आफैं सिर्जित एक दुर्घटना हो । विकास निर्माणका क्षेत्रमा संलग्न रहेको निकाय तथा समुदायहरुमा विपद् सम्बन्धी चेतना र ज्ञानको कमी र त्यस बाट पार्ने नकारात्मक सुचकहरुको कम आंकलनका कारणबाट कठोर परिश्रमबाट आर्जन गरिएका विकासका उपलब्धिहरुमा विपदले क्षति पुऱ्याउने गरेको छ । प्रविधिको कमजोर उपयोग प्रणाली र अज्ञानताले पनि विकासलाई विपदको जननीको रुपमा बढाई रहेको छ । आधुनिक प्रबिधि, सीप, ज्ञान बुद्धी गराई विपदका घटना हुन सक्ने संभावित स्थान, समय तथा प्रभावको भविष्यवाणी गरी विपद्का जोखिमहरुबाट जोगाउन तथा विपदपछि पहिलेकै अवस्थामा फर्कनका निम्ति प्राकृतिक स्रोत साधनको दिगो प्रयोग लगायत संरक्षणमूलक कदम चाली वातावरणको प्राकृतिकपनलाई यथासंभव कायम गरिराख्नु महत्वपूर्ण हुन्छ । यसका लागि जलाधार व्यवस्थापन, भू-संरक्षण, सिमसार व्यवस्थापन तथा रोकथामका प्रविधिका साथसाथै प्राकृतिक स्रोत साधनको दिगो प्रयोगमा समुदायको सहभागिता एवं जैविक विविधताको संरक्षणका दिशातर्फ ध्यान दिई दिगो विकासको अवधारणालाई एकिकृत रुपमा कार्यान्वियन गर्नु पर्ने आवश्यकता छ । यस्ता जोखिमहरुबाट जोगिन विकासको योजना तर्जुमा गर्ने समयमा वातावरणीय प्राथमिकताहरुप्रति प्रर्याप्त ध्यान दिएर विपद् जोखिम न्यूनिकरणको अवधारणालाई सबैले र सबै तहमा आत्मसात् गर्न जरुरी देखिन्छ । विकासका योजना तयार पार्ने समयमा नै यसले पार्न सक्ने नकारात्मक प्रभाव तथा विपद सम्बन्धि लेखाजोखा राखी संभावित विपद न्यूनिकरणको योजना पनि संगसंगै निर्माण गरी व्यबहारीक प्रयोग भएमा दिगो विकास हुन सक्दछ ।

२. नेपालमा विपद जोखिम व्यवस्थापन र वर्तमान नीति

२.१. नीतिगत व्यवस्था

नेपालमा विपदका घटनाहरु भएपछि माग र आवश्यकता अनुसार उद्धार तथा राहत उपलब्ध गराउने परम्परागत अवधारणामा परिवर्तन आएको छ । दैवीप्रकोप उद्धार ऐन, २०३९ लागू भएपछि विपद व्यवस्थापनमा उद्धार तथा राहत कार्यका अतिरिक्त पूर्वतयारी तथा न्यूनिकरण कार्यलाई पनि जोड दिन थालिएको देखिन्छ । सन् १९९१ मा प्राकृतिक विपद न्यूनिकरण अन्तराष्ट्रिय दशकको घोषणा भएपछि विपद व्यवस्थापनमा पूर्वतयारी कार्यलाई विशेष जोड दिन थालिएको देखिन्छ । नेपालमा विपद व्यवस्थापनको लागि तर्जुमा गरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना सन् १९९६ मा लागु भएपछि विभिन्न प्रकृतिका प्राकृतिक विपद्हरुलाई सम्बोधन गर्न आवश्यक थप उपायहरु अवलम्बन गर्न खोजिएको भएपनि प्रर्याप्त स्रोत र साधनको अभाव एवं सम्बन्धित निकाय एवं सरोकारवालाहरु वीच समन्वयको कमीले कार्ययोजनाले निर्दिष्ट गरेका क्षेत्रहरुमा प्रर्याप्त प्रतिफल प्राप्त हुन सकेनन् । यसरी अपेक्षाकृत सफलता प्राप्त गर्न नसक्नुको प्रमुख कारण प्राविधिक क्षमता सहितको उपयुक्त संगठनात्मक संरचनाको अभाव पनि एक हो ।

(क) दैवीप्रकोप उद्धार ऐन, २०३९

नेपालमा विपद व्यवस्थापन कार्यलाई सरकारी दायित्व र कार्यक्षेत्रमा राखी विपद पूर्व र विपद पछि गरिने उद्धार तथा राहतको कार्यलाई सहज रुपमा कार्यान्वियन गर्ने गराउने उदेश्यले सर्वप्रथम २०३९ सालमा दैवी प्रकोप उद्धार ऐन, २०३९ लागु भएको हो । यस ऐनले प्रकोप व्यवस्थापन कार्यको लागी आवश्यक प्रशासनिक संरचना समेतको व्यवस्था गरेको देखिन्छ । यस ऐनमा दुइ पटक संशोधन गरिएको भएतापनि पूर्वतयारी, न्यूनिकरण तथा विकास प्रयासहरुमा प्रकोप जोखिम न्यूनिकरणलाई मूलप्रवाहिकरण

गर्ने जस्ता नवीनतम अवधारणाहरुलाई समावेश नगरिएबाट प्रविधि र विकास प्रयासहरुमा भएका आमूल परिवर्तनहरुलाई आत्मसात् गर्ने समय सापेक्ष परिवर्तन या नयाँ कानुनको व्यवस्था अपरिहार्य रहेको देखिन्छ ।

(ख) स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ ले स्थानीय विकासका लागि स्वायत्त शासनको व्यवस्था सहित वातावरण मैत्री विकास व्यवस्थापनको लागि विकेन्द्रीकरणको अवधारणालाई प्रवर्द्धन गरेको छ । यसमा विकास प्रक्रिया, वातावरण र विपद बीचको अन्तरसम्बन्धलाई प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रुपमा जोड दिएको छ । यस ऐनले स्थानीय निकायहरु जिल्ला, नगर तथा गाउँ विकास समितिहरुलाई समस्याको समाधान सहभागीतात्मक रुपमा आफैंले खोज्न प्रोत्साहन गरेको छ । यसरी यस ऐनले स्थानीय स्तरका निकायहरुलाई उत्तरदायी बनाएको भएतापनि उक्त ऐनमा भएका व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नियमावली तथा बजेटको विनियोजन नगरिएकोले ऐनमा व्यवस्था गरिएको अवधारणाहरुको कार्यान्वयन पक्ष एकिकृत रुपमा अगाडी बढ्न नसकेको अवस्था विद्यमान छ ।

(ग) नेपाल रेडक्रस सोसाइटी विपद् पूर्वतयारी नियमावली, २०५४

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी विपद् पूर्वतयारी नियमावली, २०५४ ले नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सवै निकायहरुमा विपद् सम्बन्धी कार्यहरुलाई एकरुपता ल्याउन कोशिस गरेको छ । यस नियमावलीमा विपद् व्यवस्थापनका लागि संरचना स्थापना गरी सोही अुनसार कार्य गर्ने र प्रकोप न्यूनिकरण, राहत तथा उद्धारलाई छिटो छरितो ढंगबाट सञ्चालन गर्नका लागि जिल्ला शाखा, उपशाखा, जुनियर/यूवा रेडक्रस सर्कल, समुदायहरुमा विपद् व्यवस्थापनको पूर्वतयारी गर्ने कार्य गर्दछ ।

यस्तै अन्य बिभिन्न राष्ट्रिय, अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थाहरुले पनि यस क्षेत्रमा सहयोगका हात बढाइरहेका छन् ।

नुवाकोट जिल्ला परिचय

पुष्ठभूमिः

बेलकोट, मालाकोट, धुवांकोट, भैरुमकोट, कालिकाकोट, सल्यानकोट, सिमलकोट, धैबुङकोट, प्यासकोट जस्ता नौ वटा कोट वा किल्लाहरुको संगम भूमिको रुपमा परिचित नुवाकोटलाई गोपालवंश देखिनै नवकोट, नवकोट्य, नवक्वाथ, नौकोटबाट क्रमशः परिमार्जन हुदै हालको नुवाकोट नामाकरण भएको हो । तत्कालीन समयमा धादिङ जिल्ला समेत यसैमा अधीनस्थ रहेको थियो । प्रसिद्ध धार्मिक क्षेत्र गोसाईकृण्ड र मनोरम पर्यटकीय हिमाली भेग लाङटाङ क्षेत्र जाने प्रमुख पर्यटकीय मार्ग रहेको नुवाकोट जिल्ला मल्लकालीन समयमा पश्चिम नेपालको मूल ढोका, नेपाल भोट (तिब्बत) वाणिज्य व्यापारको परम्परागत मुलद्धार पनि रहेको थियो । श्री ५ वडामहाराजाधिराज पृथ्वीनारायण शाहको शासनकाल (वि.सं. १८०१-१८२५ सम्म) तथा शाहवंशीय नाती राजा श्री ५ गिर्वाणयुद्ध विक्रम शाहको शासनकालको शीतकालीन राजधानी रहनुले यस जिल्लालाई दोश्रो राजधानीको रुपमा परिचित छ । सामरिक एवं रणनैतिक रुपमा हेर्दा पुथ्वीनारायण शाहको आधार युद्धशिविर, हरितताराको घर माइतीमार्ग, चीन नेपालको युद्धभूमी, नेपाल चीन बीच भएको बेत्रावती सन्धिस्थल यसै जिल्लामा अवस्थित छ । नेपाल एकीकरणका महान् नायक श्री ५ वडामहाराजाधिराज पृथ्वीनारायण शाहको समाधिस्थल देवीघाट, नौ तले (नब्बे सालको महाभुकम्प पछि सात तले) दरबार, नेपालको पुरानो त्रिशुली जलविद्युत आयोजना तथा देवीघाट जलविद्युत आयोजना रहेको जिल्ला, जंगवहादुरले पुरुषार्थ प्रदर्शन (झोलुङ्गे पुलबाट घोडा सहित त्रिशुली नदीमा फाल हालेको) गरेको स्थल आदि ऐतिहासिक, धार्मिक, पुरातात्विक एवम् सांस्कृतिक विशिष्टताले युक्त नुवाकोट जिल्लाको एक परिचयात्मक झलक तथ्याङ्कगत रुपमा यहां प्रस्तुत गरिएको छ ।

२०७२ सालको भुकम्प स्थिती

सरकारी तथ्याङ्क अनुसार नुवाकोट जिल्लामा यस भुकम्पका कारण १११२ जनाको मानवीय क्षति हुन पुगेको छ भने १०५० व्यक्तिहरु घाइते भएका छन् । मुत्यु तथा घाइते हुनेहरुमा अधिकांश भवन तथा संरचना भत्किंदा पुरिएर तथा भाग्ने क्रममा भएको देखिन्छ । कतिपय अवस्थामा घाइतेहरुको तत्काल उद्धार हुन नसक्दा तथा समयमा नै औषधी उपचार हुन नसक्दा मुत्यु भएको पाइएको छ । भूकम्पीय सुरक्षाको उपाएहरुको गलत वुझाइको कारणबाट पनि मानविय क्षती बढी हुन गएको तितो सत्य जनमानसमा आएको छ । भूकम्प आएको बखत परिवारका सदस्यहरु कुन ठाउँमा कस्तो अवस्थामा थिए भन्ने पूर्व ज्ञानको अभावको कारण पनि उद्धारमा एकिन हुन नसक्दा तथा छरिएर रहेका वस्तीहरुका कारण पनि थप मानवीय क्षति भएको पाइन्छ ।

जिल्लाको संक्षिप्त परिचय

१.परिचय

जिल्ला : नुवाकोट
जिल्ला सदरमुकाम : विदुर
अञ्चल : बागमती
विकास क्षेत्र : मध्यमाञ्चल

२.भौगोलिक अवस्थिति

क) आक्षांश : २७° ४५' उत्तर देखि २८° २०' उत्तर सम्म
ख) देशान्तर : ८५° पूर्व देखि ८५° ४५' पूर्व सम्म
ग) क्षेत्रफल : ११२१ वर्ग कि.मी.
घ) उचाई : समुन्द्र सतहबाट ४५७ मी. देखि ५१४४ मी. सम्म
ङ) आकार : अर्ध चन्द्राकार

३. सिमाना

पूर्व : काठमाण्डौ, सिन्धुपाल्चोक
पश्चिम : धादिङ
उत्तर : रसुवा
दक्षिण : काठमाण्डौ, धादिङ

४. हावापानी तथा जलवायु

हावापानी	हावाको वार्षिक औषत तापक्रम (डि.से.)	प्रतिशत
अल्पाईन र आर्कटिक	१०° देखी कम	४.८
ठण्डा शितोष्ण हावापानी	१०° – १५°	१३.८
उष्ण अर्ध शीतोष्ण हावापानी	१५° – २०°	५१.४
समशितोष्ण हावापानी	२०° – ४०°	२८.७
अन्य		१.२

५. तापक्रम तथा वर्षा (वार्षिक)

न्यूनतम तापक्रम : १०.०२ मि.मि.
अधिकतम : १९.७५ मि.मि.
औषत वर्षा : १८४.६४ मि.मी.

६. भौगोलिक बनावट

(क) लेक (उच्च हिमाली) : २.२%
(ख) उच्च पहाड : ७१%
(ग) मध्य पहाडी बेसिटार : ११%

७. राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन

ईलाका : १३
निर्वाचन क्षेत्र : ३

गा.वि.स. : ६१
नगरपालिका : १ (वडा संख्या ११)
जम्मा वडाहरु : ५६०

८. जनसाख्यिक विवरण (राजग २०६८ अनुसार)

क) जनसंख्या :

कूल जनसंख्या : २,७७,४७१
महिला : १,४४,६८४
पुरुष : १,३२,७८७
संस्थागत र विदेशिएका : १४३११
लैङ्गिग अनुपात : ०.९२
दशकको जनसांख्यिक परिवर्तन : –०.०४%
जम्मा घरधुरी संख्या : ५९२१५
जम्मा परिवार संख्या : ५९२१४
औसत परिवार संख्या : ४.६९
जनघनत्व : २४८ प्रति व.कि.मी.

ख) धर्म अनुसार

- हिन्दु : ५७.९५%
- बौद्ध : २०.१४%
- क्रिश्चियन : १.६१%
- अन्य : ०.३%

ग) जाती अनुसार

- तामाङ : ४२.८%
- ब्राम्हण : १८.९%
- क्षेत्री : १२.६%
- नेवार : ७.४%
- राई : ३.६%
- अन्य : १४.६%

घ) भाषा अनुसार

- नेपाली : ५४.५%
- तामाङ : ३९.९ %
- नेवार : २ %
- अन्य : ३.४ %

९. प्रमुख पेशाः

- कृषि : ७१.६९ %
- गैह्र कृषि : २८.३१ %

१०.जिल्लाको भू उपयोग स्थिति विवरण :

सि.नं.	विवरण	क्षेत्रफल (हेक्टरमा)	प्रतिशत
१	**वन जंगलले ढाकेको क्षेत्र**	**३५९९४.९९**	**३२.१२**
१.१	सामुदायिक वन	२४८४९.५१	२२.१६
१.२	सरकारद्धारा व्यस्थित वन	११९४५.४८	९.९४
१.३	धार्मिक वन	६.०७६९	०.००५४
२	**घांस क्षेत्र**	**१२०४.००**	**१.०७**
३	**कृषि योग्य जमिन**	**६०३५६**	**५३.८३**
३.१	निजि वन	७.८०	०.००६९
३.२	कृषि क्षेत्र	६०३४८.२०	५३.८३
४	**अन्य**	**१४५४५.००**	**१२.९८**
	जम्मा	**११२०९९.९९**	**१००**

स्रोत: जि.व. कार्यालय, आ.व. ०७१।०७२

११. शैक्षिक स्थिती :

प्रा.वि. : २७१
नि.मा.वि. : २१
मा.वि. : ६४
उच्च मा.वि. : ४७ (१ संस्थागत)
क्याम्पस : १४
नर्सिङ कलेज : १ संस्थागत

१२. स्वास्थ्य स्थिती :

जिल्ला अस्पताल	१ (५० शैया, चिकित्सक: ३ जना)
प्रा.स्वा. केन्द्र	३ (१२ शैया, चिकित्सक: ३ जना)
हे.पो.	६४
जिल्ला आयुर्वेद औषधालय	१ वटा
आयुर्वेद औषधालय	८ वटा
निजी अस्पताल	५ वटा
सहरी स्वास्थ्य केन्द्र	९ वटा
गाउंघर क्लिनिक	१६२ वटा
खोप क्लिनिक	२२३ वटा
एम्बुलेन्स सेवा	६ वटा
लायन्स दन्त अस्पताल	२ वटा
सामुदायिक आंखा केन्द्र	१ वटा

१३. कृषि तथा पशु सम्बन्धी विवरण :

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय : १ वटा
कृषि सेवा केन्द्र : ६ वटा
कृल क्षेत्रफल : ११२१०० हे.
खेतीयोग्य भूमि : ४५२४२ हे.
खेती गरिएको भूमि : ४२२४२ हे. (३७.८%)

जिल्ला पशुसेवा कार्यालय	:	१ वटा
पशु सेवा केन्द्र	:	६ वटा (देविघाट, खरानीटार, रानीपौवा, बेल्कोट, चौघडा,)
पशु सेवा उप-केन्द्र	:	७ वटा (पन्चकन्या, थानापति, तारुका, तुप्चे, वागेश्वरी, सिके)
उपोष्ण प्रदेशिय बागवानी विकास केन्द्र	:	१ वटा
मत्स्य अनुसन्धान केन्द्र	:	१ वटा
कृषि सामग्री कम्पनी लि., उपशाखा कार्यालय	:	१ वटा
कृषि विकास बैंक लि	:	१ वटा
भेडा फारम (पानसय खोला)	:	१ वटा

१३.१ कृषिमा नुवाकोट :

- धान/चामल, आलु र ताजा तरकारी निर्यातमा अग्रणी पहाडी जिल्ला ।
- दक्षिणी भेग : तरकारी, ट्राउट माछा पालन र स्ट्रबेरी उत्पादन ।
- मध्य तथा पश्चिम पकेट क्षेत्र : ताजा तरकारी, आलु, फलफूल, तथा खाद्यान उत्पादन ।
- उत्तरी भेग : मौरी, रेशम तथा बेमौसमी ताजा तरकारी उत्पादनमा व्यवसाय उन्मुख ।
- सिमान्तकृत बालीहरु बदाम, कोदो, तिल र तोरी उत्पादनमा निरन्तरता ।
- स्थानिय प्याज तथा घिउसिमीको एक केन्द्र ।
- तनेबोडी, घिउसिमी, हरियो मटरकोशा र मुलाको लागि प्रख्यात ।
- नगदे बाली : चिया, अलैची, कफी, अदुवा, स्ट्रबेरी अदिको ब्यावसायिक खेतिमा बिस्तार भईरहेको ।

१३.२ पकेट क्षेत्र

क) बेमौसमी तरकारी :

काउले, भाल्चे, सुन्दरादेवी, वेलकोट, नर्जामण्डप, देउराली, बुङताङ्ग, **मौसमी:** खरानीटार, रातमाटे, गणेशस्थान, ख.भ., जिलिङ्ग, थानसिंह, खानीगाउँ, कल्यानपुर, सुर्यमती, मदानपुर, औखरपौवा, तारुका, तुप्चे, चतुराले, चारघरे ।

(ख) आलु

बर्षे आलु: किमताङ, बुङताङ, साल्मे, भाल्चे, देउराली, उर्लेनी, घ्याङफेदी, गाउँखर्क, राउतवेशी, वेतिनी, ककनी, तलाखु, छाप । **हिउँदे आलु :** थानसिंह, कविलास, खानीगाउँ, कल्याणपुर, जिलिङ्ग, चौघडा, र बेलकोट ।

(ग) खाद्यान्न (धान, गहुँ, मकै, कोदो)

बेलकोट, मदानपूर, खानीगाउँ, कविलास, कल्याणपूर, खड्गभञ्ज्याङ्ग, थानसिं, रालुका ५, ७ चौघडा, समून्द्रटार, दुईपिपल, थानापति, चतुराले, चाउथे, कृमरी, बुङताङ्ग, तुप्चे, बुधसिंह, मनकामना, हल्देकालीका, थप्रेक, सुन्दरादेवी, बालकृमारी, चारघरे, गेर्खुटार ।

(घ) फलफुल, अलैचि तथा चिया

- **सुन्तलाजात फलफुल,**

कल्याणपुर, सामरी, बेलकोट, थानापती, थानसिङ्ग, सूर्यमती, भद्रुटार, कविलास, काउले, हल्देकालिका, गणेशस्थान, नर्जामण्डप, चतुराले, मदानपुर, चाउथे, पञ्चकन्या, बालकृमारी, तुप्चे ।

- **आँप, लिची, केरा, भूईंकटहर, मेवा**

थानसिङ, सूर्यमती, मदानपुर, बेलकोट, दूईपिपल, रातमाटे, खड्गभञ्ज्याङ्ग, चाउथे, कल्याणपुर, कविलास, तुप्चे, गणेशस्थान, चतुराले, चौघडा, खानीगाउँ, विदुर न.पा., दाङसिङ, गोरस्याङ, बुधसिङ, तारुका ।

- **नासपाती, आरु, आरुबखडा, खुरपानी**

ककनी, फिकृरी, उर्लेनी, भाल्चे, साल्मे, किम्ताङ, घ्याङफेदी, वेतिनी, सिक्रे, छाप, समुन्द्रादेवी, लिखु, तलाखु, पञ्चकन्या, मदानपुर, ओखरपौवा ।

- **अलैंची**

ककनी, मदानपुर, वेलकोट, समुन्द्रादेवी, छाप, थानापती, तलाखु, सिक्रे, महाकाली, थानसिङ, देउराली, काउले, वालकृमारी, सुन्दरादेवी, किन्ताङ०, र ककनी ।

- **स्ट्रबेरी**

ओखरपौवा, रानीपौवा, मदानपुर ।

- **चिया**

ककनी, थानापती, मदानपुर, ओखरपौवा, चतुराले, बेलकोट, साल्मे, भाल्चे, देउराली, बुङताङ, बर्सुन्चेत, सुन्दरादेवी, समुन्द्रादेवी, सुनखानी ।

१४ सिचाई सम्बन्धि विवरण

जिल्लाको कूल जम्मा क्षेत्रफल १,१२,१०० हे.

वर्ष भरि सिंचित हुन क्षेत्रफलः ७८४५ हे. (१८.५७ %)

मौसमी सिंचित क्षेत्रफलः ८९३५ हे. (१९.८ %)

आकाशेबाट सिंचित हुने क्षेत्रफलः २८६०६ हे. (६३.२०%

क) कमोद गरेको जग्गा ४५,२४२, हे. (४०.३ %)

- खेत १६,१४२ हे. (३५.६ %)
  - अवल : २,१२२, हे.
  - दोयम : ४,८११ हे.
  - सिम : ८,६२४ हे.
  - चाहार : २९७ हे.
- पाखो २९,१०० हे. (६४.४ %)
  - अवल : २,९२३, हे.
  - दोयम : ७,७३८हे.
  - सिम : १४,२२९ हे.

ख) चरन ४०,५१६ हे. (३६.२%)

ग) वन ७,५२२ हे (६.७ %)

घ) नदीनाला २,८७० हे. (२.६%)

ङ) बाँकी १५,९५० हे. (१४.२ %)

१५ जिल्लाको विभिन्न स्थानको उचाई

क.सं.	स्थान (गा.बि.स.)	समुन्द्रिक सतहको देखी उचाई (मि.)
१	बिदूर न.पा. वडा नं.२ नुवाकोट बजार	९७०
२	ककनी गा.बि.स.को रानीपौवा	१८२८
३	बुङताङ गा.बि.स. भवन	२१२४
४	भाल्चे गा.बि.स. डुम्बाङ्ग	२१३३
५	शिवपुरी	२५००
६	बट्टार बजार	५२६

७	तीनचुली	५१४४
८	दक्षिणको त्रिशुली नदी किनार	४५७

१६ विद्युत/वैकल्पिक उर्जा सम्बन्धी विवरण

- विद्युत गुह संख्या : २ वटा
- त्रिशुली विद्युत गुह क्षमता : २१.१ मे.वा.
- देविघाट विद्युत गुह क्षमता : १४.१ मे.वा.
- सेवा पुगेका गा.वि.स. संख्या : ६१ वटा
- लघु जलविद्युत संख्या : २६ प्लान्ट क्षमता : १७७.५ वाट
- सुधारिएको घट्ट संख्या : ९०० वटा
- वितरित सौर्य टुकि संख्या : ११०१
- गोवरग्यास प्रयोग गर्ने घरधुरी : २१७१
- सुधारिएको चुल्हो प्रयोग गर्ने घरधुरी: १५५५५

१७ यातायात सम्बन्धी विवरण

सडक पुगेका गा.वि.स. हरुको संख्या : ६१ गाविस र १ न.पा.

प्रमुख सडकहरु

ठूलोखोला-ककनी-पिपलटार-त्रिशुली (काठमाण्डौ त्रिशुली सडक)	:	५५ कि.मी.
गल्छी - पिपलटार–त्रिशुली	:	२७ कि.मी.
त्रिशुली - धुन्चे	:	४८ कि.मी.
गंगटे –लव्धु -समुन्द्रटार–गोल्फुभन्ज्याङ	:	४३ कि.मी.
गुर्जे -छहरे–त्रिशुली (टोखा, छहरे त्रिशुली सडक)	:	४७ कि.मी.
ककनी -लिंक सडक	:	३ कि.मी
त्रिशुली सहरी सडक	:	१८ कि.मी.
नुवाकोट–वागेस्वरी–उर्लेनी	:	२३.५ कि.मी.
उर्लेनी–काल्चे–मालाभन्ज्याङ	:	८.५ कि.मी.
मान्द्रेढुंगा–खडगभन्ज्याङ–गोर्स्याङ–दाङसिङ–काफलपानी	:	२४.५ कि.मी.
त्रिशुली–वेत्रावती	:	९ कि.मी.
त्रिशुली–सोले	:	९ कि.मी.
त्रिशुली–सामरी –भऱ्याङभुरुङ	:	१७ कि.मी.
त्रिशुली–देउराली –मेघाङ	:	२५ कि.मी.
मेघाङ –किन्ताङ– थम्बुखोला	:	८.५ कि.मी.
पात्ले –दुईपीपल– कोल्पुटार	:	३८ कि.मी.
लिखुखोला–कविलास–घलेभन्ज्याङ–थप्रेक–वेतिनी–गोल्फुभन्ज्याङ	:	३५ कि.मी.
समुन्द्रटार–रामती–कृटुङखोला–घ्याङफेदी	:	१० कि.मी.
छहरे–शिवालय–तलाखु–पाटीभन्ज्याङ	:	२० कि.मी.
ओखरपौवा–चाउथे–कृमरी–कोल्पुटार	:	५० कि.मी.
रानीपौवा–चतुराले–बेल्कोट–तादीपुल	:	१३ कि.मी.
गुर्जे–समुन्द्रादेवी–पुर्नीभन्ज्याङ मैदान छाप अल्छे	:	११ कि.मी.

गणेशस्थान–नर्जामण्डप डाडाकोपाटो	:	२० कि.मी.
सोले–सातदोबाटो–भाल्वे–साल्मे	:	२३ कि.मी.
मुलथला–छत्रेखोला–बुधसिंग–तारुका	:	२० कि.मी.
आप्रह–राउटार–घलेभन्ज्याङ	:	१२ कि.मी.
काउलेथाना–महेन्द्र मा.वि.– थान्सिङ फांट	:	१४ कि.मी.
सातविसे–बाघमारा– मालाभन्ज्यांङ	:	१३ कि.मी.

स्रोत : सडक डिभिजन कार्यालय, नुवाकोट : २०७३, जिल्ला प्राविधिक कार्यालय DTMP

१८ सहकारी/वित्तिय संघ, संस्था/गै.स.स सम्वन्धि विवरण

सहकारी		वित्तिय संस्था	
डि.सहकारी कार्यालय	१	अन्य सहकारी	९
राष्ट्रिय सहकारी विकास वैक	१	सहकारी संघ	३
महिला सहकारी संस्था	५६	वैंक	३
दुग्ध विकास सहकारी	१०	निजी वैक	
वहुउद्धेश्यीय सहकारी संस्था	९०	विकास बैंक	
वचत तथा ऋण सहकारी	९९	फाइनान्स कम्पनि	
कृषि सहकारी संस्था	८२	गै.स.स महासंघ	१
सुचना तथा संचार सहकारी संस्था	१	दर्ता भएका गै.स.स	
उपभोक्ता सहकारी संस्था	८	महिला सम्बन्धि कार्य गर्ने गैसस	

१९ शान्ति सुरक्षा

जिल्ला प्रहरी कार्यालय	: १	इलाका प्रहरी कार्यालय	: ३
प्रहरी चौकी	: १३	कारागार	: १
अस्थायी ट्राफिक प्रहरि पोष्ट	: १	शैन्य तालिम केन्द्र	: १
शैन्य गण	: १	प्रहरी तालिम केन्द्र	: १
दमकल संख्या	: १ (विदुर न.पा.)	नगर प्रहरी संख्या	: ५

<u>२० प्राकृतिक स्रोत तथा वातावरण</u>

कूल जंगल (वन तथा झाडी) : ६६,४४२ हेक्टर

क्र.सं.	वनको किसिम	क्षेत्रफल (हे.)
१	कूल वन जंगल	३५,९९१
२	सामुदायिक वन	१८,५९०+८१
३	राष्ट्रिय वन	१७,४००
४	धार्मिक वन	८
५	निजी वन	४११ रोपनी
६	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्य जन्तु आरक्ष	२३७.२८ (व.कि.मी.)

७	आरक्षले ढाकेको क्षेत्र	३४.८४ (व.कि.मी.)
८	नदी नाला	७५२२

२०.१ मुख्य वनस्पतिहरु
साल, चिलाउने, कटुस, सल्ला (खोटे, गोब्रे, धुपी), चााप, ओखर, उत्तिस, जामुन, क्यामुन आदी ।
प्राप्य जडिबुटीहरु
चिराइतो, निरमसी, मजिठो, पाषाणवेद, अमला, कूरिलो, लौठसल्ला, पाखनवेद, पदमचाल, टिमुर आदी ।

२०.२ मुख्य नदी तथा तालहरु
नदी – त्रिशुली, तादी (सूर्यमती), लिखु, सामरी, सलाखु, फलाखु, सिन्दुरे, कोल्पु, छत्रे
ताल – सूर्यकूण्ड, सागरकूण्ड, बोल्देही ताल ।

२१ धार्मिक एवं सांस्कृतिक सम्पदा सम्बन्धी विवरण
२१.१ सांस्कृतिक एवं ऐतिहासिक मठ मन्दिर तथा तीर्थस्थलहरु
भैरवीदेवी, जालपादेवी, दुप्चेश्वर महादेव, पञ्चकन्या, राममन्दिर, उत्तरगया, सुगतपुर विहार, बाराही, बासुकी, बाघभैरव, भैरमकोट, जलेश्वरी, बागबच्छला महादेव, शिवालय, भुमेठाकूर महादेव, कपिलेश्वर महादेव, चिर्केश्वर महादेव, तारकेश्वर महादेव ।

२१.२ मुख्य पर्यटकीय स्थल, ताल, ऐतिहासिक गुफा, दरबार तथा स्मुति उद्यानहरु
नुवाकोट दरबार क्षेत्र, ककनी, देवीघाट, उत्तरगया (बेत्रावती), सागरकूण्ड, बोल्देहि ताल, गुभु खोल्सा सुरुङ, चिसापानी, मेघाङ भञ्जाङ, बाघमारा सुन्दरादेवी, सूर्यगढी, दुप्चेश्वरी , किस्पाङ पोखरी, चौघडा, कविलास, नौघर काउले, दुधे लामा गेर्खु, घोप्टेभिर घ्याङफेदी, साततले दरबार, श्री ५ बडामहाराज पुथ्वीनारायण शाह स्मुती उद्यान देविघाट, श्री ५ विरेन्द्र स्मुती उद्यान वि.न.पा. ९,।

२१.३ मुख्य बजार केन्द्र
त्रिशुली, वट्टार, देविघाट, विदुर, वेत्रावती, नुवाकोट, रानीपौवा, छहरे, देउराली, कोलनी, कागुने, सामरी, सोले, रातमाटे, सातविसे, खरानीटार, वागेश्वरी, ढिकूरे, सातदोवाटे, समुन्द्रटार, रामती, डावाचेत काहुले

२१.४ सांस्कृतिक चाडपर्व एवं मेलाहरु
सिन्दुरे जात्रा, लाखेनाच, गाईजात्रा, दुप्चेस्वर जात्रा

२२ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा नुवाकोट
विपद् पूर्वतयारी तथा क्षमता

- सन् १८६३ मा घाइतेहरुको सहयोगको लागी अर्न्तराष्ट्रिय समितिको नामवाट स्थापित
- विश्वका १९१ भन्दा बढि राष्ट्रहरुमा क्रियाशील छ ।
- नेपाल रेडक्रसको स्थापना वि.स. २०२० भाद्र १९ गते भएको हो ।
- नुवाकोट जिल्लामा वि.स २०३४ साल आश्विन १८ मा रेडक्रसको स्थापना भयो ।

२२.१ संगठनात्मक स्थिति

क) संगठन :

जिल्ला सभा : १ (१२५ जना सभासद्)

- जिल्ला कार्यसमिति : १ (पदेन सदस्यसहित १८ जना)
- समिति तथा उपसमिति : १० (प्रकोप व्यवबस्थापन समिति समेत)

- उपशाखाहरु : २१,
- सहयोग समिति : १

जुनियर तथा यूवा रेडक्रस सर्कल

क. बहुमुखी क्याम्पस	२
ख. उच्च माध्यमिक विद्यालय	३८
ग. माध्यमिक विद्यालय	४८
घ. निम्न माध्यमिक विद्यालय	२८
जम्मा-	**११६**

सदस्य संख्या

यशश्कर सदस्यः	९ जना
विशिष्ट सदस्य :	११ जना
आजीवन सदस्य :	१७५५ जना
साधारण सदस्य :	५८३ जना
जुनियर यूवा सदस्यः	९९१५ जना
कर्मचारीहरु :	३८ जना (साधारणतर्फ-२, विकासतर्फ- ३६)

scout: ?

२२.२ ने.रे.सो जिल्ला शाखाका तालिम प्राप्त प्रशिक्षक तथा स्वयंसेवकहरु

१. NDRT (Natinal Disaster Respons Training) – ३
२. DDRT (District Disaster Response Training) – १८
३. प्रकोप व्यवस्थापन - ८०
४.प्राथमिक उपचार प्रशिक्षक - १८ जना
५.प्रकोप व्यवस्थापन स्वयमसेवक - ८३८
६.प्राथमिक उपचारक स्वयमसेवक - ४५६
७. खोज तथा उद्धार स्वयमसेबक - ८४
८. सुरक्षित पँहुच -१०
९. आकस्मिक राहत अक्षयकोष १,२९,११२।४६) यस रकम बाट व्याज मात्र खर्च गर्न सकिने)

२२.३ प्रकोप सम्वन्धी सूचनाको लागि तपशिलका सम्पर्क नम्वरहरुमा जुन सुकै समयमा सम्पर्क गर्न सक्ने व्यवस्था मिलाएको ।

ने.रे.सो.जिल्ला शाखा नुवाकोट ०१ ५६००७०

सुरत बहादुर चित्रकार (सभापति) ९८४१६७१६०१
हरि श्रेष्ठ (मन्त्री) ९८५११८०८७६
शारदा खतिवडा (जिल्ला कार्यक्रम संयोजक) ९८४१७०७८४९
शिव अमात्य कार्यालय सहायक ९८४१५४८५०८

भाग २

२३ विपदको अवस्था बिश्लेषण तथा समस्या पहिचान :-

विगत केही बर्षदेखी नुवाकोट जिल्लामा विपदबाट प्रभावित जनसंख्या, धनजनको क्षतिको विवरण जिल्ला दैवीप्रकोप उद्धार समिति, नेपाल प्रहरी तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी नुवाकोट जिल्ला शाखाबाट संकलन गरिएको छ भने गत वर्ष २०७२ बैशाख १२ गतेको महाविनाशकारी भुकम्प र त्यस पछिको पराकम्पनले श्रुजना गरेको विनाशको अवस्थाको बारेमा जिल्ला दैवीप्रकोप उद्दार समितिबाट तथ्यांक संकलन गरिएको छ । जिल्लाको वस्तुस्थितिसँग परिचित हुनका लागि जिल्लाको पार्श्वचित्रलाई समेत अध्ययन गरिएको छ । विगत बर्षहरुमा संचालन गरिएका पाठ सिकाई कार्याशालाका प्रतिबेदनहरुलाई समेत आधार बनाइएको छ । नुवाकोट जिल्लाका सवल पक्षहरु तथा अवसरहरु हुदां हुदै पनि बिकाससंग सम्वन्धित प्रशस्त चुनौतीहरु पनि छन् । यस्ता विकाससंग सम्वन्धित बिषयहरुमा मानिसहरुले प्राकृतिक विपदहरुको सामना कसरी गर्दछन् भन्ने कुरालाई निर्धारण गर्दछन् । सामाजिक, आर्थिक तथा शैक्षिक क्षेत्रमा धनी र गरिव बीचको खाडल यस जिल्लामा फराकिलो अवस्थामा रहेको छ । जिल्लाको सवभन्दा उच्च साक्षरतादर तुप्चे गा.वि.स को तुलनामा सवभन्दा न्यून साक्षरता दर घ्याङफेदी गा.वि.स को रहेको छ । यी सबै सूचकहरुले मानिसहरुको प्राकृतिक विपदसंग जुझ्ने क्षमतालाई निर्धारण गर्दछन् । कृषि उत्पादन तथा खाद्य सुरक्षाको अवस्था समेत सन्तोषजनक छैन् । पानीजन्य प्रकोपका कारण जनधनको क्षती तथा कृषि उत्पादनमा प्रत्यक्ष नकारात्मक असर छ ।

२३.१ चुनौतीहरु :

धनी र गरिव बीचको फराकिलो खाडलका कारण विपदको सामना गर्न सक्ने बिपन्न समुदायको कमजोर क्षमता, तीब्र जनसंख्या बिचलन, लैगिंक विभेद, युवाहरुको पलायन, समुदायमा आधारभुत सुविधाहरुको कमि, स्थानीय बिकासमा स्थानीय साधन स्रोतहरुको अनुचित प्रयोग, स्वास्थ्य तथा सरसफाइ सम्बन्धि जनचेतनाको कमी, समुदायमा सचेतना मुलक गतिविधिहरुको अभाव मुख्य चुनौतीको रुपमा रहेका छन् ।

२३.२ अवसरहरु :

प्राकृतिक सुन्दरता र सामरीक दुष्टिकोणका साथै नुवाकोट हुदै केरुङ जोड्ने सडक सुविधाका कारण नुवाकोट जिल्लामा पर्यटन विकास र व्यापारको प्रवल सम्भावनाहरु छन् । त्यस्तै बनजंगलको अवस्था, गैर काष्ठ उत्पादनहरु, जडीबुटीहरुको उत्पादनहरुलाई पनि अवसरको रुपमा लिन सकिन्छ । यस्ता प्राकृतिक सम्पतिहरु जिल्लाको मूख्य आम्दानीका स्रोतहरु हुन । तर स्वास्थ्य तथा सरसफाइको क्षेत्रमा अझ धेरै गर्नु जरुरी रहेको छ । समुदायहरु संग प्रर्याप्त आर्थिक स्रोत हुने हो भने उनीहरु पानी शुद्दीकरण गरी पिउने, सरसफाइ एकाइहरुको निर्माण र उचित प्रयोग गर्ने विभिन्न उपायहरु अवलम्वन गर्न सक्छन् । विदुर न.पा. तथा यससंग जोडिएका गा.वि.स का मानिसहरु स्वास्थ्य केन्द्रमा जान इच्छुक देखिन्छन् । सामुदायिक बन उपभोक्ता समितिहरुलाई आगलागीबाट समुदायमा पर्ने असरहरु, बनजंगलको संरक्षण तथा पानीका मुहानहरुको संरक्षण गर्ने कार्यका लागि समुदायमा जनचेतना फैलाउने अभियानमा परिचालन गर्न सकिन्छ । बनजंगलमा हुने आगलागिका घटनाहरु न्युनीकरण तथा झाडापखाला रोकथाम तथा पूर्वतयारीका लागि समुदायमा

कार्यरत सामुदायिक संगठनहरुलाई समेत परिचालन गर्न सकिन्छ । यस्ता संघ संस्थाहरु बाट मानवीय स्रोतका अतिरिक्त प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोग समेत लिन सकिन्छ ।

२३.३ आवश्यकता पहिचान:

बाढी तथा पहिरोको जोखिममा रहेका समुदायहरु सामाजिक, आर्थिक तथा साङगठनिक रुपमा कमजोर हुन्छन् । खाद्य असुरक्षा, शौचालय, स्वास्थ्य तथा सरसफाइका सुविधाहरुको सिमितता, पहिरोका कारण सुरक्षित बासस्थान आदि विपदवाट प्रभाबितहरुले सामना गर्ने मुख्य समस्याहरु हुन । परिणाम स्वरुप प्राकृतिक तथा मानवजन्य प्रकोपहरु संग समुदायको सामना गर्ने क्षमता निकै कमजोर छ । यस्ता समस्याहरुलाई सम्वोधन गर्न समुदायलाई सशक्तीकरण गर्ने र प्रभावकारी समन्वयको संयन्त्र बनाउन अत्यन्त जरुरी छ । नुवाकोट जिल्लामा विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा काम गर्न विभिन्न सरोकारबालाहरुवीच समन्वय गर्ने साधनको रुपमा यो योजना सहयोगी सिद्ध हुन सक्छ ।

२३.४ प्रकोप प्राथमिकिकरण, संकटाभिमुखता तथा जोखिम पहिचान :

विभिन्न प्रकारका प्राकृतिक तथा मानव जन्य प्रकोपहरु जस्तै- भुकम्प, बाढी, पहिरो, आगलागी, महामारी, खडेरी ,सरुवा रोगहरु, चट्याङ, हुरीबतास आदि मध्ये नुवाकोट जिल्लामा भुकम्प, बाढी, पहिरो, आगलागी, महामारीले क्षती बढी पुऱ्याउने तथा धेरै घटने प्रकोपहरु हुन । जिल्लामा गरीएको प्रकोपको श्रेणीकरण अनुसार भुकम्प, पहिरो, बाढी, महामारी, हावाहुरी, र आगलागीको Score value क्रमशः १०, ८, ६, ६, ५ र ५ रहेको छ । यसको अर्थ नुवाकोट जिल्लामा भुकम्प, पहिरो, बाढी र महामारी प्रकोपहरु उच्च प्राथमिकतामा पर्दछन् । त्यस पछि हावाहुरी र आगलागीको जोखिम पनि त्यति नै रहेको छ । यो योजना निर्माणको सिलसिलामा जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समितिको बैठकमा सहभागी स्थानीय साझेदार संस्थाहरुका प्रतिनिधिहरुको साथै सम्वन्धित सरोकारवालाहरुबीच उपरोक्त सूचनाहरुको परिक्षणका लागि बिस्तुत छलफल भएको थियो । सहभागीहरुले मानवीय क्षति, घरहरुको क्षति तथा प्रकोपले ओगटेको क्षेत्रको आधारमा प्रकोपको प्राथमिकिकरण गरीएको थियो । जसको परिणाम तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका नं. ३ प्रकोप प्राथमिकिकरण मेट्रिक्स (२०७३)

गाविस/ नपा	सम्भावित प्रकोपको प्रकार (१ निम्न, ५ उच्च)						विपद्को प्रभाव (मुतक संख्या वा विस्थापीत संख्या)	संकटासन्नता स्तर
	पहिरो	बाढी	ह्ववाहुरी	भूकम्प	आगलागी	महामारी		
भुकम्प	भुकम्प	भुकम्प	भुकम्प	*	भुकम्प	भुकम्प		१०
पहिरो	*	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो		८
बाढी	पहिरो	*	बाढी	बाढी	बाढी	महामारी		६
महामारी	पहिरो	महामारी	महामारी	महामारी	महामारी	*		६
हावाहुरी	पहिरो	बाढी	*	हावाहुरी	आगलागी	महामारी		५
आगलागी	पहिरो	आगलागी	आगलागी	आगलागी	*	महामारी		५

तालिका नं. ४ छलफलमा सहभागीहरुको अनुभूतिको आधारमा तयार पारिएको प्रमुख प्रकोपहरुको बारम्बारता तालिका

प्रमुख प्रकोपहरु	प्रमुख प्रकोपहरुको श्रेणी	बारम्बारता
भुकम्प	पहिलो	१०
पहिरो	दोस्रो	८
बाढी	तेस्रो	६
महामारी	तेस्रो	६
हावाहुरी	चौथो	५
आगलागी	चौथो	५

माथिको बिश्लेषणको आधारमा भुकम्पको प्रकोप सर्वैभन्दा बढी १० उच्च भएकाले यसलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखिएको छ । भुकम्पले जिल्लामा अत्यन्त जोखिमको अवस्था सुजना गरेको अवस्था थियो । यस किसिमको जोखिम अलि अप्रत्यासित र आँकलन गर्न पनि नसकिने हुन्छ । त्यसै गरी पहिरो, बाढी, महामारी, हावाहुरी र आगलागी क्रमशः दोस्रो, तेस्रो र चौथो प्राथमिकतामा राखिएका छन् । यसका अतिरिक्त खडेरी र हुरीबतासका कारण समेत अधिकांश क्षेत्र प्रभाबित हुने गरेका छन् । यस योजनामा भुकम्प र पहिरोलाई उच्च प्राथमिकतामा राखिएको छ । त्यसै गरि महामारीलाई पनि यस योजनामा खासगरि Health, WASH , Protection Cluster भित्र राखिएको छ । यसका लागि गा.वि.स अनुसार समेत पहिरो र महामारीको सन्दर्भमा संकटाभिमुखताको तह निर्धारण गरी गा.वि.स हरुलाई प्राथमिकतामा राखिएको छ ।

२४ पहिरोको संकटासन्नता पहिचान :

विगत तीन बर्षको उपलब्ध तथ्याङकको आधारमा गा.वि.स अनुसार पहिरोको संकटासन्नता पहिचान गरिएको छ । यसका लागि बिभिन्न सुचकहरु जस्तै - घटनाको संख्या, मुत्यु भएको संख्या, प्रभावित मानिसको संख्याको प्रयोग गरिएको छ । यसको बिस्तुत विवरण अनुसूचि १ (क) मा दिइएको छ । जिल्लाको प्रत्येक गा.वि.स र नगरपालिका पहिरोको जोखिमबाट विगत तीन बर्षहरुमा प्रभावित भएका छन् । पहिरोको कारण सम्भावित जोखिममा रहेका गा.वि.स हरुलाई निम्न तालिकामा श्रेणीबद्ध रुपमा राखिएको छ । यी गा.वि.स हरुलाई जोखिमको सन्दर्भमा उच्च, मध्यम र न्युन गरी तीन तहमा विभाजन गरिएको छ । यस तालिका अनुसार २१ गाविस उच्च जोखिममा रहेका छन् । त्यसै गरी ३० गाविस मध्यम जोखिममा र रहेका छन् ।

तालिका नं. ५ पहिरोको जोखिममा रहेका गा.बि.स.हरु

संकटासन्नताको तह	गा.वि.स / न.पा	
उच्च	२५	उर्लेनी, मनकामना, गेर्खु, बागेश्वरी, फिकृरी, बर्सुन्चेत, ओखरपौवा, महाकाली, साल्मे, गाँउखर्क, सुन्दरादेवी, रालुकादेवी, पञ्चकन्या, कल्याणपुर, ध्याङफेदी, लच्याङ, किंताङ, सामरी, बुङताङ, देउराली, जिलिङ, दुईपिपल, दाङसिङ, सिक्रे, गोर्स्याङ
मध्यम	३०	चारघरे, खरानीटार, बेलकोट, मदानपुर, थानसिंङ, बेतिनि, समुन्द्रटार, भद्रुटार, नर्जामण्डप, गणेशथान, भाल्चे, सुर्यमति, चाउथे, तारुका, बुधसिं, कृमरी, चौघडा, खानीगाँउ, तुप्चे, कविलास, बालकृमारी, चतुराले, लिखु, राउतबेसी, समुन्द्रादेवी, शिखरवेसी, हल्लेकालिका, छाप, थानापति, ककनी
न्युन	७	विदुर न.पा., काउले, खड्कभञ्याङ, सुनखानी, थप्रेक, रातमाटे, तलाखु

स्रोत : गाविस सचिवहरुसँगको छलफल गोष्ठी, १७ जून २०१६

सि.न	घटना विवरण	घटना संख्या	मनिस		चौपाय पन्छी		घर		जग्गा रोपनी		सार्वजनिक क्षति	कैफियत
			मुत्य	घाइते	मत्य	घाइते	पक्की	कच्ची	खेत	वारी		
१	बाढी पहिरो	१०					१	१	७००	१००		
२	आगलागी	२					३					
३	चट्याङ											
४	ह्ववाहुरी											
५	अविरल वर्षा	४०		८		२	२	४४				

स्रोत : जिल्ला प्रहरी कार्यालय नुवाकोट :

सि.न	घटना विवरण	घटना संख्या	मनिस		चौपाय पन्छी		घर		जग्गा रोपर्नी सार्वजनिक क्षती	
			मुत्य	घाईते	मुत्य	घाईते	पक्की	कच्ची	खेत	वारी
१	बढीपहिरो	३		१	१		५	३		२७

२	आगलागी								
३	चट्यान								
४	हावाहरी								
५	अविरल वर्षा								

आ.व २०७२।०७३

- मनिस मुत्यु १३ जना
- घाईते ९ जना
- बेपता १ जना
- चौपाय मुत्यु १३ वटा
- घर कच्ची ३७ वटा
- पक्की वटा
- गोठ ४ वटा

- पिडित परिवार संख्या ६४ जना

२४.१ महामारीको संकटासन्नता पहिचान :

जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयको तथ्याङकको आधारमा गा.वि.स.हरुको Score Value सम्बन्धित गा.बि.स.हरुमा मुत्यु भएका ब्यक्तिहरुको संख्या र प्रभावित ब्यक्तिहरुको संख्यालाई आधार मानी महामारीको संकटासन्नताको पहिचान गरी गा.वि.स हरुको बर्गीकरण तीन तहमा गरिएको छ । उच्च, मध्यम र न्युन तह ।

जुन गा.वि.स. मा कुनैपनि ब्यक्तिको मुत्यु भएको छैन, त्यस गा.वि.स लाई न्युन तहमा राखिएको छ । यसको बिस्तुत विवरण अनुसूचि १ (ख) मा दिइएको छ । यस तालिकाको आधारमा १६ गा.वि.स.हरु उच्च जोखिममा, ३० गा.वि.स.हरु मध्यम स्तरमा तथा १६ गा.वि.स.हरु र नगरपालिका न्युन स्तरको जोखिममा रहेका छन् ।

तालिका नं. ६ महामारीको सन्र्दभमा गा.बि.स हरुको जोखिमको स्थिति

जोखिमको तह	गा.बि.स/ न.पा.संख्या	गाविस
उच्च	१६	बेतिनी, भाल्वे, चौघडा, चाउथे, देउराली, ध्याङफेदी, किंताङ, लच्याङ, ओखरपौवा, राउतबेसी, साल्मे, सुनखानी, सूर्यमति, जिलिङ, कविलास, कृमरी
मध्यम	३०	चारघरे, बालकृमारी, बर्सुन्चेत, बेल्कोट, भद्रुटार, चतुराले, छाप, दांङसिंङ, फिकृरी, गाँउखर्क, गोर्स्याङ, काउले, मदानपुर, महाकाली, मनकामना, नर्जामण्डप, रालुकादेवी, सामरी, समुन्द्रादेवी, सिक्रे, थप्रेक, उर्लेनी, तारुका, रातमाटे, दुईपिपल, पञ्चकन्या, हल्लेकालिका, गणेशस्थान, तलाखु, लिखु,
न्यून	१६	विदुर न.पा., वागेश्वरी, बुधसिंङ, बुङताङ, गेर्खु, ककनी, कल्याणपुर, खड्गभञ्याङ, खानीगाँउ, शिखरवेसि, थानसिंङ, तुप्चे, थानापति, खरानीटार, समुन्द्रटार, सुन्दरादेवी

२४.२ जोखिम पहिचान र प्रभावको अनुमान

खतरा वा प्रकोपको कारणले समुदायको संरचना वा भौगोलिक क्षेत्रलाई पार्नसक्ने सम्भावित क्षति वा अबरुद्ध गर्नसक्ने अवस्था नै जोखिम हो । जोखिम भौगोलिक प्रकृति, संरचना तथा खतरा र यसको दुरीमा निहित हुन्छ । जोखिमको सम्बन्ध सधै खतरा वा प्रकोप संग रहेको हुन्छ ।

२४.३ पहिरोको कारणले हुने जोखिमः

जिल्लामा पहिरोको प्रकोपले २१ ओटा गा.वि.स र न.पा उच्च जोखिम अवस्थामा छन् । जसलाई तालिका नं.५ मा देखाइएको छ । पहिरोको बारेमा कुरा गर्दा २१ गाविसका १६५६५ परिवारका ८९००४ मानिसहरु मध्ये १६५६ परिवारका ८९०० मानिसहरु पहिरोको कारण उच्च जोखिममा छन् भने २०५६ परिवारका ११५५० मानिसहरु मध्यम स्तरको जोखिमपूर्ण तरिकाबाट बसोबास गर्न बाध्य रहेका छन । बर्षायाममा पहिरोको कारण सडक संजाल तथा सार्बजनिक भवनहरुमा क्षति पुग्ने गरेको छ । त्यस्तै बालीनालीहरु र खाद्य सुरक्षा पहिरो कारण प्रभावित हुने प्रमुख क्षेत्रहरु हुन । यस योजनामा जोखिममा रहेका १६५६ परिवारलाई केन्द्रबिन्दुमा राखिएकोछ ।

२५ महामारीको कारणले हुने जोखिमः

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी नुवाकोट जिल्ला शाखा र जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयको तथ्याङ्क अनुसार विगत ५ वर्षमा यस जिल्लामा झाडापखाला लगायत अन्य महामारीवाट १५७५ जना विरामी परेको पाइन्छ । त्यस घटनाको आधारमा बिश्लेषण गर्दा यस जिल्लामा झाडापखाला, महामारीको कारण उच्च जोखिममा रहेका १६ गाविसका अनुमानित १९१२ घरधुरीका जम्मा १०४२८ जना उच्च जोखिममा रहेका छन् । यस योजनाले उच्च तथा मध्यम स्तरको जोखिममा रहेका गा.बि.स.हरुलाई प्राथमिकतामा राखेको छ । यसबाट यस बर्षको मनसुन अगावै पर्याप्त मात्रामा औषधि तथा जनशक्ति तयारी अवस्थामा राख्नुपर्ने देखिन्छ र प्रकोपको लक्षण देखिने बित्तिकै परिचालित हुनुपर्ने छ ।

२६ जिल्लाको क्षमता बिश्लेषणः

जिल्लाका प्रकोप पूर्वतयारी गतिबिधिहरु, जिल्ला स्थित सरकारी, गैह्सरकारी तथा निजी क्षेत्रबाट प्रदान गरिने सेवा लगायत जिल्लाको क्षमतामा निर्भर हुन्छन् । क्षमतालाई आन्तरिक र बाह्य गरी दुई भागमा बिभाजन गर्न सकिन्छ । जिल्ला स्थित बिभिन्न निकायहरुले प्रदान गर्ने अपेक्षित सेवाहरु आन्तरिक क्षमतामा पर्दछन् भने जिल्लामा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरको नियमित उपस्थिति वा प्रकोपको समयमा यस्ता संस्थाहरुको सहभागिताले बाह्य क्षमताको निर्धारण गर्दछन् । जिल्लाका ३५ गा.बि.स.हरु मात्र खाद्य सुरक्षाको दुष्टिकोणले सबल छन् भने बाँकी गा.बि.स.हरु कमजोर अवस्थामा छन् । त्यस्तै स्वास्थ्यका दुष्टिकोणले कमजोर गाविसहरुको लागी पर्याप्त मात्रामा दक्ष जनशक्ति तयारी अवस्थामा राख्नुपर्ने देखिन्छ ।

२७ सेवा प्रदायक संस्थाहरुः

जिल्लामा नागरिकहरुलाई आधारभुत सेवा सरकारी निकायलेनै प्रवाह गरेका छन र गर्नु कर्तव्य नै हो । सरकारी निकायका अतिरित्त धेरै सेवा प्रदायक संस्थाहरुले स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि, बन, खानेपानी, सुरक्षा, संचार, बैंकिङ्ग जस्ता क्षेत्रमा समुदायलाई सेवा दिइरहेका छन् । विगत वर्षहरुमा विपद पुर्वतयारीकै क्षेत्रलाइ मात्र कार्य क्षेत्र वनाएर कार्य गर्नेमा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी मात्र रहेकोमा गत वर्षको महाविनाशकारी भुकम्प पछि यस जिल्लामा धेरै राष्ट्रिय, अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था, UN Agency र कूटनीतिक नियोगका निकायहरु पनि विपद पछिका

क्रियाकलापहरु कार्यान्वयन गर्न कार्यरत रहेको छ । यस मध्ये केही आफ्नो कार्य सम्पन्न गरेर फर्किसकेका छन भने कतिपय अझै क्रियाशिल रहेको र कतिपय आउने क्रममा पनि होला भनेर आंकलन गर्न सकिन्छ ।

२८ स्रोत नक्साकंन-उपलब्ध स्रोतहरु तथा थप आवश्यकता:

पहिरो र महामारी जस्ता प्रकोपको सामना गर्नको लागि यस जिल्लामा चाहिदो मात्रामा स्रोतहरु उपलब्ध छैनन् । विगत बर्षका प्रकोपबाट सिकिएका पाठहरुको आधारमा यो जिल्लाले विभिन्न खाले विपदको सामना गर्नका लागि सम्भाब्य क्षेत्रहरुमा बढी सतर्कता देखाउन जरुरी छ र जिल्लाका केही दुर्गम क्षेत्रहरुमा अझै थप प्रयासहरु हुनु जरुरी छ । यस्ता समस्या आउनु भन्दा पहिला नै जिल्लामा सामान्य तया स्वास्थ्य सम्वन्धि जनचेतनामूलक गतिबिधिहरु गर्ने गरिन्छ । जिल्लामा स्वास्थ्य सुबिधा भएपनि जिल्ला सदरमुकाम बाट टाढा रहेका गा.वि.स.हरुमा यथोचित रुपमा चाहिदो मात्रामा स्वास्थ्य सुविधाहरु उपलब्ध हुन सकेको अवस्था छैन् ।

जिल्लामा पहिरो, बाढीको प्रकोपको समयमा आवश्यक पर्ने खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त समूहहरु र सामग्रीहरु पर्याप्त छैनन् । त्यस्तै दमकल, गोदाम घर, डोजर, पानी बोक्ने ट्याङ्कर जिल्लामा उपलब्ध छैनन् । सरकारी डोजर नभएपनि निजीक्षेत्र बाट डोजरलाई आवश्यक भएको बेला लिन सकिन्छ । तर जुन गा.वि.स.हरु प्रकोपको उच्च जोखिममा रहेका छन् ती गा.वि.स.हरुमा यातायातका साधनहरु उपलब्ध छैनन् । नुवाकोट जिल्लाभरि नै संचार सुविधा उपलब्ध छ तर केही मात्रामा एफ. एम .तथा सामुदायिक रेडियो रहेका छन ।

२९ कार्य क्षेत्र (क्षेत्रगत रुपमा)

विपद आई परेको बखत सबै क्षेत्र, निकायहरु अस्तव्यस्त, अव्यवस्थित हुन सक्ने भएकोले गर्नुपर्ने महत्वपुर्ण क्रियाकलाप, जनजीवनमा सरलता ल्याउन गरिने क्रियाकलापहरुलाई व्यवस्थित गर्न गरिने क्रियाकलापहरुलाई क्षेत्रगत रुपमा विभाजन गरि क्षेत्रगत कार्य जिम्मेवार निकायमा नेपाल सरकारको सम्बन्धित निकाय रहने र त्यसमा रहने सहयोगी निकायहरु तल उल्लेख गरिएको छ ।

क्र. सं.	कार्यक्षेत्र Cluster	प्रमुख जिम्मेवार निकाय Cluster Lead	सहयोगी निकाय संघ/संस्था
१	समन्वय, खोजी तथा उद्धार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी बल, विद्युत प्राधिकरण, डिभिजन सडक कार्यालय, दुर संचार
२	खाद्य तथा कृषि	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, नुवाकोट उद्योग वाणिज्य संघ, रा/अ गैसस
३	आपत्कालीन आश्रयस्थल	सहरी विकास तथा भवन निर्माण डिभिजन	जिल्ला शिक्षा कार्यालय, जिल्ला वन कार्यालय, निर्माण व्यवसायी संघ, उद्योग वाणिज्य संघ, ढुवानी व्यवसायी संघ
४	आपत्कालीन Logistic समन्वय	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	डिभिजन सडक कार्यालय, विदुर नगर पालीका, निर्माण व्यवसायी संघ, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण कार्यालय
५	खानेपानी स्वास्थ्य सरसफाइ	खाने पानी तथा सरसफाई डिभिजन	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, विदुर खानेपानी उपभोक्ता समिति, रा/अ गैसस

६	आपत्कालीन स्वास्थ्य पोषण	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	नेपाली सेना, नेपाल रेडकस सोसाइटी, रा/अ गैसस
७	आपत्कालीन शिक्षा	जिल्ला शिक्षा कार्यालय	नेपाल रेडकस सोसाईटी, प्याब्सन, एन प्याब्सन, अभिभावक संघ, रा/अ गैसस, स्काउट
८	गैरखाद्य सामग्री	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	जिल्ला विकास समिति, उद्योग वाणिज्य संघ, रा/अ गैसस, डिभिजन सडक कार्यालय
९	आपत्कालीन संरक्षण	महिला बालबालिका कार्यालय	नेपाल प्रहरी, जिविस, वाल मन्दिर, जिल्ला वाल कल्याण समिति
१०	तत्कालीन पुर्नलाभ	जिल्ला विकास समिति	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, पशुसेवा कार्यालय, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, जिल्ला शिक्षा कार्यालय, रा/अ गैसस, डिभिजन सडक कार्यालय

तालिका नं. ७ प्रकोप प्रतिकार्यका लागि उपलब्ध स्रोतहरु तथा आवश्यकताको नक्साङ्कन

सामाग्री तथा मानवीय स्रोत	एकाइ	उपलब्ध परिमाण	स्थान	जिम्मेवार निकाय	थप आवश्यकता	कैफियत
मानवीय स्रोत	-	-	-	-	-	-
सामान्य खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त ब्यक्तिहरु	संख्या	आवश्यकता अनुसार	प्रहरी चौकी भएको गा.वि.स मा तत्काल	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रहरी चौकी नभएको गा.वि.स मा सम्भव भए सम्म छिटो परिचालन गरीनुपर्ने	जोखिमयुक्त (पहिरो र महामारी गरी कूल) ३७ गा.वि.स.हरुमा प्रकोप सम्वन्धि तालिम प्राप्त कम्तिमा ५ जना दक्ष व्यक्ति हुनु पर्दछ।
स्वास्थ्यकर्मी	संख्या	१३०	गा.वि.स र जिल्लामा	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	३०	महामारीको जोखिममा रहेका प्रत्येक गा.वि.स. मा ५ जना
महिला स्वास्थ्य कार्यकर्ता	संख्या	३०	जिल्ला	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	-	-
LSAR सामा उद्धार तथा खोज तालिम प्राप्त दक्ष ब्यक्ति	संख्या	८४	जिल्ला	ने.रे.सो.	५५	जोखिमयुक्त ३३ गा.बि.स.को प्रत्येक वडामा १ जना
DDRT तालिम प्राप्त दक्ष ब्यक्ति	संख्या	१८	-	-	-	जोखिमयुक्त सबै गा.बि.स.को प्रत्येक वार्डमा १ जना
स्वयं सेवक	संख्या	५००	गा.वि.स/ जिल्ला	ने.रे.सो.	२००	
प्रारम्भिक द्रुत सर्वेक्षण समुह	संख्या	-	-	ने.रे.सो.	२००	-
समुदायस्तरमा खानेपानी	संख्या	५०	गा.वि.स. /	खानेपानी तथा सरसफाई	१००	-

तथा सरसफाइ सम्वन्धि तालिम प्राप्त स्वयं सेवक			जिल्ला	डिभिजन कार्यालय		
खोज तथा उद्धार सामाग्री		-	जिल्ला	सुरक्षा निकाय		
खाद्य सामाग्री	-	-	-	-	-	-
तयारी खाना चाउ चाउ चिउरा बिस्कुट, पानी, दालमोठ	 प्याकेट के.जी वटा	 ५००० १५,००० ५०००	 जिल्ला	जिल्ला दैबी प्रकोप उद्धार समिति	 ५,००० ४०० १,५००	७२ घण्टा अथवा तीन दिनका लागि तयारी खानाको व्यवस्था हुनु पर्दछ ।
मुख्य खाद्य सामाग्री चामल दाल नुन तेल	 मे. ट. मे. ट. के.जी. लिटर	 १ १०० ३०० ५००	 जिल्ला	जिल्ला कृषि बिकास कार्यालय	 ६०० १०६ ६०० ५५०	मुख्य खाद्य सामाग्री ३० दिनका लागि
शैक्षिक संस्थाहरु	संख्या		गा.वि.स/ जिल्ला	जिल्ला शिक्षा कार्यालय		
गैर खाद्य सामग्री	परिवार	२०० परिवारका लागि	जिल्ला, गा.बि.स.	ने.रे.सो.	गैर खाद्य सामग्री ३०० परिवारका लागि	कम्तिमा १०० थान सधैं गोदाममा जम्मा हुनु पर्दछ ।
पोषण र स्वास्थ्य	-	-	-	-	-	-
स्वास्थ्य केन्द्रमा भएको औषधिको परिमाण		कैफियतमा उल्लेख गरिएको छ ।	गा.वि.स. र जिल्ला	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय		जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयका अनुसार ५०० परिवारका हाल मौज्दात छ
Delivery kit	थान	६०	जिल्ला, गा.बि.स.	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	५००	

प्राथमिक उपचार बाकस	संख्या	८०	जिल्ला	ने.रे.सो./ जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	३०	आवश्यक्ता अनुसार अझ थप्नु पर्ने ।
स्वास्थ्य संस्था	संख्या	६	गा.वि.स.,इलाका, जिल्ला	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय		
Hygine kits	सेट	नभएको				रु.१,६५५प्रतिसेट आवश्यक भएको ।
चर्पीको उपलब्धता	संख्या	आवश्यकता अनुसार	गा.वि.स/ जिल्ला	ने.रे.सो, जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय		रु.४,५०० प्रति परिवार आवश्यक भएको ।
	थान	जिल्लामा उपलब्ध नभएको	-	,जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	५,०००	-
	गोटा	संख्या एकिन नभएको	गा.वि.स र जिल्ला	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	१०,०००	-
जनचेतनामुलक र सूचनाका साधनहरु						
एफ. एम. रेडियो स्टेशन	संख्या	३	जिल्ला	जिल्ला बिकास समिति / नेपाल पत्रकार महासंघ		-
हाते माइक	संख्या	१०	जिल्ला, गा.बि.स.	ने.रे. सो.		-
टेलिफोन/ सि.डी.एम.ए. संचार पद्धति	संख्या	५००	गा.वि.स.र जिल्ला	जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति	२००	
सुचना, शिक्षा तथा संचार सामाग्री	संख्या	१,०००	जिल्ला	जि.बि.स., खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय,सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग डि.का नुवाकोट	५०,०००	
आपतकालिन कोष		२०००००	जिल्ला	जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति / जिल्ला बिकास समिति/गाविस / ने.रे.सो.	२,००,०००	
बन्दोवस्तीका सामग्री						

डोजर	संख्या	५	जिल्ला	जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति/ निजी क्षेत्र		भडादर प्रतिघण्टा रु २,५००
एम्बुलेन्स	संख्या	१०	जिल्ला	ने.रे.सो.,नुवाकोट अस्पताल, भुपु सैनिक संघ, एम्बुलेन्स संचालक संस्थाहरु		
स्ट्रेचर सेवा	संख्या	८०	जिल्ला	ने.रे.सो.,	३००	
गोदाम घर	संख्या	१	जिल्ला,	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी		

नोट- स्फेयर मापदण्ड २००४ अनुसार चामल ४२० ग्राम, दाल ६० ग्राम, तेल ३० मि.लि., नुन ५ ग्राम प्रति ब्यक्ति प्रति दिन उपलब्ध हुनु पर्दछ।

२९ प्रकोप प्रतिकार्यका लागि साझेदार/सहयोगी निकायको क्षमता र सहयोगको किसिम

सरकारी निकायहरु जिल्लामा प्रशासन कार्यालय, जिल्ला बिकास समिति, जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय विपद प्रतिकार्य क्रियाकलापहरुको माध्यमद्धारा जिल्लाको समग्र विकास कार्यक्रममा सहभागी छन् । यसैगरी प्रकोप प्रभावित गा.वि.स.हरुमा प्रकोप ब्यवस्थापन कार्यमा सहयोगीको भूमिका निर्वाह गरिरहेका सहयोगी/साझेदार संघसंस्थाहरुको संख्या सिमित भएता पनि ती सघं संस्थाहरुले गरेको सहयोग प्रशंसनीय छ । तलको तालिकामा दिइएका सहयोगी संघ संस्थाहरु प्रकोपको समयमा जिल्लामा उपलब्ध भइ आशा गरिए अनुरुप कार्य गर्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

तालिका नं. ८   पहिरो र महामारीको प्रकोपमा काम गर्ने सहयोगी निकायको क्षमता र सहयोगको किसिम

साझेदार संस्थाको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	मानवीय स्रोत	खाद्य सामाग्री	गैरखाद्य सामाग्री	स्वास्थ्य तथा सरसफाइ सामाग्री	आपतकालिन कोष	बन्दोबस्तीका सामाग्री	अन्य सहयोग	कैफियत
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	-	-	-	-	-		प्रकोपको समयमा नेतुत्वदायी एवं समन्वयात्मक भुमिका	
सुरक्षा निकायहरु सशस्त्र प्रहरी, नेपाली सेना)	प्रमुखहरु	स्वयंसेवकहरु र सुरक्षा कर्मीहरु	-	-	-	-	खोज तथा उद्धार, संचार र शिविर ब्यवस्थापन		
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	स्वयंसेवक	-	गैर खाद्य सामग्री (१०० परिवार का लागि	आपतकालिन अवस्थामा साधारण प्रकृतिका औषधी,	रु.५० ०००	स्वयंसेबकहरु एम्वुलेन्स ३	गैह्र खाद्य क्षेत्र मा सहयोग	
जिल्ला	स्थानीय	गा.वि.स. सचिव,	-	-	-	-	संचार, समन्वय		

विकास समिति	बिकास अधिकारी	का./प्रा.सहायक, सहयोगी, सामाजिक परिचालकहरु परिचालन					तथा शिविर व्यवस्थापन, नेतुत्व		
जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	स्वास्थ्यकर्मीहरु	-	-	औषधी र सुत्केरी सामग्री बट्टा	-	एम्वुलेन्स २, स्वयं सेवकहरु	महामारी	
विदुर नगरपालिका	कार्यकारी अधिकृत	बडा स्तरीय स्वंय सेवक	तयारी खाना	-	स्वास्थ्य तथा सरसफाइ सामग्री	-	बन्दोबस्तीका सामग्री		
जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	जिल्ला कृषि बिकास अधिकृत	-	खाद्यान्न	-	-	-	खाद्य क्षेत्रको सम्पुर्ण व्यवस्थापन		
जिल्ला शिक्षा कार्यालय	जिल्ला शिक्षा अधिकारी	शिक्षक, अभिभावक, विद्यार्थीहरु परिचालन	-	-	स्वास्थ्य सम्वन्धि जनचेतनामुलक गतिविधिहरु	-	शिविर व्यवस्थापन, शिक्षक, युवा क्लवहरु	पहिरो र महामारी	
महिला बालबालिका कार्यालय	महिला बिकास अधिकृत	बाल क्लबका सदस्यहरु			जनचेतनामुलक गतिविधिहरु		स्वयंसेवकहरु	महामारी	
राजनीतिक पार्टीहरु	प्रमुख	स्वयंसेवक	-	उद्धार सामग्री	जन सहभागिता, जनपरिचालन	-	आपतकालीन बासस्थानका लागि बन्दोवस्तीका सामग्री		
नुवाकोट उद्योग बाणिज्य संघ	अध्यक्ष	-	तयारी खाना तथा खाद्यान्न		औषधी		हलुका खाले	दुबै प्रकोपमा	

नेपाल पत्रकार महासंघ	सभापति	पत्रकारहरु	-	-	-	-	समन्वय, संचार र प्रचार प्रचारमा सहयोग		
गैसस महासंघ	अध्यक्ष	गैससहरु	-	-	-	-	स्वयंसेवकहरु	सर्वेक्षण तथा स्रोत परिचालन	
नेपाल स्काउट	प्रमुख	स्वयंसेवकहरु	-	-	-	-	स्वंयसेवकहरु	सर्वेक्षण तथा स्रोत परिचालन	

तलिका नं. ९ क्षेत्रगत अगुवाको नक्साङ्कन

क्षेत्र	क्षेत्रगत अगुवा	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नम्वर	कैफियत
समन्वय, खोजी तथा उद्धार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	०१०५६०३३३	९८५११४७७७७
खाद्य तथा कृषि	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	जिल्ला कृषि बिकास अधिकृत	०१०५६०१२८	
आपत्कालीन आश्रयस्थल	सहरी विकास तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय	डिभिजन प्रमुख	०१०५६०१७९	९८४१२४१२९१
आपत्कालीन Logistic समन्वय	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	०१०५६०३३३	
खानेपानी स्वास्थ्य सरसफाइ	खाने पानी तथा सरसफाई डिभिजन	डिभिजन प्रमुख	०१०५६०१६२	
आपत्कालीन स्वास्थ्य पोषण	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	जिल्ला स्वास्थ्य प्रमुख	०१०५६०२५५	
आपत्कालीन शिक्षा	जिल्ला शिक्षा कार्यालय	जिल्ला शिक्षा अधिकारी	०१०५६००५७	
गैरखाद्य सामग्री	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	०१०५६०९७०	९८४१५४८१५६
आपत्कालीन संरक्षण	जिल्ला महिला बालबालिका कार्यालय	महिला बिकास अधिकृत	०१०५६०२१२	
तत्कालीन पुर्नलाभ	जिल्ला विकास समिति	स्थानिय विकास अधिकारी	०१०५६१२२०	९८५११६७८५५

३० प्रकोप पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना (महामारी र पहिरो)

३०.१ उद्देश्य:

प्रकोप बाट प्रभावित समुदायको मानवीय आवश्यक्तालाई दृढतापूर्वक छिटो र समन्वयात्मक तवरबाट सम्वोधन गर्न तथा सम्भाबित क्षति कम गर्न मनसुन अगावै उपयुक्त र पर्याप्त प्रकोप पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निमार्ण गरी जिल्ला दैबी प्रकोप उद्धार समितिलाई सहयोग गर्नु यस योजनाको उद्देश्य रहेको छ ।

३०.२ योजनाको लक्ष्य :

जिल्लामा प्रकोप प्रतिकार्यका लागि क्षेत्रगत अवधारणालाई मनन गर्दै विपद ब्यबस्थापनमा कार्यरत निकायहरु बीच हुनु पर्ने समन्वयलाई सुदुढ गर्नका लागि आवश्यक सहयोग पुर्‍याउनु यस योजनाको लक्ष्य हो ।

३०.३ अपेक्षित उपलब्धिहरुः

जिल्लाको विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको सहजीकरण गर्नुका साथै पहिरो तथा महामारी जस्ता प्रकोपबाट सम्भाबित जोखिममा रहेका लक्षित समुदायको जोखिम न्यूनीकरणको सुनिश्चिता यस योजनाका अपेक्षित उपलब्धि हुन ।

३१ उपागमन तथा सिद्धान्तहरुः

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ निर्देशिकालाई आधारमानी यो प्रकोप पूर्वतयारी योजना तर्जुमा गरिएको हो ।यो योजना तर्जुमा गर्दा अवलम्वन गरिएको विस्तुत प्रक्रिया अनुसूची ४ मा उल्लेख गरिएको छ ।

३२ कार्यक्षेत्र (क्षेत्रगत रुपमा) तथा प्रमुख गविविधिहरुः पूर्बतयारी तथा प्रतिकार्यका गतिबिधिहरु

कार्यक्षेत्र १, २ विशेषगरी पहिरो र महामारीको क्षेत्रमा पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाइ पाथामिकताको रुपर्मा राखिएका छन् (तालिका नं. १०) । यसैगरी कार्यक्षेत्र तथा प्रतिकार्यका मुख्य गतिविधिहरु तलको तालिका नं ११ मा उल्लेख गरिएको छ भने यो योजनाको सम्पादनका लागि तयार गरिएको कार्य योजना तालिका नं. १२ मा दिइएको छ

तालिका नं. १० कार्य क्षेत्र तथा पूर्बतयारी गतिविधिहरु

कार्यक्षेत्र-क्षेत्रगत	पूर्वतयारीका गविविधिहरु	जिम्मेवारी	कहाँ	कहिले	अनुमानित बजेट	कैफियत
१. समन्वय, खोजी तथा उद्धार	१.१ जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति को बैठक	प्रमुख जिम्मेवारीः प्रजिअ सहयोगी भूमिकाः राजनीतिक दल, सुरक्षा निकायहरु, जि.बि.स., सरकारी निकाय, मुख्य भुमिकाः महिला बालबालिका कार्यालय सहयोगी भुमिकाः नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, I/NGOs, नीजि क्षेत्र, पत्रकार	जिल्ला	प्रत्येक महिनाको एक पटक	२०,०००	आवश्यकता अनुसार पनि गर्न सकिने
	१.२ क्षमता अभिबुद्धि कार्यक्रम क) कृतिम घटना अभ्यास सहित ५० जना सुरक्षा कर्मीलाई खोज तथा उद्धार तालिम ख) ५० जना प्राथमिक उपचारक लाई पुर्नताजगी तालिमको ब्यवस्था	प्रमुख जिम्मेवारीः प्रजिअ सहयोगी भूमिकाः सुरक्षा निकाय, जि.बि.स., नेरेसो, मुख्य भुमिकाः महिला बालबालिका कार्यालय सहयोगी भुमिकाः नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, I/NGOs	जिल्ला, गा.बि.स.	जेष्ठ/ अषाढ	क) ५,००,००० ख) १,००,०००	तालिम अबधिको अधारमा बजेट निर्धारण गर्न सकिने
	१.३ सुरक्षा निकायमा खोज तथा उद्धार सामाग्रीको भण्डारण	प्रमुख जिम्मेवारीः प्रजिअ सहयोगी भूमिकाः सुरक्षा निकाय, जि.बि.स., नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैसस, अ.गैसस	जिल्ला, गा.वि.स.	जेष्ठ/ अषाढ		सुरक्षा निकायको क्षमताको आधारमा बजेट निर्धारण गर्न सकिने
	१.४ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समुह निर्माण	प्रमुख जिम्मेवारीः प्रजिअ सहयोगी भूमिकाः जिल्ला प्रहरी कार्यालय, जि.बि.स., गा.बि.स.हरु, राजनैतिक दलहरु	जिल्ला, गा.वि.स.	जेष्ठ/ अषाढ	(क)२,००००	आवश्यकता अनुसार
	१.५ संकटासन्न महिला, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, बालबालिकाको	प्रमुख जिम्मेवारीः प्रमुख महिला बालबालिका कार्यालय	जिल्ला/ गाविस	घटना समय		घटनास्थलमा आवश्यकता

	खोजी तथा उद्दार	सहयोगी भूमिका: जिल्ला प्रहरी कार्यालय, जि.बि.स., गा.बि.स.हरु, राजनैतिक दलहरु, स्वयंसेवकहरु, गैससहरु				अनुसार
२. खाद्य तथा कृषि	२.१ जिल्लाका मुख्य क्षेत्रगत साझेदार/सहयोगी निकायहरु बीच समन्वय बैठक क) प्रकोप पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका गविविधि संचालन गर्न विभिन्न निकायहरुको जिम्मेवारी र भुमिका बिभाजन ख) साझेदारी तथा तयारी ब्यबस्थापनको विकास	मुख्य जिम्मेवार निकाय: जिल्ला कृषि विकास कार्यालय सहयोगी निकाय: विश्व खाद्य कार्यक्रम, जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति, जिल्ला सिचाइ डिभिजन कार्यालय, कृषि विकास बैंक, जिल्ला बिकास समिति, उद्योग वाणिज्य संघ	जिल्ला	जेष्ठ/ अषाढ	(क) १,००,०००	आवश्यकता अनुसार
	२.२ आवश्यकता अनुसार खाद्य सामाग्रीको व्यवस्थापन र यसको उपलब्धताको सुनिश्चिता क) तयारी खाना (चाउचाउ, बिस्कुट, चिउरा) ख) मुख्य खाना (चामल, दाल, नुन, तेल)	मुख्य जिम्मेवार निकाय: जिल्ला कृषि विकास कार्यालय सहयोगी निकाय: जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति, जिल्ला सिचाइ डिभिजन कार्यालय, कृषि विकास बैंक, जिल्ला बिकास समिति, नुवाकोट उद्योग वाणिज्य संघ	जिल्ला	जेष्ठ/ अषाढ	क)२५०००० ख) १००००००	
	२.३ क्षमता अभिबुद्धि (क) राहत सामाग्री ब्यबस्थापन तथा बितरण पद्धति बारे अभिमुखिकरण (१०० स्वयंसेवक) (ख) सबै क्षेत्र (Cluster) हरुको संचार तथा प्रतिबेदन संयन्त्रलाई सबल बनाउने (ग) रेडक्रसको IRA Format	मुख्य जिम्मेवार निकाय: नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सहयोगी निकाय: जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति, जिल्ला बिकास समिति, पत्रकारहरु	जिल्ला,गा.बि.स.	जेष्ठ/ अषाढ	(क) १०,००० (ख) २०,०००	

	लाई पुनरावलोकन गरी सबै क्षेत्रलाई जानकारी गराउने					
	२.४ सुत्केरी, गर्भवती, जेष्ठ नागरिक, बालबालिकाहरुलाई पोषण युक्त खानाको उपलब्धता गराउने	मुख्य जिम्मेवार निकायः प्रमुख महिला बालबालिका कार्यालय सहयोगी निकायः रेडक्रस, जिविस, उद्योग वाणिज्य संघ, ढुवानी व्यवसायी संघ, गैसस	जिल्ला, गाविस			आवश्यकता अनुसार
३. आपत्कालीन आश्रयस्थल	३.१ जिल्लाका मुख्य क्षेत्रगत साझेदार/सहयोगी निकायहरु बीच समन्वय बैठक	मुख्य जिम्मेवार निकायः सहरी विकास तथा भवन निर्माण डि.का.सहयोगी निकायः जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति, जिविस, उद्योग वाणिज्य संघ, ढुवानी व्यवसायी संघ, वन, भुसंरक्षण, जल उत्पन्न प्रकोप	जिल्ला	जेष्ठ/ अषाढ	रु.५,०००	
	३.२ सम्भाब्य आवास व्यवस्थापन तथा स्थानिय स्रोत र साधनको पहिचान र संकलन	मुख्य जिम्मेवार निकायः शहरी विकास तथा भवन निर्माण डि.का. सहयोगी निकायः जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति, जिल्ला बिकास उद्योग वाणिज्य संघ ढुवानी व्यवसायी संघ, वन, भु संरक्षण , जल उत्पन्न प्रकोप	जिल्ला, गा.बि.स .		रु. ५०००००	
	३.३ विपद पुर्वतयारी विषेसत भुकम्प पुर्वतयारीका सम्वन्धि जिल्लाका सरोकारवाला हरुलाइ अभिमुखिकरण गोष्ठी संचालन गर्ने	मुख्य जिम्मेवार निकायः जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति	जिल्ला स्तरमा	जेष्ठ/ अषाढ	रु. २५,०००	
	३.४ क्षेत्रगत अनुभव आदान प्रदान, छलफल बैठक	मुख्य जिम्मेवार निकायः शहरी विकास तथा भवन निर्माण डि.का. सहयोगी **निकायः** जिल्ला वन, भु संरक्षण , जल उत्पन्न प्रकोप जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति, जिविस, उद्योग वाणिज्य संघ, ढुवानी	जिल्ला	प्रत्येक महिना	रु.२५,०००	मे देखि सेप्टेम्वर सम्म

		व्यवसायी संघ				
	३.५ सुत्केरी, गर्भवती, जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, बालबालिका, अपाङ्गलाई सुरक्षित आवासको व्यवस्था गर्ने	मुख्य जिम्मेवार निकायः प्रमुख महिला बालबालिका कार्यालय सहयोगी निकायः रेडक्रस, जिविस, सहरी विकास तथा आवास निर्माण डिभिजन, गैसस	जिल्ला, गाविस		रु.१ लाख	कोषको व्यवस्था गरि राख्ने आवश्यकता अनुसार परिचालन गर्ने
४ आपत्कालीन Logistic समन्वय	४.१ जिल्लाका मुख्य क्षेत्रगत साझेदार/सहयोगी निकायहरु बीच समन्वय बैठक	क्षेत्रगत अगुवा			रु.५,०००	
	४.२ बन्दोबस्तीका सामाग्रीको व्यबस्था (डोजर, सि.डि.एम.ए.फोन, स्ट्रेचर, गोदाम आदि)	प्रमुख जिम्मेवारीः प्रमुख जिल्ला अधिकारी सहयोगी भूमिकाः जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सशस्त्र प्रहरी कार्यालय, नेपाली सेना, जि.बि.स., नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, विनपा, डिभिजन सडक कार्यालय	जिल्ला, गा.वि.स.	जेष्ठ/आषाढ	२,००,०००	पूर्वसूचना प्रणाली स्थापनाका लागि बजेट समाबेश गरिएको छैन्
	४.३ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समुह निर्माण	प्रमुख जिम्मेवारीः प्रजिअ सहयोगी भूमिकाः जिल्ला प्रहरी कार्यालय, जि.बि.स., गा.बि.स.हरु, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, राजनैतिक दलहरु	जिल्ला, गा.वि.स.	जेष्ठ/आषाढ	२,००००	
	४.४ पिछडिएको वर्ग एकल महिला, अपाङ्ग, बालबालिका, जेष्ठ नागरिकहरुलाई सहयोग	मुख्य जिम्मेवार निकायः प्रमुख महिला बालबालिका कार्यालय सहयोगी निकायः रेडक्रस, जिविस, गाविस, गैसस	जिल्ला, गाविस			
५ खानेपानी स्वास्थ्य सरसफाई	५.१)तालिम तथा क्षमता अभिबुद्धि (क) स्वयंसेवक, कर्मचारी,बिद्यालयका शिक्षक, युवाक्लव, महिला समुह, किसान	मुख्य जिम्मेवारीः खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय सहयोगीः जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्ला	जिल्ला/गा.बि.स.	बैशाख जेष्ठ	१,५०,०००	रु ५०० प्रतिब्यक्ति

	समुह, राजनितिक कार्यकर्ता, ,गा.वि.स.का कर्मचारीहरु गरी ३०० जनालाई खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धि तालिम	शिक्षा कार्यालय				
	५० स्वयं सेवकलाई द्रुत सर्बेक्षण तालिमको व्यवस्था	मुख्य जिम्मेवार निकायः नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सहयोगी निकायः जिविस, गैसस महासंघ	जिल्ला		२५,०००	
	१.२ समन्वयात्मक बैठक तथा जानकारीः अनुगमन र प्रतिबेदन	जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय	जिल्ला	आवश्यकता अनुसार	६०,०००	
	१.३ पानी शुद्धीरणका औषधी/ सामग्रीको भण्डारण	मुख्य निकायः खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय सहयोगीः ने.रे.सो, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, I/NGOs	जिल्ला	जेष्ठ	१,५,००००	
	१.४ चर्पी निर्माणका लागि चाहिने सामग्रीको व्यवस्था	मुख्य भुमिका : खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय, सहयोगीः नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जि.वि.स, I/NGOs	जिल्ला	बैशाख देखि भाद्र	१००००००	प्रति शौचालय रु २,००० का दरले ७०० शौचालयका लागि
	१.५ लैङ्गिक संबेदनशिल, बाल, अपाङ्ग मैत्री चर्पीको व्यवस्था	मुख्य जिम्मेवार निकायः महिला बालबालिका कार्यालय सहयोगी निकायः रेडक्रस, जिविस, खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन, I/NGOs				
	१.५ खानेपानीका स्रोतको स्थिति तथा आपूर्तिको अवस्थाको लेखाजोखा	मुख्य भुमिकाः खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय सहयोगीः नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जि.वि.स, I/NGOs	जिल्ला र गा.वि.स	बैशाख/ जेष्ठ	१,००,०००	प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति १५ लिटरका दरले २,४८० परिवारका लागि

						पानी संचय गर्ने रिजरभ्वायर
	१.६ जनचेतना तथा सचेतनामुलक गतिविधि संचालन (सडक नाटक,बादविवाद सूचनामुलक शैक्षिक सामग्री प्रकाशन तथा वितरण र रेडियो कार्यक्रम आदि)	मुख्य भुमिकाः खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय सहयोगीः नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जि.वि.स, पत्रकार महासंघ, I/NGOs	जिल्ला र गा.वि.स	बैशाख देखि भाद्र	१,००,०००	
	१.७ स्वास्थ्य तथा सरसफाइ सामग्री बाकसको तयारी	जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यालय ,सुर्योदय युवा क्लव, गेर्खुटार युवा क्लव	जिल्ला	बैशाख देखि अषाढ		
६ आपत्कालीन स्वास्थ्य पोषण	६.१ मानवीय स्रोत विकासका गतिविधिहरु महिला स्वास्थ्य कार्यकर्ताहरु द्रुत प्रतिकार्य समुहको तयारी ५० जना स्वास्थ्य स्वयंसेवकको तयारी	मुख्य जिम्मेवार निकायः जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय सहयोगी भुमिकाः ने.रे.सो, जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय, नीजि स्वास्थ्य संस्थाहरु समेत	जिल्ला र गा.वि.स	बैशाख/ जेष्ठ	२,५०,०००	
	६.२ सडक नाटक र माइक द्धारा स्वास्थ्य शिक्षाको प्रचार प्रचार, IEC सामाग्री प्रकाशन र वितरण	मुख्य जिम्मेवार निकायः जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय सहयोगी भुमिकाः ने.रे.सो, जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय, गैसस, पत्रकार महासंघ	जिल्ला र गा.वि.स	बैशाख/ जेष्ठ	२,०००००	सबै गा.बि.स.हरुमा गर्न आबश्यक छ ।
	६.३ पोषणको व्यवस्थापनः IFE–Infant feeding in Emergency तथा SFP–Supplementary Feeding Program सम्बन्धि तालिम बालबालिका र सुत्केरी, गर्भवती महिलाका लागि आवश्यक थप खानाको भण्डारण,	जिम्मेवार निकायः जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय सहयोगी निकायः ने.रे.सो., , जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय, महिला बालबालिका कार्यालय, I/NGOs	जिल्ला र गा.वि.स	जेष्ठ/ अषाढ	२,५०,०००	

	भोजनालयको व्यवस्थापन, कृपोषित बालबालिकाको पुनःस्थापना र पहिचान, जुकाको औषधि लगायत भिटामिन ए क्याप्सुलको व्यवस्था					
	६.४ आपतकालीन औषधीको भडारण, प्राथमिक उपचार बाकस (५० थान), आकस्मिक रक्त संचार केन्द्रको स्थापना	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सहयोगीः जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, , I/NGOs, जिविस	जिल्ला र गा.बि.स.	बैशाख/जेष्ठ	२,५०,००० ४५,०००	
	६.५ समन्वय बैठक	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	जिल्ला	प्रत्येक महिना	५०,०००	मे देखि सेप्टेम्वर
७ आपत्कालीन शिक्षा	७.१ क्षमता विकासका गतिविधिहरु विद्यार्थी र शिक्षकलाई द्रुत प्रतिकार्य तालिम खानेपानी सरसफाई तथा स्वास्थ्य सम्वन्धि अभिमुखीकरण	मुख्य भुमिकाः जिल्ला शिक्षा कार्यालय सहयोगी भुमिकाः जिविस, गाविस, I/NGOs	जिल्ला गा.वि.स (विद्यालय)	बैशाख देखि भाद्र	२,००,०००	प्रतिब्यक्ति रु ५०० का दरले ५०० जनाका लागि
	७.२ शैक्षिक सामग्रीको व्यवस्थापन बिशेष गरी प्राथमिक तहका विद्यार्थीका लागि पुस्तक भण्डारण TOR मा सहमति पश्चात आकस्मिक आवासको व्यवस्थापन	मुख्य भुमिकाः जिल्ला शिक्षा कार्यालय सहयोगी भुमिकाः I/NGOs	जिल्ला गाविस विद्यालय	जेष्ठ/अषाढ	५०,०००	बजेट ढुवानी र भण्डारणका लागि मात्र राखिएको
	७.३ अभिभाबक संग बैठक	जिल्ला शिक्षा कार्यालय/शिक्षक युनियन/क्लबहरु	जिल्ला गाविस विद्यालय	बैशाख देखि असोज	३०,०००	
	७.४ स्वास्थ्य, सरसफाइ तथा वातावरण सम्बन्धि जनचेतना तथासचेतनामूलक गतिबिधिहरु - बिभिन्न प्रतियोगिताहरु, डकूमेन्ट्री, बालबालिकाका लागि IEC सामाग्री	जिल्ला शिक्षा कार्यालय/शिक्षक युनियनहरु, बिद्यालय व्यवस्थापन समिति, I/NGOs	जिल्ला गाविस विद्यालय	बैशाख देखि असोज	२०,०००	

८ गैरखाद्य सामग्री	८.१ गैर खाद्य सामग्रीको भण्डारण र व्यवस्थापन गैर खाद्य सामग्री भण्डारण (१०० सेट)	जिम्मेवार निकायः ने.रे.सो. सहयोगी भुमिकाः जि.वि.स, उद्योग बाणिज्य संघ, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	जिल्ला	बैशाख देखि अषाढ	४,००,०००	
	८.२ क्षमताअभिबुद्धि गर्ने गतिविधिहरु IRA तथा MIRA (**बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा** (MIRA) **तयारी**) मा ५० जना लाई द्रुत लेखाजोखा तालिम ने.रे.सो. स्वयं सेवकलाई DDRT तालिम (७५ जना) प्राथमिक उपचार तालिम (३१६ जना) गैर खाद्य सामग्री वितरण विधि र अभिलेख पद्धतिमा ३१६ जना स्वयं सेवकलाई तालिम	जिम्मेवार निकायः ने.रे.सो. सहयोगी भुमिकाः जि.वि.स, उद्योग बाणिज्य संघ, जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, I/NGOs	जिल्ला/ गा.बि.स .		५०,००० २,२५,००० १,५८,००० ६३,२००	प्रतिब्यक्ति रु ३,००० का दरले ७५ जना लाई प्रकोप सम्वन्धि ६ दिने DDRT तालिम
	८.३ बैठक तथा पाठ सिकाइ कार्यशाला	ने.रे.सो. र जि.वि.स.	जिल्ला	प्रत्येक महिना	५,००० प्रति महिना	मे देखि सेप्टेम्वर
	८.४ गोदामघरको निमार्ण तथा व्यबस्थापन(१०० परिवारका लागि गैर खाद्य सामग्रीको भण्डारण क्षमता भएको)	जिम्मेवार निकायः ने.रे.सो. सहयोगी भुमिकाः जि.वि.स, उद्योग बाणिज्य संघ, जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति, I/NGOs	जिल्ला			.
	८.५ विपद प्रतिकार्यात्मक गतिविधिहरु सडक नाटक, IEC सामग्रीहरु तयार र वितरण	ने.रे.सो. र जि.वि.स, I/NGOs	जिल्ला गा.वि.स	जेष्ठ/अषाढ	१,००,०००	दश गा.वि. स. का लागि प्रति गा.बि.स. रु १०,०००
	८.६ ने.रे.सो.जिल्ला शाखा र उपशाखामा आपतकालीन कोषको स्थापना का साथै स्रोतको पहिचान	ने.रे.सो	जिल्ला,गा.वि.स		रु ३०००००	प्रत्येक उपशाखामा कम्तिमा रु

						५०,००० को कोष हुनुपर्ने
	८.७ क्षेत्रगत अनुभव आदान प्रदान, छलफल बैठक	जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति	जिल्ला	प्रत्येक महिना	२५,०००	मे देखि सेप्टेम्वर सम्म
	८.८ बालबालिका, सुत्केरी महिलाको लागी न्यानो कपडा, Dignity Kit को व्यवस्था	मुख्य जिम्मेवार निकायः प्रमुख महिला बालबालिका कार्यालय सहयोगी निकायः रेडक्रस, जिविस, गाविस, I/NGOs				कम्तिमा १०० सेट
९ आपत्कालीन संरक्षण	९.१ आफ्नो क्षेत्रको साथै बाहय क्षेत्र संग समन्वयात्मक बैठक	मुख्य भुमिकाः महिला बालबालिका कार्यालय सहयोगी भुमिकाः नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, I/NGOs,नेपाल प्रहरी, अनुसन्धान	जिल्ला	प्रत्येक महिना	५,०००	५,०००/ महिनामा
	९.२ क्षमता बिकास (क) ५० जना महिला स्वयं सेविकाहरुलाई स्फेयरको सिद्धान्तमा आधारित मनोसामाजिक प्रबुति सम्बन्धि सचेतनामूलक तालिमको व्यवस्था (ख) सामाजिक सुरक्षा तालिम	मुख्य भुमिकाः महिला विकास कार्यालय सहयोगी भुमिकाः जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिविस, I/NGOs	जिल्ला	जेष्ठ	(क) ५०,००० (ख) ८०,०००	
	९.३ शैक्षिक जनचेतना र प्रचार-प्रसार (क) महिला र बालबालिकाको संरक्षण संग सम्वन्धित IEC सामग्रीको र प्रकाशन वितरण (ख) महिला तथा बालबालिकाको अधिकार, लैंगिक हिंसा सम्बन्धि सचेतना, महिला स्वास्थ्य सम्बन्धि शैक्षिक कार्यक्रमहरु	मुख्य भुमिकाः महिला बालबालिका कार्यालय सहयोगी भुमिकाः नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, I/NGOs	जिल्ला	जेष्ठ/अषाढ	(क) १,००,००० (ख) २,००,०००	
	९.४ महिला, बालबालिका, जेष्ठ	मुख्य भुमिकाः महिला बालबालिका				

	नागरिकहरु, अपाङ्गहरुलाई मनोसामाजिक विमर्श उपलब्ध गराउने	कार्यालय सहयोगी भुमिकाः जिल्ला बाल कल्याण समिति, I/NGOs				
१० तत्कालीन पुर्नलाभ	१०.१ बैठक र अवस्थाको समिक्षा तथा पुनरावलोकन	मुख्य भूमिकाः जिल्ला विकास समिति सहयोगी भूमिकाः ने.रे.सो, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जि.स्वा.का., जिल्ला बन कार्यालय, जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति,उद्योग बाणिज्य संघ, I/NGOs	जिल्ला, गा.वि.स.	प्रत्येक महिना (छ महिना सम्म)	गा.वि.स.मा २,०००/प्रति महिना र जिल्लामा ५,०००/प्रति महिना	
	१०.२ पूर्बसूचना प्रणालीको समिक्षा तथा पुनरावलोकन	मुख्य भूमिकाः जिल्ला विकास समिति सहयोगी भूमिकाः ने.रे.सो, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति, उद्योग बाणिज्य संघ, टेलिकम, I/NGOs	जिल्ला, गा.वि.स.	जेष्ठ/ अषाढ	५,०००	पूर्वसूचना प्रणालीको स्थापनाका लागि बजेटको अनुमान नभएको)
	१०.३ सडक संजालको अवस्था, आधार रेखा सर्बेक्षणका लागि स्वयंसेवकहरु, संचार संजाल, संचार माध्यमको उपस्थिति आदि कृराहरुको पूर्वतयारीको अवस्था	मुख्य भूमिकाः जिल्ला विकास समिति सहयोगी भूमिकाः ने.रे.सो, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, राजनैतिक दलहरु, नेपाल टेलिकम जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति, उद्योग बाणिज्य संघ, नेपाल पत्रकार महासंघ	जिल्ला, गा.वि.स.	जेष्ठ/ अषाढ	बन्दोवस्तीका लागि २०,०००	मनसुन अबधिमा सम्बन्धित निकायहरु संग सम्पर्कमा रहनुपर्ने
	१०.४ गा.वि.स.सचिवहरुको क्षमता विकासका गविविधिहरु -आधार रेखा सर्बेक्षण र प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा)	मुख्य भूमिकाः जिल्ला विकास समिति सहयोगी भूमिकाः ने.रे.सो, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	जिल्ला, गा.वि.स.	जेष्ठ/ अषाढ	१,००,०००	
	१०.५ सबै क्षेत्रका बीच सूचना आदानप्रदान संयन्त्रको बिकास	मुख्य भूमिकाः जिल्ला विकास समिति सहयोगी भूमिकाः ने.रे.सो, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, I/NGOs	जिल्ला, गा.वि.स.	जेष्ठ/ अषाढ	२,००,०००	
	१०.६ सूचना तथा प्रचारप्रसारका साधनहरुको व्यवस्थापन (माइक,	मुख्य भूमिकाः जिल्ला विकास समिति सहयोगी भूमिकाः ने.रे.सो, जिल्ला	जिल्ला, गा.वि.स.	जेष्ठ/ अषाढ	९,००,०००	

	एफ. एम. रेडियो, सि.डि.एम.ए. टेलिफोन, IEC सामग्री)	प्रशासन कार्यालय, नेपाल टेलिकम, नेपाल, I/NGOs				
	१०.७ आपतकालिन कोषको ब्यबस्था	मुख्य भूमिकाः जिल्ला विकास समिति सहयोगी भूमिकाः जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति, गा.बि.स.हरु, ने.रे.सो, I/NGOs	जिल्ला र गा.बि.स .	जेष्ठ	गा.वि.स.मा रु १,००,००० रजि.वि.स.मा रु १०,००,०००	
	१०.८ बिशेष रुपमा महामारी र पहिरोको प्रकोपमा प्रतिकार्यका लागि प्रमुख जिल्ला अधिकारी र जिल्ला स्वास्थ्य प्रमुख संगको समन्वय तथा समिक्षा बैठकमा जोड	मुख्य भूमिकाः जिल्ला विकास समिति सहयोगी भूमिकाः जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, ने.रे.सो, I/NGOs	जिल्ला	प्रत्येक महिना	२००० /महिना	अप्रिल देखि सेप्टेम्वर सम्म

राष्ट्रिय विपद प्रतिकार्यको कार्यढांचामा उल्लेख गरिएको जिल्ला तहमा गरिने क्रियाकलाप, नेतुत्वदायी निकाय र समयावधी

समयावधि	सञ्चालन गतिविधि	जिम्मेवार नेतृत्वदायी निकायहरू
० देखि १ घण्टा भित्र	घरायसी आगलागी तथा आगलागि विपद् सम्वन्धी प्रतिकार्यको निर्देशन दिने	जिल्ला विकास समितिको कार्यालय, नगरपालिकाको कार्यालय, गाविसको कार्यालय
	खोज तथा उद्धारका लागि तत्काल निर्देशन दिने र खोज तथा उद्धारका लागि सुरक्षा निकाय परिचालन हुने	जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति र सुरक्षा निकायहरु
० देखि ७ घण्टा भित्र	घटना सम्वन्धी विवरण तयारी गरी सूचना प्रवाह गर्ने	प्रजिअ/जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति
	जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिको बैठक बस्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति
०-२४ घण्टा भित्र	पीडितलाई तत्काल पुनस्थापना तथा पुनर्वास गर्न खोज तथा उद्धार दललाई तत्काल परिचालन गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र र सुरक्षा निकायहरु
	पीडित घाइतेहरुका सम्वन्धमा तत्काल घटनास्थलमै उपचारको व्यवस्था मिलाउने	नेपाल रेडक्रस/अस्पतालहरु
	आगलागी भएको क्षेत्रमा आगो निभाउने तथा नियन्त्रण गर्ने	नगरपालिका र वारुणयन्त्र कार्यालयहरु
	प्रारम्भिक स्वरुपको द्रुत लेखाजोखा गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र
	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई सञ्चार व्यवस्थापन केन्द्रको रुपमा	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द

	संचालन गर्ने	
	एम्बुलेन्स सेवा, आपत्कालीन प्राथमिक उपचार र घाइतेको लागि यातायातको व्यवस्था तत्काल मिलाउने	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय
	सिकिस्त घाइतेलाई तत्काल उपचारका लागि अस्पताल पठाउने र उपचार सुरु गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र अस्पतालहरु
	सडक सम्पर्क न्यूनतम पुन:स्थापन गर्ने	डिभिजन सडक कार्यालय
	भीड व्यवस्थापन गरी स्थान खाली गर्ने, पीडितहरुलाई नजिकको क्याम्पहरुमा पठाइ भीड व्यवस्थापन गर्ने	खोज तथा उद्धार समूह/सुरक्षा निकाय
२४ देखि ४८ घण्टा भित्र	राहत सामग्रीको ढुवानी र प्राप्तिको कामलाई सहज कार्यान्वयनको लागि समन्वय गन	राष्ट्रिय/जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द
	अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रुपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालयजस्ता आधारभूत क्षेत्रमा विद्युतीय सेवा उपलब्ध गराउने	नेपाल विद्युत् प्राधिकरण
	अस्पताल, आन्तरिक रुपमा विस्थापितको शिविर, औषधि वितरण केन्द्र वा औषधालय, विद्यालय र अन्य बसोबास क्षेत्रमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रबर्द्धन सेवा उपलब्ध गराउने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय
	जैविक, ठोस तथा प्रकोपजन्य फोहोरको उचित प्रबन्ध मिलाउने वा नष्ट गर्ने	फोहोर मैला व्यवस्थापन केन्द्र
	प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने, पीडितको लागि परिचयपत्र उपलब्ध गराउने र तथ्याङ्कको उचित प्रबन्ध र व्यवस्था गने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र
४८ देखि ७२ घण्टा भित्र	घुर्‍यान तथा थुप्रिएको फोहारहरु व्यवस्थापन	नगरपालिका/गाविस
	मरेका पशुका शवहरु संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने	नगरपालिका/गाविस
	पीडितहरुको खोज तथा उद्धारगरी तिनीहरुलाई तत्काल आवश्यक पर्ने खाद्यान र न्यूनतम मानवोचित साम्राग्री र स्वीकृत मापदण्ड वमोजिम राहत रकम उपलव्ध गराउने	प्रजिअ/जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति
७२ घण्टा देखि ७ दिन भित्र	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मुत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग र मुतकको प्रमाणपत्र जारी गर्ने	जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति
	प्रभावित स्थानमा, शिविर संचालन भएका स्थानहरुमा, राहत सामाग्री वितरण हुदां तथा खोज तथा उद्धारका समयमा हुन सक्ने महिला हिंसाका गतिविधिका सम्वन्धमा विशेष निगरानी राख्ने तथा वालवालिका, वुद्ध, अपाङ्ग र असहाय वर्गका विषयमा विशेष संरक्षणको प्रवन्ध गर्ने	जिल्ला महिला तथा वालवालिका कार्यालय / महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय
	खाना बनाउने भाँडावर्तन, इन्धन, लुगाफाटो, कम्वल, परिवार, बालबालिका, महिलाका लागि आवश्यक पर्ने स्वास्थ्य प्रबर्द्धन सामग्रीजस्ता गैरखाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने	नेपाल रेडक्रश सोसाइटी
७ दिन देखि २ साता भित्र	पहिले पहिचान भएको ठाउँमा अस्थायी शिविरको स्थापना गर्ने र विस्थापितलाई व्यवस्थित बनाउन सुरक्षित र खुला ठाउँमा लैजाने प्रबन्ध मिलाउने	सहरी विकास तथा आवास निर्माण डिभिजन कार्यालय /सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग
	मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य, उद्धार कार्यको अनुगमन र प्रतिवेदन	जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति

	तयार गर्ने	
	प्रभावित र खासगरी सङ्कटासन्न समूहका लागि स्वच्छ र सुरक्षित वातावरणको प्रत्याभूति दिने, विशेषगरी लैङ्गिक हिंसा नियन्त्रण गर्न विशेष ध्यान दिने	जिल्ला महिला तथा वालवालिका कार्यालय
समयावधि	सञ्चालन गतिविधि	जिम्मेवार नेतुत्वदायी निकायहरू
२ साता देखि १ महिना भित्र	प्रकोप पीडित समुदायलाई स्वीकृत मापदण्ड वमोजिम नगद तथा अन्य प्रकारको आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति
	विद्यालय खुलाउने र सबै बालबालिका तथा विद्यार्थीलाई विद्यालयमा पुनः ल्याउने वातावरण तयार गरी उनीहरूको जीवनलाई सामान्य बनाउन सहयोग गर्ने	जिल्ला शिक्षा कार्यालय /शिक्षा विभाग
	शिविरमा अस्पताल संचालन, विद्यालय संचालन, सुरक्षाको प्रवन्ध, उपयोगिताका वस्तुहरु तथा अन्य आवश्यक न्यूनतम मानवोचित सेवाहरुको प्रवन्ध गर्ने	सहरी विकास तथा आवास निर्माण डिभिजन कार्यालय /सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग
	तत्कालीन पुनर्स्थापनाको लागि आवश्यक अध्ययन, लेखाजोखा तथा विश्लेषण गरी बसोबास र जीविकोपार्जनजस्ता प्रमुख क्षेत्रको विकासका कार्यलाई अघि बढाउने वातावरण तयार गर्ने	सहरी विकास तथा आवास निर्माण डिभिजन कार्यालय /सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग
	विपद् घटनाको, खोज तथा उद्धार प्रयासको, राहत तथा तत्कालीन सहयोगको, शिविर संचालनको र पुनर्स्थापनाका प्रयासहरुको समग्र विश्लेषण सहित प्रतिवेदन तयार गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय /गृह मन्त्रालय

तालिका नं. ११ कार्यक्षेत्र तथा प्रमुख प्रतिकार्यका गतिबिधिहरुः प्रतिकार्य योजना

क्षेत्रगत कार्य क्षेत्र	प्रतिकार्य गतिविधिहरु	जिम्मेवारी	कहाँ गर्ने	कहिले गर्ने	अनुमानित बजेट	कैफियत
समन्वय, खोजी तथा उद्धार	(क) जिल्लामा उद्धार सामाग्रीहरु संकलन तथा भण्डारण	क्षेत्रगत अगुवा	जिल्ला तथा	० देखि २४ घण्टा र २४ देखि ७२ घण्टा	(क) ५०,००० (ख)२०,०००	

	(ख) ती सामाग्रीहरु गा.बि.स. स्तरमा ओसार्ने (ग) मोबाइल उद्धार समूहको परिचालन (घ)गा.बि.स. स्तरको सुरक्षा युनिटमा संचार सेटको ब्यवस्था		गा.बि.स.	भित्र	(ग) (घ) १०,००० प्रति सेट	
खाद्य तथा कृषि	(क) जिल्ला तहमा तयारी खाना संकलन तथा भण्डारण (ख) बितरण (ग) भरियाका लागि बन्दोबस्तीको ब्यबस्था (घ) स्वयंसेवकहरुको यातायात तथा आवासको प्रबन्ध	क्षेत्रगत अगुवा	जिल्ला तथा गा.बि.स.हरु	० देखि २४ घण्टा र २४ देखि ७२ घण्टा भित्र	(क) ५०,०००० (ख) १०,००० प्रति केन्द्र (ग) ५०० प्रति भरिया (घ) ३०० प्रति स्वयंसेवक	
आपत्कालीन आश्रयस्थल	क) आपतकालिन आवासका Cost Effective को आधारमा स्थानिय सामाग्रीको अधिकतम प्रयोग गरी (वास,डोरी,किला,खर, काठ) को प्रयोग गरी आवास र शौचालय निर्माण गर्ने	क्षेत्रगत अगुवा	जिल्ला तथा प्रभावित क्षेत्र	० देखि २४ घण्टा र २४ देखि ७२ घण्टा भित्र ३० दिन सम्म	(क) १००० थान वास (ख) डोरी र अन्य निर्माण सामाग्रीहरु (ग)रु १२,५०,०००	
आपत्कालीन Logistic समन्वय	जिल्लाका मुख्य क्षेत्रगत साझेदार/सहयोगी निकायहरु बीच समन्वय बैठक	क्षेत्रगत अगुवा	जिल्ला तथा प्रभावित क्षेत्र	घटना पश्चात तत्काल	(क) रु.५०००	
	बन्दोबस्तीका सामाग्रीको ब्यबस्था (डोजर, सि.डि.एम.ए.फोन, स्ट्रेचर,गोदाम आदि)	क्षेत्रगत अगुवा	जिल्ला तथा प्रभावित क्षेत्र	० देखि २४ घण्टा र २४ देखि ७२ घण्टा भित्र ३० दिन सम्म	(क) रु. ५,०००००	
खानेपानी स्वास्थ्य सरसफाइ	(क) लक्षित गा.वि.स.मा स्वास्थ्य सरसफाइ सम्वन्धि सामग्री/सेवाको प्रचार-प्रसार तथा भण्डारण (ख) शुद्ध खानेपानीमा पहुँच तथा स्रोतको संरक्षणको व्यवस्था	क्षेत्रगत अगुवा	प्रभावित क्षेत्रमा	आपतकालीन अवस्थाका आधारमा औषधी ० देखि २४ घण्टा भित्र र अन्य सेवा २४देखि ७२	(क) रु. १०,००० (ख) रु.५०,००० प्रति गा.बि.स. (ग)रु.१०,००० प्रति शिविर	

	(ग) आपतकालीन शिविरमा पानीको व्यवस्थापन,			घण्टा भित्र		
आपत्कालीन स्वास्थ्य पोषण	(क) स्वास्थ्य केन्द्र तथा बितरण केन्द्रमा औषधि पठाउने (ख) स्वयंसेवक तथा स्वास्थ्यकर्मीहरुको सुरक्षा (ग) स्वयंसेवकका लागि आवास लगायत कन्दोबस्तीका सामाग्री (घ) फोहर ब्यबस्थापन (ङ) जनचेतनामूलक अभियान (च) मोबाइल स्वास्थ्य टोली परिचालन	क्षेत्रगत अगुवा	प्रभाबित क्षेत्र	आपतकालीन अवस्थाका आधारमा औषधी ० देखि २४ घण्टा भित्र र अन्य सेवा २४देखि ७२ घण्टा भित्र	क १०,००० प्रति गा.बि.स. (ग) १०,००० प्रति महिना (घ) १,००० प्रति महिना (ङ) ५०,००० (च) १०,००० प्रति गा.बि.स.	
आपत्कालीन शिक्षा	(क) पुस्तकहरुको संकलन तथा प्रचारप्रसार (ख) स्रोतकेन्द्रमा IEC सामाग्री संकलन (ग) जनचेतना तथा सचेतनामूलक गतिबिधिहरु संचालन गर्न बन्दोबस्तीका सामाग्रीको प्रबन्ध	क्षेत्रगत अगुवा	प्रभाबित गा.बि.स.हरु	२४ देखि ७२ घण्टा भित्र ३० दिन सम्म	(क) १०,००० प्रति बिद्यालय (ख) १०,००० प्रति गा.बि.स. (ग) २०,०००	
गैरखाद्य सामग्री	(क) बितरण केन्द्रमा गैह्र खाद्य सामाग्री संकलन र भण्डारण (ख) आपतकालिन आवासका लागि तारपोलिनको प्रबन्ध (ग) स्वयंसेवकहरुको आवासको ब्यबस्था (घ) IRA तथा MIRA फर्म छपाइ र आबश्यक स्टेशनरीकको ब्यबस्था	क्षेत्रगत अगुवा	जिल्ला तथा प्रभावित क्षेत्र	० देखि २४ घण्टा र २४ देखि ७२ घण्टा भित्र ३० दिन सम्म	(क) १,००० सेट (ख) ५००० प्रति तारपोलिन ,कम्वल र म्याट (घ) ५०,०००	
आपत्कालीन संरक्षण	(क) शिविर ब्यबस्थापन (ख) शिशुका लागि सामाग्रीको सेट (ग) एक महिनाका लागि सुत्केरी सामाग्री बट्टा संकलन तथा बितरण (घ) महिला स्वयंसेवकहरका लागि बन्दोबस्तीको ब्यबस्था	क्षेत्रगत अगुवा	जिल्ला तथा प्रभावित क्षेत्र	० देखि २४ घण्टा र २४ देखि ७२ घण्टा भित्र	(क) २०,००० प्रति क्याम्प (ख) १०,००,०० (ग) २०,००० (घ) ५०० प्रति ब्यक्ति प्रति दिन	

तत्कालीन पुर्नलाभ	(क) बितरण केन्द्रमा IEC सामाग्री संकलन (ख) गा.बि.स. स्तरीय सवयंसेवकहरुका लागि बन्दोबस्तीको प्रबन्ध (ग) उद्धारको समयमा आवासको प्रबनध (घ) समन्वयका लागि बन्दोबस्तीको प्रबन्ध (ङ) पुर्नस्थापना तथा आबश्यकता पहिचानको लागि गरिने सर्बेक्षणमा भूमिका निर्वाह र आयमुलक कार्यमा सहयोग (च) सिपमुलक तालिम संचालन(कृषि,वाखापालन, अन्य आवश्यकता अनुसार) छ)साना आपतकालिन योजना संचालन ज) स्वास्थ्य, सरसफाइ ,सुरक्षा सम्वन्धमा सचेतना कार्यक्रम	क्षेत्रगत अगुवा	प्रभाबित क्षेत्र	० देखि २४ घण्टा र २४ देखि ७२ घण्टा भित्र ३० दिन देखी पछि	(क) १०,००० प्रति गा.बि.स. (ख) ५०० प्रति स्वयंसेवक (ग) १,००० प्रति ब्यक्ति प्रति दिन (घ) १,००,००० (ङ) ५,००,००० (च) ५०००० प्रति कार्यक्रम (छ) १००००० प्रति योजना वा आवश्यकता अनुसार ज) ५००००	

तालिका नं. १२ भुकम्प, पहिरो र महामारी प्रकोपको पूर्वतयारी कार्ययोजना २०७३

कार्य	बैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसीर	पौष	माघ	फाल्गुण	चैत्र	मुख्य जिम्मेवार	सहयोगी	कैफियत
जोखिम क्षेत्र पहिचान गर्ने र सूचना संकलन गर्ने													गविस समन्वय जि.बि.स.	जि.दै.प्र.उ.स.,ने.रे.सो., जि.स्वा.का.	
जि.दै.प्र.उ.स.को बैठकबाट प्रकोप पूर्बतयारी तथा प्रतिकार्य योजना स्वीकृत गर्ने													जि.दै.प्र.उ.स.	ने.रे.सो.	
महामारीबाट अति जोखिमयुक्त गा.बि.स.हरुको अवस्थाको समिक्षा गर्न WASH र Health Cluster को बैठक													जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय, जि.स्वा.का.	जि.दै.प्र.उ.स.,	
खानेपानी ब्यबस्था तथा सरसफाइको अवस्था पहिचान													जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाइ	जि.दै.प्र.उ.स.	
पानी शुद्धिकरणका सामाग्री तथा आबश्यक औषधिको भण्डारण													जिल्ला खानेपानी सरसफाइ डिभिजन कार्यालय, जि.स्वा.का.	जि.दै.प्र.उ.स.,ने.रे.सो.,	
सेल्टर/क्याम्पका लागि सुरक्षित स्थानको पहिचान													भवन तथा आवास निर्माण जि.बि.स., ने.रे.सो.	जि.दै.प्र.उ.स.	
खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाइ सम्बन्धि जनचेतनामूलक गतिबिधिहरु संचालन गर्ने													जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय, जि.स्वा.का.	जि.दै.प्र.उ.स., जि.शि.का., ने.रे.सो. NGOs / INGOs	
खाद्य क्षेत्रको समन्वय बैठक													जि.कृ.बि.का.	जि.दै.प्र.उ.स.	
जिल्लामा खाद्य सामाग्रीको उपलब्धताको समिक्षा													जि.कृ.बि.का.	जि.दै.प्र.उ.स.	
आकस्मिक उद्धार सामाग्री भण्डारण र सो को समिक्षा													जिल्ला प्रशासन कार्यालय	जि.दै.प्र.उ.स.	

कार्य	बैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसीर	पौष	माघ	फाल्गुण	चैत्र	मुख्य जिम्मेवार	सहयोगी	कैफियत
बन्दोबस्ती व्यबस्थापन सम्बर्नधि (सवारी साधन, गोदाम, एम्बुलेन्स, डोजर, आदि) समिक्षा र उपलब्धताको सुनिश्चितता													जिल्ला प्रशासन कार्यालय	जि.दै.प्र.उ.स.	
बिभिन्न निकायहरुमा उपलब्ध हुन सक्ने स्वयंसेवकहरुको समिक्षा													ने.रे.सो., जि.बि.स.	जि.दै.प्र.उ.स.	
प्रभाबित क्षेत्रबाट सूचना संकलन गर्ने र सम्बधित निकायहरुमा जानकारी गराउने तरिका सम्बन्धि समिक्षा													ने.रे.सो., जि.बि.स.	जि.दै.प्र.उ.स.	
गैह्र खाद्य सामाग्रीको भण्डारण र सो को समिक्षा													ने.रे.सो.	जि.दै.प्र.उ.स.	
सम्भाबित प्रकोप प्रभाबित क्षेत्रमा पुग्नका लागि बैकल्पिक बाटोको पहिचान													जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जि.बि.स.	जि.दै.प्र.उ.स., के.दै.प्र.उ.स.	
पूर्बसूचना प्रणालीको बिकास गर्ने बारे समिक्षा													जि.बि.स., ने.रे.सो.	जि.दै.प्र.उ.स.	
योजनामा समाबेश गरिएिका प्रतिकार्य सामाग्रीहरुको प्रबन्ध गर्ने													जि.बि.स., ने.रे.सो.	जि.दै.प्र.उ.स.	
संकटाभिमूख बिद्यालय तथा बालबालिकाहरुको पहिचानका साथै उनीहरुका समस्या समाधानका उपायहरु बारे समिक्षा													जि.शि.का., जि.बि.स.	जि.दै.प्र.उ.स.	
संकटाभिमूख महिला तथा अशक्त ब्यक्तिहरुको पहिचान तथा उनीहरुका लागि गर्न सकिने प्रतिकार्य गतिबिधिहरुको समिक्षा													म.बि.का., ने.रे.सो.	जि.दै.प्र.उ.स.	
प्रतिबेदन तयारी तथा सरोकारवालाहरुलाई बितरण													क्षेत्रगत अगुवाहरु		
विपद प्रतिकार्यको प्रभाव पुनरावलोकन													जि.दै.प्र.उ.स.	ने.रे.सो.	

२०६९ सालका लागि प्रकोप पूर्बतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको तयारी													जि.दै.प्र.उ.स.	ने.रे.सो., I/NGOs	

अनुसूचि १ (क) पहिरोको संकटासन्नता पहिचान

(बिगत ५वर्षको) मिति २०६८ साल देखि २०७३ /०१/३० सम्म

अतिवृष्टिवाट घर भत्किएको

(बिगत ५वर्षको मिति २०६८ साल देखि २०७३ /०१/३० सम्म

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा नुवाकोटको राहात वितरण विवरण अनुसार

क्र.सं.	गा.बि.स./ न.पा	घटना संख्या	मुत्यु	प्रभावित जनसंख्या	स्कोरक्रम	तह
		पहिरोवाट घर भत्किएको				
०१	बागेश्वरी	४	-	२३		१
०२	भाल्चे					
०३	काउले					
०४	कृमरी					
०५	देउराली					
०६	मनकामना					
०७	तुप्चे					
०८	कल्याणपुर					
०९	दाङ्सिङ					
१०	तारुका					
११.	दुईपिपल	११		६६		१
१२.	गोर्स्याङ्					
१३.	चारघरे					
१४	खड्कभञ्ज्याङ	२		११		१
१५.	बुधसिङ्					
१६.	रातामाटे					
१७.	गेर्खु	३		१६		१
१८	वि .न पा					
१९.	लच्याङ्					
२०	हल्देकालिका	२		१०		१
२१.	नर्जामण्डप					
२२.	उर्लेनी					
२३.	शिखर बेशी					

क्र.सं	गा.बि.स./ न.पा	घटना संख्या	मुत्यु	प्रभावित जनसंख्या	स्कोरक्रम	तह
	अतिवृष्टिवाट घर भत्किएको					
०१	बागेश्वरी	१६	-	९२		१
०२	भाल्चे	१		६		
०३	काउले	२		१२		
०४	कृमरी	३		१७		
०५	देउराली	७		४४		
०६	मनकामना	४		२५		
०७	तुप्चे	३		१९		
०८	कल्याणपुर	१९		१३८		
०९	दाङ्सिङ	२		१३		
१०	तारुका	१६		१९०		
११.	दुईपिपल	५२		३१०		१
१२.	गोर्स्याङ्	७		४४		
१३.	चारघरे	११		५८		
१४	खड्कभञ्ज्याङ	९		४९		१
१५.	बुधसिङ्	१६		८०		
१६.	रातामाटे	१८		१०८		
१७.	गेर्खु	२९		१७५		१
१८	वि न पा	६१		३६०		
१९.	लच्याङ्	१८		१०९		
२०	हल्देकालिका	७		४२		१
२१.	नर्जामण्डप	४		२४		
२२.	उर्लेनी	३		१६		
२३.	शिखर बेशी	४		१६		

२४	रालुकादेवी	१		९		१
२५	समुन्द्रटार					
२६	गाउँखर्क					
२७	खरानीटार					
२८	खानीगाऊँ	१		७		१
२९	गणेस्थान	२		१०		१
३०	राउतबेशीं					
३१.	सुन्दरादेवी					
३२.	बालकृमारी					
३३	सिक्रे					
३४	पञ्चकन्या					
३५.	महाकाली					
३६.	कबिलास					
३७.	भद्रुटार	७		४४		१
३८	समुन्द्रादेवी					
३९.	थानापती					
४०	थानसिंङ्	७		३७		१
४१	सुर्यमती					
४२	चौघडा					
४३	ओखरपौवा					
४४	मदानपुर	३		१८		१
४५	जिलिङ्	१६		१०४		१
४६	बेलकोट	४		२२		१
४७	किम्ताङ					१
४८	साल्मे					३
४९	बसुन्चेत					३
५०	फिकृरी					३
५१.	सामरी					३
५२	थप्रेक					३
५३.	बेतेनी					३
५४	तलाखु					३
५५	छाप					३
५६.	लिंखु					३
५७	सुनखानी					३
५८	चतुराले					३

२४	रालुकादेवी	४		२५		१
२५	समुन्द्रटार	२		११		
२६	गाउँखर्क	३		१६		
२७.	खरानीटार	१५		१२०		
२८	खानीगाऊँ	१०		७८		१
२९	गणेस्थान	१२		६६		१
३०	राउतबेशीं	२		११		
३१.	सुन्दरादेवी	६		३२		
३२.	बालकृमारी	१		६		
३३	सिक्रे	४		२७		
३४	पञ्चकन्या	५		३२		
३५.	महाकाली	३		१९		
३६.	कबिलास	१३		७८		
३७.	भद्रुटार	३		१७		१
३८	समुन्द्रादेवी	१		७		
३९.	थानापती	११		६६		
४०	थानसिंङ्	५		३०		१
४१	सुर्यमती	६		३८		
४२	चौघडा	१२		७०		
४३	ओखरपौवा	२		१३		
४४	मदानपुर	११		६७		१
४५	जिलिङ्	३२		१७०		१
४६	बेलकोट	२२		१३५		१
४७	किम्ताङ					१
४८	साल्मे					३
४९	बसुन्चेत					३
५०	फिकृरी					३
५१.	सामरी					३
५२	थप्रेक					३
५३.	बेतेनी					३
५४	तलाखु					३
५५	छाप					३
५६.	लिंखु					३
५७	सुनखानी					३
५८	चतुराले					३

५९	ककनी					३
६०	चाउथे					३
६१.	घ्याङ्फेदी					३
६२.						३
	जम्मा	७३		४३७		

५९	ककनी					३
६०	चाउथे					३
६१.	घ्याङ्फेदी					३
६२.						३
	जम्मा	४९५		३०६८		

गाविसस्तर प्रारम्भिक विपद विश्लेषण

(स्केल: १ निम्न - ५ उच्च)

(Scaling: 1 refers to low, 5 refers to high)

जिल्ला: नुवाकोट

सिनं	गाविस/नपा	सम्भावित प्रकोपको प्रकार (१ निम्न - ५ उच्च)							विपदको प्रभाव (मुतक संख्या वा विस्थापित संख्या)	१४ सम्म न्यूनून, १५ देखि १८ मध्यम, १९ भन्दा माथि उच्च	
		बाढी	पहिरो	आगलागि	महामारी	भूकम्प	आँधीबेरी	शीतलहर		जम्मा	संकटासन्नताकोस्तर (निम्न, मध्यम, उच्च)
नगरपालिका											
१	विदूर नपा	३	१	४	३	५	३			१९	उच्च
गाविस											
१	साल्मे	४	५	४	४	५	३			२५	उच्च
२	भाल्चे	४	५	३	५	५	३			२५	उच्च
३	किम्ताङ	५	५	३	४	५				२२	उच्च
४	वर्सुन्चेत	४	५	१	३	५	३			२१	उच्च
५	वुइताङ	४	५	४	४	५	३		मुतक २ पहिरोबाट, ०७३	२५	उच्च
६	देउराली	४	५	३	३	५	३			२३	उच्च
७	काउले	३	५	४	४	५	३			२४	उच्च
८	फिकृरी	४	५	३	४	५	४			२५	उच्च
९	मनकामना	४	५	४	४	५	३			२५	उच्च
१०	तुप्चे	४	५	३	३	५	४			२४	उच्च
११	सामरी	५	५	३	४	५	३			२५	उच्च
१२	कल्याणपुर	५	५	३	४	५	३			२५	उच्च
१३	दाङसिङ	५	५	३	४	५	३			२२	उच्च
१४	गोर्स्याङ	५	५	३	४	५	३		मुतक ६ पहिरोबाट,	२५	उच्च

सिनं	गाविस/नपा	सम्भावित प्रकोपको प्रकार (१ निम्न - ५ उच्च)							विपदको प्रभाव (मुतक संख्या वा विस्थापित संख्या)	१४ सम्म न्यूनून, १५ देखि १८ मध्यम, १९ भन्दा माथि उच्च	
		बाढी	पहिरो	आगलागी	महामारी	भूकम्प	आँधीबेरी	शीतलहर		जम्मा	संकटासन्नताकोस्तर (निम्न, मध्यम, उच्च)
									०७२		
१५	चारघरे	३	४	३	५	३	४			२२	उच्च
१६	खड्गभन्ज्याङ	३	४	२	३	५	४			२१	उच्च
१७	बुधसिङ	३	३	३	४	५	४			२२	उच्च
१८	तारुका	४	३	३	४	५	३			२२	उच्च
१९	गेर्खु	४	५	३	४	५	२			२३	उच्च
२०	खानीगाउँ	५	४	२	३	५	३			२२	उच्च
२१	चौघडा	४	३	३	४	५	२		मुतक ३ वाढीबाट	२१	उच्च
२२	गणेशस्थान	३	२	२	३	५	४		मुतक १ वाढीबाट	१९	उच्च
२३	हल्देकालिका	३	५	३	३	५	४			२३	उच्च
२४	वागेश्वरी	१	५	३	३	५	४			२१	उच्च
२५	लच्याङ	२	५	२	४	५	३			२०	उच्च
२६	नर्जामन्डप	१	५	४	४	५	४		मुतक ४ पहिरोबाट, २०७०	२३	उच्च
२७	रालुकादेवी	१	४	४	४	५	४			२२	उच्च
२८	खरानीटार	१	३	४	१	५	३			१७	मध्यम
२९	कविलास	२	४	३	३	५	४			२१	उच्च
३०	भद्रुटार	२	४	३	३	५	२			१९	उच्च
३१	पंचकन्या	१	३	३	४	५	३			१९	उच्च
३२	थप्रेक	१	४	४	४	५	४			२२	उच्च
३३	वालकुमारी	३	५	३	४	५	४			२४	उच्च
३४	समुन्द्रटार	४	५	३	३	५	३			२३	उच्च
३५	उर्लेनी	२	५	४	४	५	४			२४	उच्च
३६	घ्याङफेदी	५	५	३	४	५	३			२५	उच्च
३७	शिखरवेसी	४	५	३	४	५	३			२४	उच्च
३८	गाउँखर्क	४	५	४	४	५	४			२६	उच्च

सिनं	गाविस/नपा	सम्भावित प्रकोपको प्रकार (१ निम्न - ५ उच्च)							विपदको प्रभाव (मुतक संख्या वा विस्थापित संख्या)	१४ सम्म न्यूनून, १५ देखि १८ मध्यम, १९ भन्दा माथि उच्च	
		बाढी	पहिरो	आगलागि	महामारी	भुकम्प	आँधीबेरी	शीतलहर		जम्मा	संकटासन्नताकोस्तर (निम्न, मध्यम, उच्च)
३९	सुन्दरादेवी	३	५	३	३	५	३			२२	उच्च
४०	राउतवेशी	४	५	३	४	५	३			२५	उच्च
४१	वेतिनि	३	५	३	४	५	४			२३	उच्च
४२	रातमाटे	३	२	४	४	५	३			२२	उच्च
४३	दुईपिपल	२	५	३	४	५	५			२४	उच्च
४४	जिलिङ	२	५	३	४	५	५			२४	उच्च
४५	वेलकोट	४	५	२	२	५	४		मुतक २ पहिरोबाट, ०७१	२२	उच्च
४६	मदनपुर	४	३	२	३	५	३			२०	उच्च
४७	कृमरी	३	४	३	३	५	४			२२	उच्च
४८	चाउथे	४	४	३	५	५	४			२५	उच्च
४९	ओखरपौवा	३	५	४	५	५	३			२५	उच्च
५०	समुन्द्रादेवी	३	५	३	३	५	४			२५	उच्च
५१	सिके	४	३	२	४	५	२			२०	उच्च
५२	छाप	४	३	२	३	५	२			१९	उच्च
५३	लिखु	४	३	२	३	५	२			१९	उच्च
५४	तलाखु	४	४	२	४	५	२			२१	उच्च
५५	सुनखानी	३	५	४	३	५	२			२२	उच्च
५६	थनापति	३	५	४	४	५	३			२३	उच्च
५७	ककनी	३	५	२	३	५	३		मुतक २ पहिरोबाट, ०७२	२१	उच्च
५८	थानसिङ	४	४	३	४	५	३			२३	उच्च
५९	चतुराले	३	४	२	३	५	४			२१	उच्च
६०	सुर्यमति	३	५	३	४	५	३		३ मुतक, ५ घाइते पहिरोबाट, २०७०, ५ मुतक	२३	उच्च

सिनं	गाविस/नपा	सम्भावित प्रकोपको प्रकार (१ निम्न - ५ उच्च)							विपदको प्रभाव (मुतक संख्या वा विस्थापित संख्या)	१४ सम्म न्यूनून, १५ देखि १८ मध्यम, १९ भन्दा माथि उच्च	
		बाढी	पहिरो	आगलागि	महामारी	भुकम्प	आँधीबेरी	शीतलहर		जम्मा	संकटासन्नताकोस्तर (निम्न, मध्यम, उच्च)
									वाढीबाट		
६१	महाकाली	३	५	३	४	५	३			२३	उच्च

स्रोत: नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, २०७३ असार १७ गते मिटिङ

जिल्लाका मुख्य मुख्य प्रकोपहरु र तीनका जोखिमको स्थान

सि.नं.	प्रकोपको किसिम	स्थान (Rank) (पहिलो, दोस्रो, तेस्रो.......)
१	बाढी, नदी कटान, डुवान	दोस्रो
२	पहिरो	पहिलो
३	आगलागी	तेस्रो
४	सडक दुर्घटना	पाचौं
५	भुकम्प	पहिलो
६	सर्पदशं	आठौं
७	चट्याङ	छैटौं
८	सितलहर	
९	खडेरी	सातौं
१०	महामारी	चौथो

अनुसूचि (१ख) वाढी पहिरो को संकटासन्नता पहिचान

जिल्ला स्थित राजनीतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधि, कार्यालय प्रमुख लगायत गाविस सचिवहरुको छलफल कार्यक्रमबाट गाविसको स्तरीकरण गरिएको

क्र. सं.	गाबिसको नाम	पहिरो
१	बागेश्वरी	√
२	बर्सून्चेत	√
३	बूङताङ	√
४	देउराली	√
५	फिकूरी	√
६	गाउंखर्क	√
७	गेर्खू	√
८	घयाङफेदी	√
९	कल्याणपूर	√
१०	किन्ताङ	√
११	लच्याङ	√
१२	माहाकाली	√
१३	मनकामना	√
१४	ओखरपौवा	√
१५	रालूकादेवी	√
१६	साल्मे	√
१७	सामरी	√
१८	दूइपिपल	√
१९	जिलिङ	√
२०	पन्चकन्या	√
२१	सून्दरादेवी	√
२२	उर्लेनी	√
२३	सिके	√
२४	गोर्स्याङ,	√
२५	दाङसिङ,	√
		२५

क्र. सं.	गाबिसको नाम	बाढी प्रभावित क्षेत्र
१	बागेश्वरी	√
२	बेलकोट	√
३	भद्रूटार	√
४	भाल्चे	√
५	बूधसिंङ	√
६	चारघरे	√
७	चौघडा	√
८	चाउथे	√
९	गेर्खू	√
१०	कल्याणपूर	√
११	खानीगाउं	√
१२	कूमरी	√
१३	लच्याङ	√
१४	मदानपूर	√
१५	नर्जामण्डप	√
१६	सामरी	√
१७	सिके	√
१८	सूर्यमती	√
१९	थान्सिङ	√
२०	तूप्चे	√
२१	उर्लेनी	√
२२	तारुका	√
२३	दूइपिपल	√
२४	कबिलास	√
२५	खरानीटार	√
२६	गणेशस्थान	√
२७	समून्द्रटार	√
२८	विदुर नगरपालिका	√
		२८

अनुसूचि (१ख) महामारीको संकटाभिमुखता पहिचान

क्र. सं.	गाबिसको नाम	माहामारी
१	बेतिनी	√
२	भाल्चे	√
३	चौघडा	√
४	चाउथे	√
५	देउराली	√
६	घयाङफेदी	√
७	किन्ताङ	√
८	कूमरी	√
९	लच्याङ	√
१०	ओखरपौवा	√
११	राउतबेशी	√
१२	साल्मे	√
१३	सूनखानी	√
१४	सूर्यमती	√
१५	जिलिङ	√
१६	कबिलास	√
		16

स्रोत : नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, नुवाकोट, २०७२

अनुसूचि २ स्वास्थ्य तथा सरसफाईको स्थिति अनुसार बर्गिकरण गरिएका गा.वि.स.हरु

तह/दर्जा	गा.वि.स/ नगरपालिका	गा.वि.स/न.पा संख्या
राम्रो (५०% भन्दा माथी)	बर्सुन्चेत, तारुका, थानापति, रातमाटे, चतुराले, खरानीटार, वि.न.पा., तुप्चे, खानीगाँउ, मनकामना, चौघडा ।	न.पा. – १ गावि.स. –१०
मध्यम (३०–५०% सम्म)	तलाखु, हल्लेकालिका, गेर्खु, बागेश्वरी, चारघरे, राउतवेशी, फिकूरी, काउले, बेलकोट, ओखरपौवा, मदानपुर, थानसिंङ,, लिखु ।	गा.वि.स. –१३
कमजोर (३०% भन्दा तल)	छाप, महाकाली, समुन्द्रादेवी, खड्कभञ्याङ, साल्मे, गाँउखर्क, बेतिनि, सुन्दरादेवी, शिखरवेशी, समुन्द्रटार, रालुकादेवी, बालकृमारी, थप्रेक, पञ्चकन्या, कल्याणपुर, ध्याङफेदी, कविलास, भद्रुटार, उर्लेनी, नर्जामण्डप, गणेशथान, लच्याङ, किंताङ, भाल्चे, सामरी, बुङताङ, सुर्यमति, ककनी, चाउथे, सुनखानी, देउराली, गोर्स्याङ, दाङसिङ, बुधसिं, कृमरी, जिलिङ, दुईपिपल, सिक्रे	गा.वि.स. –३८

स्रोत : नेपाल रेडक्रस सोसाइटी नुवाकोट, २०७२ र गाविस सचिवहरुसँगको छलफल गोष्ठी, १७ जून २०१६

कार्यान्वयन र पुनरावलोकन रणनीति

१. विपद् प्रतिकार्य पूर्वतयारी योजना क्रियाशील हुने

यस योजना जिल्लामा विपद्को परिस्थिति सुजना हुनासाथ क्रियाशील हुनेछ । तर यस भित्र रहेका क्षेत्रगत योजनाहरु कृनै पनि विपदको सन्दर्भमा क्रियाशील हुन सक्नेछ । यसको साथ साथै नुवाकोट जिल्लामा छुट्टै विपद पुर्व तयारी योजना भएकोले त्यसका सूचनाहरु अन्य विपद प्रतिकार्यको लागि मार्ग दर्शक हुनेछन् ।

२. विपद् प्रतिकार्य पूर्वतयारी योजनाको कार्यान्वयन

यसको कार्यान्वयन हरेक विषयगत क्षेत्रले तय गरेका प्रतिकार्य तथा पूर्व तयारी योजना वमोजिम हुनेछ ।

३. विपद् प्रतिकार्य पूर्वतयारी योजनाको नियमित समीक्षा तथा अद्यावधि

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको समीक्षा अर्धवार्षिक रुपमा नियमित अद्यावधिक गरिनेछ भने विपद परेक खण्डमा कृनै पनि विपदको प्रतिकार्य गरिसके पछि गरिने छ । हरेक विषयगत क्षेत्रले आ-आफ्नो क्षेत्रको विस्तुत समीक्षा गरी अद्यावधिक गर्नेछन् ।

प्रतिवेदन तथा अभिलेखन

१. प्रतिवेदन तथा संचार

विपद प्रतिकार्यको प्रतिवेदन तथा संचार विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ मा उल्लेख भएको अनुसूचि १६ अनुसार गरिनेछ । प्रतिवेदनको जानकारी सबै सरोकारवालाहरुलाई स्थापित जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (DEOC) बाट उपलव्ध गराईनेछ । तथापि सो को व्यवस्था नहुन्जेलसम्मका लागि विपद् तथा आपतकालीन सूचना प्रवाह गर्ने जिम्मेवारी जिल्ला दैवीप्रकोप उद्धार समितिले अन्य साझेदारसंग समेत छलफल गरी निश्चित निकाय वा व्यक्तिलाई प्रत्यायोजन गरिनेछ । यसका लागि जिल्ला विकास समितिको सूचना केन्द्र तथा नेपाल रेडक्रस सोसाईटीको सूचना केन्द्रको प्रमुख जिम्मेवारी भनेको आपतकालिन समयमा जिल्ला दैवीप्रकोप उद्धार समितिको प्रत्यक्ष निर्देशनमा रहेर घटना विवरण तयार गर्ने र त्यसलाई स्थानीय तथा केन्दीय तहमा प्रवाह गरिनेछ ।

२. संस्थागत व्यवस्था

नेपालमा विपद् व्यवस्थापनको कानूनी संरचनाको शुरुवात २०३९ सालमा जारी भएको दैवीप्रकोप उद्धार ऐन, २०३९ बाट भएको हो । यो ऐनले सरकारलाई विपद्को सामना गर्न तयार हुने र विपद्को समयमा प्रतिकार्य गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ । यो ऐनले मुलुकको इतिहासमै पहिलो पटक विपद् व्यवस्थापनको लागि संस्थागत संरचनाको व्यवस्था गरेको छ । अतः यसको संस्थागत व्यवस्था कानूनमा उल्लेख भएवमोजिम नै जिल्ला दैवीप्रकोप उद्धार समितिको मातहतमा रहि हुनेछ ।

३. अभीलेखीकरण

जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिले जिल्ला अगुवा सहयोगी संस्था (DLSA), GIZ/RPN, Nuwakot, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र जिल्ला विकास समितिको कार्यालयसँगको सहजीकरणमा जिल्ला विपद्

पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको दस्तावेज तयार गरिएको छ । आगामी दिनहरुमा हुने अद्यावधिकरणलाई पनि नियमित रुपमा अभीलेखीकरण गरिदै लगिनेछ ।

४. अनुमोदन प्रक्रिया

मिति २०७३ असार १३ गते जिल्ला विपद् प्रतिकार्य योजना अनुमोदनको लागि जिल्ला स्तरीय कार्यशाला गोष्ठीको आयोजना गरियो । गोष्ठीमा सहभागी जिल्ला दैवीप्रकोप उद्धार समितिका पदाधिकारी/सदस्यहरु लगायत सरोकारवाला निकायहरुबाट प्राप्त सल्लाह सुझावहरुलाई पुन: यस योजनामा समावेश गरी **नुवाकोट** जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७३ अनुमोदन गरिएको छ ।

अनुसूचि ४ योजनामा अपनाइएका उपागमन र विधिहरु (प्रकोप पूर्बतयारी तथा प्रतिकार्य योजना)

योजना निर्माण प्रक्रियाहरुः-

योजना निर्माणको क्रममा गरिएका प्रयासहरुलाईलाई तल दिएको छ ।

अवस्था बिश्लेषण र समिक्षाः

प्राकृतिक तथा मानवजन्य प्रकोप संग सम्वन्धित सूचनाहरु -बिगत तीन बर्षमा भएको मानवीय क्षति, प्रभावित गा.बि.स., जनसंख्या आदि जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति र नेपाल रेडक्रस सोसाइटीबाट संकलन गरिएको थियो । जिल्लाको प्रशासनिक अवस्था, सामाजिक, साँस्कृतिक पद्धति, प्राकृतिक पद्धति, कृषि र सरसफाइको स्थिति, भु उपयोग संग सम्वन्धित सूचनाहरु जिल्ला बिकास समिति, ने.रे.सो., जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, जिल्ला कृषि बिकास कार्यालय, I/NGOs को प्रतिबेदनहरुबाट संकलन गरी समिक्षा गरिएको थियो ।

यस्ता बिभिन्न प्रतिबेदनहरुबाट पाइएका कृराहरुको समिक्षा तथा स्थानीय ब्यक्तिहरु संगको छलफलको आधारमा जिल्लाको पहाडी भागमा पहिरो र दुर्गम गाविसहरुमा स्वास्थ्य समस्या रहेको पाइन्छ । जिल्लाका अधिकांश क्षेत्रमा कमजोर सरसफाइको अवस्थाका कारण महामारीको समेत जोखिम रहेको छ । यस अवस्थामा यस योजनामा खास गरी पहिरो र महामारीलाई प्राथमिकतामा राखिएको छ ।

समन्वयात्मक बैठक तथा परिचयात्मक कार्यशालाः

यो योजना तर्जुमाको खाका परिमार्जन गर्न कार्यशाला संचालन गर्नुपूर्व नेपाल रेडक्रस सोसाइटी नुवाकोट जिल्ला शाखा संगको समन्वयमा जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समिति द्धारा बैठकको आयोजना गरियो । कार्यशाला जिल्ला दैबी प्रकोप उद्धार समितिका अध्यक्ष एवं प्रमुख जिल्ला अधिकारीको अध्यक्षतामा सन्पन्न भएको थियो । उक्त कार्यशालामा जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समितिका सदस्यहरु, विभिन्न सरकारी कार्यालयका प्रमुखहरु,पत्रकारहरु, राजनैतिक दलका प्रतिनिधिहरु गरी ३९ जनाको सहभागिता थियो । यस कार्यशालामा बिगत बर्षहरुमा घटेका प्रकोपका घटना, पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको प्रभावकारिता, प्रकोपको पहिचान तथा प्राथमिकिकरण, बिभिन्न क्षेत्रहरुको पहिचान, बिभिन्न साझेदार निकायहरुको क्षमता आदि कृराहरुको समिक्षा गर्नुको साथै यस योजनाको खाकाको बिषयमा समेत छलफल गरिएको थियो र योजना तयारीको लागी जिल्ला विकास समितिको कार्यालयका जिल्ला शासन विज्ञको नेतुत्वमा जिल्ला दैवी प्रकोप उद्दार समितिको सचिवालयका सहयोगी अधिकृत र नुवाकोट रेडक्रसको कार्यक्रम अधिकृत सदस्य रहेको कार्यदल समेत गठन भएको थियो ।

क्षेत्रगत बैठकहरुः

पहिलो र अन्तिम कार्यशालाको बिचमा सबै क्षेत्रगत अगुवाहरुले आ-आफ्नो क्षेत्रको बैठकको आयोजना गरेका थिए । यस बैठकमा सम्भाब्य प्रकोपहरुमा प्रतिकार्य गर्न आफ्नो क्षेत्रको अवस्थाको लेखाजोखा गरीयो । क्षेत्रगत अगुवाहरुद्धारा नेपाल सरकारद्धारा निर्देशित ढाँचा तथा फाराम प्रयोग गरी अवस्था बिश्लेषण गरिएको थियो । यी बैठकहरुका उपलब्धिहरुलाई दोस्रो कार्यशालामा छलफल गरिएको थियो ।

अन्तिम कार्यशालाः

जिल्ला दैबीप्रकोप उद्धार समितिका अध्यक्षको अध्यक्षतामा बसेको बैठकमा क्षेत्रगत समूहहरुमा विपद पूर्बतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको खाका निर्माण, स्रोत नक्शाङ्कन तथा बजेट निर्धारण गर्नका लागि खुला छलफल गराइएको थियो । छलफलवाट निस्केका उपलब्धिहरुलाई क्षेत्रगत अगुवाहरुले बैठकमा प्रस्तुत गरेका थिए । आवश्यक छलफल पछि योजनामा समाबेश गर्नु पर्ने बिषयहरुलाई अन्तिम रुप दिइएको थियो ।

अनुसूची ५ : कार्यशालाको सहभागीको विवरण

जिल्ला विपद् प्रतिकार्य पूर्वतयारी योजना तर्जुमा सचिवहरु को **कार्यशाला १७ ०६ २०१६**

सि.न.	नम	गविस	फोन नं.
१	सिखर भुसाल	सिखरबेसि	9779855045519
२	बिष्णु प्रसाद भुसाल	बुधसिङ	9845053807
३	स्रि प्रसाद पौडेल	बेतिनी	9841834559
४	प्रकाश चन्द्र पोडेल	सुन्दरादेवि	9855052306
५	मधव प्रसाद गजुरेल	थप्रेक	9841954103
६	बालचन्द्र पुन	तारुका फिकृरी	9860413808
७	हुदय राज उपाध्य	पन्चकन्या बालकृमारी	98484485531

८	हरि प्रसाद दुलाल	ककनी	9841546898
९	राम शरण भण्डारी	रातमाटे	9851193921
१०	सिभ गजुरेल	खड्कभञ्ज्याङ	9841806434
११	अर्जुन रेग्मि	दुईपिपल	9845056823
१२	राम पसाद नेउपाने		9841141704
१३	अमन बहादुर तामाङ	बेलकोट	9841493739
१४	निलम कृमार भुजेल	गेंखु	9851210632
१५	शुक्र कृमार श्रेष्ठ	बेलकोट	9841709363
१६	केशक राज पाण्डे	सुनखानी	9841795571
१७	नारायण श्रेष्ठ	थनापति सुर्यमति	9851260238
१८	देबेन्द्र राज आचार्य	चाउथे	9741191885
१९	बाबु राम जैसि	मनकामना	9847015777
२०	महन राज वली	तलाखु	9851213304
२१	बि बि घले	साल्मे	9611097808
२२	सेर बहादुर तामाङ	साल्मे	9803701512

Anex -1

जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, नुवाकोट अर्न्तगत संचालित सेवा केन्द तथा कार्यरत सेवा केन्द्र प्रमुखको नामावली

सि.नं.	नाम	पद	कार्यालय/सेवा केन्द्र	सम्पर्क फोन नं.
१	श्री भरत पाण्डे	प.वि.अ.	प.से.के. (क) देविघाट	९८४१६०५५१०
२	श्री शंकर मल्ल	प.चि.	प.से.के. (क) खरानीटार	९७४११०९४७७
३	श्री धनिपत राय यादव	प.वि.अ.	प.से.के. (क) रानीपौवा	९८४१६४१५९३
४	श्री उद्धव प्रसाद पाण्डे	प.से.प्रा.	प.से..के. (ख) पंचकन्या	९७४१०१६९९१

५	श्री दिनेश ठाकूर	प.से.प्रा.	प.से..के. (ख) थानपति	९८४४१०५५७२
६	श्री गोविन्द प्रसाद ढकाल	प.से.प्रा.	प.से.के. (ख) तारुका	९८४५१०८६२६
७	श्री देविलाल ओली	प.स्वा.प्रा.	प.से.के., समुन्द्रटार	९७४८५११७१०
८	श्री ठकहर मण्डल	प.स्वा.प्रा.	प.से.के. (ख) तुप्चे	९८४१८७५२४८, ९८०८३२४३१२
९	श्री शंकर प्रसाद थपलिया	प.स्वा.प्रा.	प.से.के. (क) बेल्कोट	९७४११७५२२६
१०	श्री चन्द्र देव थापा	प.स्वा.प्रा.	प.से.के. (क) चौघडा	९८४१६८३११९
११	श्री दिपक मालाकार	प.स्वा.प्रा.	प.से..के. (ख) बागेश्वरी	९८१८२०७८०३
१२	श्री प्रेम बहादुर राना	ना.प.से.प्रा.	प.से.के., देउराली	९७४८०३२८५१, ९६११०८८९८५, ९८६०८०७०२४
१३	श्री विज्ञान पाण्डे	भेट. जेटिए	प.से..के. (ख) सिक्रे	९८४१७७२६४८

Anex-II

जिल्ला वन कार्यालयको संख्या

सि.नं.	कार्यालय रहेको स्थान	भवनको किसिम	सर्म्पक व्यक्ति
१।	विदुर	जि ब अ र अन्य कर्मचारीहरुको क्वाटर	
२।	चौघडा	सेक्टर वन कार्यालय भवन र क्वाटर	
३।	रातामाटे	ईलाका भवन	
४।	चोगते (बागेश्वरी)	बागेश्वरी ईलाका भवन	
५।	देउराली	देउराली ईलाका भवन	
६।	खरानीटार	खरानीटार ईलाका भवन	
७।	बिदुर	बिदुर ईलाका भवन	
८।	काउलेथाना	ककनी ईलाका भवन	
९।	समुन्द्रटार	समुन्द्रटार ईलाका भवन	

श्रोत: जिल्ला वन कार्यालय २०७१।०७२

DDRT (District Disaster Response Training) प्राप्त स्वयंसेवकहरु

S. N	Name	Organization	Contact no	email Id
1	Ganesh Kumar Nepal	NRCS Nuwakot	9841548156	ganeshkumarnepal@yahoo.com
2	Bharat Subedi	NRCS Nuwakot	9813395423	
3	Shankar Amatya	NRCS Nuwakot	9841464522	
4	Shreeram Panday	NRCS Nuwakot	9751021817	Shreeram2@gmail.com

5	Ramji Prasad Poudel	NRCS Nuwakot	9841657375	ramjipowdel@yahoo.com
6	Mohan Shrestha	NRCS Nuwakot	9841548394	
7	Raju Pandit	NRCS Nuwakot	9841343068	
8	Durga Prasad Dhungel	NRCS Nuwakot	9841638865	
9	Niranjan Prasad Acharya	NRCS Samundratar SC	9611012245	
10	Keshab Subedi	NRCS Kharanitar SC	9813320825	
11	Uddav Sharma Rijal	NRCS Tupche SC	9849103236	
12	Narayan Prasad Nepal	NRCS Jhiltung SC	9841780195	
13	Uttam Pathak	NRCS Chhahare SC	9841390609	utmpathak@gmail.com
14	Thaneshor Aryal	NRCS Nuwakot	9841335328	ts_aryal@yahoo.com
15	Devchandra Bhatta	Press chautari nuwakot	9851067315	devchandrabhatta@gmail,com
16	Manju Shrestha	NRCS Taruka SC	9808620261	Manjushrestha79@yahoo.com
17	Sita Tamang	SBHSS Hattigauda	9841548931	
18	Rupa Aryal	SKSS Gerkhu	9741139079	

जिल्लामा रहेका प्रहरी युनिगत जनशक्ति बिबरण

सि.न.	बिबरण	प्र.उ.	प्र.ना.उ.	प्र.नि.	प्र.ना.नि	प्र.स.नि	प्र.ह.	प्र.ज.	प्र.प.	जम्मा
१	जिल्ला प्रहरी कायालय नुवाकोट	१	१	१	५	५	२६	४८	४	९१
२	ई.प्र.का.खरानीटार			१		२	२	११	१	१९
३	ई.प्र.का.सिके नुवाकोट				१	१	२	५		९
४	ई.प्र.का.चोगते					१	१	६		८
५	ई.प्र.का.ढीकूरे नुवाकोट				१		१	६		८
६	न.प्र.का.(ख)नुवाकोट				१		२	५		८
७	प्र.चौ.देउराली नुवाकोट					१	१	५		७
८	प्र.चौ.सिसडोल - ओखरपौवा						१	६		७
९	प्र.चौ ककनि नुवाकोट					२	२	१०		१४
१०	प्र.चौ.फिकूरे नुवाकोट					१	१	५		७
११	प्र.चौ.पाटिभञ्ज्याङ नुवाकोट					१		५		६
१२	प्र.चौ.तारुका					१	१	५		७

	नुवाकोट									
१३	प्र.चौ.किम्ताङ्ग नुवाकोट					१		४		५
१४	प्र.चौ.झिल्टुङ्ग नुवाकोट					१	१	५		७
१५	प्र.चौ.सामरी नुवाकोट					१	१	४		६
१६	प्र.चौ भैरवी नुवाकोट					१	१	३		५
१७	प्र.चौ.तादीपुल नुवाकोट					१	१	६		८
१८	प्र.चौ.समुन्द्रटार नुवाकोट					१	१	८		१०
१९	प्र.चौ.देबिघाट नुवाकोट					१	२	६		९
२०	प्र.चौ.पोष्ट मैलुङ्ग					१	१	३		५
२१	प्र.चौ.कृमरी नुवाकोट						१	५		६
२२	प्र.जि.अ.नि.गार्ड नुवाकोट						१	४		५
२३	का.सु.गार्ड नुवाकोट					१	२	१०	१	१४
२४	ऋ.प्र.पोष्ट नुवाकोट					१	३	५		९
२५	अ.प्र.पोष्ट सातबिसे नुवाकोट						१	२		३
२६	अ.प्र.पोष्ट थानसिङ नुवाकोट					१	१	५		७
२७	प्र.उ.निवास नुवाकोट							६	१	७
२८	जिल्ला अदालत नुवाकोट						२	४		६
२९	अ.प्र.पोष्ट सिमचौर नुवाकोट					१	३			४
	जम्मा सख्या	१	१	२	८	२७	६१	२००	७	३०७

सि.न	प्रहरी ईकाईको नाम	प्रहरी ईकाई रहेको स्थान	युनिटले हेर्ने न.पा गा.वि.स.हरु	सदरमुकाम देखिको दुरी
१	जि.प्र.का नुवाकोट	बि.न.पा.वडा नं.३ बिदुर	बि.न.पा.वडा नं.१ देखि ११	० कि.मि.
२	ई.प्र.का. खरानीटार	खरानीटार गा.वि.स.वडा नं.१खरानिटार बजजार	खरानीटार रालुका नर्जामण्डप थप्रेक पञ्चकन्या उर्लेनी कबिलास	२४ कि.मि.
३	ई.प्र.का.सिकेपुरी	सिक गा.वि.स वडा नं.५पुडीटोल	सिके समुन्द्रादेवी महाकाली	५५ कि.मि.

४	ई.प्र.का.चोगते	बागेश्वरी गा.वि स.वडा नं.१ चेगते	हल्देकालिका लच्याङ बागेश्वरी गेर्खु	१९ कि.मि
५	ई.प्र.कां ढिकूरे	खानीगाउं गा.वि.स.४ ढिकूरे बजार	खानीगाउं सुयमति चौहाडा गणेशस्थान	
६	न.पा.का.कोलनी	बि.न.पा.९ कोलनी	बि.न.पा.८ ९ १० ११ आसपास एरिया	३ कि.मि
७	प्र.चौ.देउराली	देउराली गा.वि.स.वडा नं ८गोगने		१५ कि.मि
८	प्र.चौ ओखरपौवा	ओखरपौवा ८ ओखरपौवा	ओ.पौ.को.वडा नं. ४ ५ ७ ८ ९ र चाउथेको वडा नं. ३ ४ ५ ६ र ७	५८ कि.मि
९	प्र.चौ.तादिपुल	बेल्कोट गा.वि.स.वडा नं.तादिपुल	बेल्कोट मदानपुर	८ कि.मि
१०	प्र.चौ ककनी	ककनी गा.वि.स.वडा नं. २	ककनी चतुराले ओखरपौवाको वडा नं १ २ ३र ६	४२ कि.मि
११	प्र.चौ समुन्द्रटार	समुन्द्रटार गा.वि.स.वडा नं. २ समुन्द्टार	समुन्दटार बालकृमारी राउतबेसी घ्याङफेदि शिखरबेसी गाउर्खक बेतिनी	३६ कि.मि
१२	प्र.चौ.फिकूरे	फिकूरे गा.वि.स.वडा नं.४ सातदोबाटो	फिकूरे काउले भाल्चे मनकामना तुप्चे	२५ कि.मि
१३	प्र.चौ.पाटीभञ्ज्याङ	तलाखु गा.वि.स.वडा नं.७ पाटीभञ्ज्याङ	तलाखु छाप लिखु	६७ कि.मि
१४	प्र.चौ.तारुका	तारुका गा.वि.स.वडा नं.१	तारुका बुधसिङ गोरस्याङ दाङसिङ	१६कि.मि
१५	प्र.चौ किम्ताङ	किम्ताङ गा.वि.स.वडा नं.४ सानो	बर्सुन्चेत सान्मे किम्ताङ	३०कि.मि
१६	प्र.चौ.भ्फिल्टुङ्ग	दुईपिपल गा.वि.स.वडानं.६डबली	दुईपिपल रातमाटे कृमरी	२० कि.मि
१७	प्र.चौ.सामरी	सामरी गा.वि.स.वडा नं.१सामरी भञ्ज्याङ	सामरी कल्यानपुर	१५ कि.मि
१८	प्र.चौ.भैरवी	बि.न.पा.वडा नं.२ नुवाकोट दरबार	बि.न.पा.वडा नं. २	६ कि.मि
१९	प्र.चौ.देवीघाट	बि.न.पा.वडा नं.७ देविघाट	जिलिङ खड्गभञ्ज्याङ चारघरे बि.न.पा ७	
२०	प्र.चौ.कृमरी नुवाकोट	कृमरी गा.बि.स.८भैरब कृण्ड	कृमरी चाउथेको वडा नं.१ २ ८ ९र बेलकोटको वडा नं.४र९	६८ कि.मि
२१	प्र.चौ.मैलुङ नुवाकोट	म्नकामना गा.बि.स.१ शान्ती बजार	३ हाईड पावर र शान्ती बजार एरिया	१५ कि.मि
२२	का.सु.गार्ड नुवाकोट	बि.न.पा.वडा नं.ढुङ्गे	कारागार परिसर	१.५कि.मि
२३	अ.प्र.पो.बिदुर	बि.न.पा.वडा नं.४ बिदुर	बि.न.पा.३र४को आसपास	५०० कि.मि

			एरिया	
२४	अ.प.पो.सातबिसे	सुन्दरादेवी २ सातबिसे	सातबिसे र सुन्दरादेवि	३० कि.मि
२५	अ.प.पो. छहरे	थनसिङ्ग १ छहरे बजार	थनसिङ थानपति सुनखानी भद्रुटार कविलास गा.वि.स.को वडा नं. ७ र ८ चौहाडा वडा नं.४२५ तथा हाईवे एरिया	१४ कि.मि

जिल्ला प्रहरी कार्यालय नुवाकोट तथा मातहत प्रहरी ईकाईहरुले हेर्ने गा.वि.सहरुको विवरण

UNWOMEN को आर्थिक सहयोगमा नुवाकोट जिल्लामा साथी संस्थाद्धारा सञ्चालित महिला बहुउद्धेश्यिय केन्द्रको कार्यक्रम अन्तर्गत उत्थानशिल समुदायका लागी बिपद् पुर्ब तयारी प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिममा सहभागी भएकाहरुको सम्पर्क बिवरण ।

क.सं.	नाम थर	ठेगाना	सम्पर्क नम्बर
१	सुमित्रा डङगोल	बि.न.पा ३	९८४१०८६१८८
२	सुजना आचार्य	बि.न.पा ३	९८१८९०६१४२
३	बिर्सना नेपाल	बि.न.पा ३	९८०८७८९४०५
४	सुचिता पाण्डे	बि.न.पा ३	९८६०६७१०२८
५	अनिता लामिछाने	बि.न.पा ४	९८४३४८०१२७
६	सुजना थापामगर	बि.न.पा ४	९८४९६९८५२५
७	बन्दना रिमाल	बि.न.पा ४	९८१८२६१६३४
८	शोभा धिताल	बि.न.पा ४	९८४९२९५४८३
९	सिमा सिलवाल	बि.न.पा ५	९८६०७७२२३१
१०	रबिता कृमाल	बि.न.पा ५	९८४८४१५३९१
११	बिष्णुकृमारी मगर	बि.न.पा ५	९८४१३३२२६९
१२	अनिता कृमाल	बि.न.पा ५	९८१०२६७६२६
१३	शिला खतिवडा	बि.न.पा ६	९८०३६३६५२३
१४	स्मिता सढौला	बि.न.पा ६	९८४३४६५७९१
१५	रुपा मल्ल	बि.न.पा ६	९८४१५९९४३९
१६	सिर्जना केसी	बि.न.पा ६	९८४१९७३०१०
१७	सबिना कृमाल	बि.न.पा ७	९८०३४४८२५७
१८	निर्मला कृमाल	बि.न.पा ७	९८०३७१७८९२
१९	बिमला डङगोल	बि.न.पा ७	९८०१२९८८८२
२०	नमिता बैध	बि.न.पा ७	९८१८८३८६९९
२१	सुजना अधिकारी	बि.न.पा ८	९८६०८६८४१६
२२	लक्ष्मी रिमाल	बि.न.पा ८	९८४३३२१६७२
२३	अम्बिका घिमिरे	बि.न.पा ८	९८६६८८७८५३
२४	साबित्रि थापा	बि.न.पा ८	९८४३४८२४७३

UNWOMEN को आर्थिक सहयोगका नुवाकोट जिल्लामा साथी संस्थाद्धारा सञ्चालित महिला बहुउद्धेश्यिय केन्द्रको कार्यक्रम अन्तर्गत प्रकोप नक्साङकन आकस्मिक अभ्यास, प्राथमिक उपचार बिषयक २ दिने वर्कसप ट्रेनिङमा सहभागी भएकाहरुको बिवरण ।

क.	नाम थर	ठेगाना	सम्पर्क नम्बर

सं.			
१	कृष्णप्रसाद आचार्य	बि.न.पा ३	९८४१०८५६८९
२	रावल घिमिरे	बि.न.पा ४	९८६०८०७७८४
३	निरोजकुमार थापामगर	बि.न.पा ५	९८४१६७१२०३
४	प्रकाश तामाङ	बि.न.पा ७	९८१३०२९५७२
५	बिना डङगोल	बि.न.पा ५	९८४१०१४२५६
६	पार्वति शिलवाल	बि.न.पा ५	९८०३७२३०६०
७	बिन्दा मिजार	बि.न.पा ४	९८०८६२३५९१
८	शर्मिला पन्थ	बि.न.पा ४	९८४९५६१४१०
९	संगिता थापामगर	बि.न.पा ५	९८१३८३२६०२
१०	तुलसा बस्नेत	बि.न.पा ८	९८४९४८८५५०
११	बिना श्रेष्ठ	बि.न.पा ८	९८४१०८६४८४
१२	प्रमिला डङगोल	बि.न.पा ८	९८४१०८८५५३
१३	तुलसा न्यौपाने	बि.न.पा ७	९८४३०४८८९१
१४	सिर्जना केसी	बि.न.पा ६	९८४१९७३०१०
१५	शुसिला केसी	बि.न.पा ६	९८४१७५६८१६
१६	सुकृ सढौला	बि.न.पा ६	९८६०६८६९२५
१७	योगमाया डङगोल	बि.न.पा ४	९७४१२०९८०२
१८	बासु केसी	बि.न.पा ६	९८४१६२२२३६
१९	श्रबण केसी	बि.न.पा ६	९८६११४८३५९
२०	प्रदिपकुमार भट्ट	बि.न.पा ५	९८४३४८०५३९
२१	दुर्गा घिमिरे	बि.न.पा ७	९८४१०८७७०२
२२	शान्ति अधिकारी	बि.न.पा ४	९८४९१९४३६८
२३	बिर्सना नेपाली	बि.न.पा ३	९८०८७८९९०५
२४	अञ्जिता तामाङ	बि.न.पा ३	९८४३५६३५०३
२५	शलिना थापामगर	बि.न.पा ३	–
२६	रजनि गुरुङ	बि.न.पा ३	९८६००४६६६३
२७	भावना भट्ट	बि.न.पा ८	९८५११८३३५०
२८	सम्पदा खनाल	बि.न.पा ४	९८४३६०९४८२
२९	सरस्वति न्यौपाने	बि.न.पा ७	–
३०	कपिल केसी	बि.न.पा ८	–
३१	गिता सापकोटा	बि.न.पा ७	–
३२	महेन्द्र श्रेष्ठ	बि.न.पा ८	–
३३	बर्ष खनाल	बि.न.पा ४	९८१३०९२६९१

नुवाकोट जिल्लाको भुकम्प प्रभावित विभिन्न स्थानहरुको जोखिम अवस्थाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं	गा.वि.स.	वडा नं.	टोल	निदेशाङ्क	वस्तीको जोखिम अवस्था	घर धुरि सख्या	सार्नु पर्ने घर	जोखिमको अवस्था	कैफियत

.												
				अक्षांस (उत्तर)	देशान्तर पुर्वी	वस्न मिल्ने	वस्न नमिल्ने	जोखिम न्युनिकरण गरेर वस्न मिल्ने				
१	लच्याङ	९	पत्तपुर	२७.९४६	८५.२५२		✓		१७ घर मध्य ७ घर जोखिममा	सार्न पर्ने	पहिरो माथी अस्थीर चट्टानहरु रहेकाले debris flow ले घर बनाउने सम्भावना रहेको	जोखिमका घरहरु स्थानान्तरण गरिनुपर्ने
		९	साल्मे डाँडा	२७.९४४	८५.२५३			✓	४ घर जोखिममा	सार्न नपर्ने	वसीत माथि डाडामा चिराहरु रहेकोतथा बर्षा पानीले	
	साल्मे	डाङचेत		२८.०३६	८५.०९०			✓		र्सान पर्ने		हाल पुरानो पहिरो सक्रियता नभयतापनि चिराबाट पानि छिर्न गई जमिन बग्न सक्ने खोलाले कटान गर्दा
२	साल्मे ९		गुन्सा वाटी गाँउ	२८.०२०	८५.०८६			✓	विद्यालय जोखिममा	सार्न नर्पने	जमिनमा चिराहरु परेको वस्ती चिरापरेको डाडाँको दायाँ वायाँ मा रहेको चिराहरु माथि देखि तल सम्म देखिने विद्यालयको माथि चिरा परेको	पहिरो रोकथामको उपाय अपनाय विद्यालय सर्न नपर्ने
३	किम्ताङ	५ ६ ८	मन्वो तल्लो किम्ताङ पारादे	२८.०१६	८५.०२९		✓	पहिरो आसपासमा रहेका करिब २९ घर उच्च	सार्न पर्ने	पहिरो वस्ती तिर निरन्तर बडिरहेको		

			ङ टोल					जोखिमा तथा अन्य घर मध्यम		पहिरोको शिरमा चिराहरु रहेको		
	किम्ताङ	८	नाङग याङ	२८.०१ ६	८५.०२ ७					तल्लो किम्ताङ वस्तिको दक्षिण तथा पश्चिमतपर्ँ चिरा वरेको तथा जमिज भासिएको	सो पहिरो वस्ती तर्फ बडेमा वस्ती जोखिममा पर्न सक्ने	
४	कल्याणपुर	४	खुसाने गाउँ	२७.९५ ९	८५.१२ ९				करिव १५	सार्न नपर्ने	चट्टानहरु खस्ने	
	उर्लेनी	१	काल्चे	२७.९७ ०	८५.३४ १			✓	६ घर पहिरो को मुनी तथा करिव ५० घर पहिरो आसपास	सार्न पर्ने	जमिनमा चिरा परेको,जमिन धसिएको साथै पुरानो पहिरो सक्रिय भएको	
	उर्लनी	१	च्यान डाँडा	२७.९७ १	८५.३४ १		✓			सार्न पर्ने	करिब १ मि.जमिन धसिएको,जमिनमा चिराहरु रहेको,पुरानो पहिरो सक्रिय भएको	
५	उर्लेनि	१	थिङ टोल वाइवा टोल	२७.९७ ०					करिव २०	सार्न पर्ने	जमिनमा चिरा परेको,वर्षे पानी उचित व्यवस्थापन नहुँदा gully erosion भएको	
६	उर्लेनी	२	काल्चे स्याङ तान टोल	२७.९८ ६	८५.३४ ४		✓		करिव ५ घर पहिरो मुनी	सार्नु पर्ने	जमिनमा चिरा परेको,जमिन धसिएको अवस्था,विस्तारै जमिन	

											सरिरहेको	
	उर्लेनी	४	छोलुङ	२७.९६७	८५.३३१			✓	२ घर		चट्टानी पहिरो,पुरानो पहिरो भुकम्प पशचात सक्रिय भएको	
	महाकाली	४	मरडाडाँ	२७.८६३	८५.३५६			✓	४ घर		पहिरो सक्रिय रहेको,माटो बगेको	
	महाकाली	५	कृणार	२७.८७०	८५३६७			✓	९ घर	सार्न नर्पने	जमिन विस्तारै र्सदै गरेको,रुखहरु ढल्किएर रहेको सामान्य चिरा रहेको	जमिन सुख्खा रहेको आयातन सानु भयकाले mitigation measure अपनायर वस्ती सार्न नपर्ने
	महाकाली	४	ढकाल थोक मुलावारी बुदे जोब्रान	२७.८७०	८५.३५६		✓		करिव १०	सार्न पर्ने	पुरानो पहिरो सक्रिय भएको ढुङ्गा खस्ने तथा जमिन धसिने दुवै जोखिम रहेको	पिअरोको दाईने फेदिमा रहेको वस्ती तथा मुलावारी क्षेत्रका घरहरु जोखिममा पहिरो बड्दै गयमा जोब्रान सम्म असर गर्ने
	म्हाकाली	३	कल्लेरी	२७.८७८	८५.३४७		✓		क्रिव १७	सार्न पर्ने	चिराहरु परेको,असथिर चट्टानहरु रहेको debris fiow वसति सम्म आएको	स्थानियलेु पहिरोको उपाय अपनायको अवस्था
	घ्याङफेदि	३	नेगी	२७.९६५	८५.४२३		✓		करिव ३२	सार्न पर्ने	जमिनमा चिरा परेको,तथा माथिल्लो भागमा असथिर	

											चट्टानहरु रहेको	
७	घ्याङफेदि	३	सेल्जुङ	२७.९७०	८५.४३०		✓		करिव २४	सार्न पर्ने	चट्टानी पहिरो	पहिरोको कारण सबै घरहरु पुरियको तथा ३ जनाको मुत्यु भएको,
	घ्याङफेदि	५	घ्याङ डाडां	२७.९८३	८५४४१		✓		करिव २०	सार्न पर्ने	वस्तीको पश्चीम तथा पुर्व तिर पहिरो सक्रिय रहेको,जमिनमा चिराहरु रहेको	पुर्वी तर्फको पहिरोको छेउमा रहेको ४ घर तथा पहिरो मुनी रहेको २घर उच्च जोखिममा
	घ्याङफेदि	६	सिसिपु यर्पोपानी	२७.९९ड	८५.४४७		✓		सिसिपु का करिव २९ घर तथा यर्पोपानी का घर ७ घर	सार्न पर्ने	वस्ती पुरानो चट्छानी पहिराको मुनि रहेको,हाल पहिरो सक्रिय नदेखियतापनि डाडांमा अस्तीर चट्टानहरु रहेको	
	घ्याङफेदि	६	सेलेलो भिता नयाँ गाउँ पिङदवा डाडाँ	२८.००००	८५.४४७		✓		२० घर	सार्न पर्ने	जमिनमा चिराहरु परको,अस्थीर चट्टानहरु रहेको	अस्थिर चट्टानहरु रहेको स्थानमा चिरा समेत परेकाले, वस्ती अती जोखिममा रहेको
	घ्याङफेदी	८	घ्यार डाडाँ, घ्यार चौर	२७.९८९	८५.४४९			✓			जमिनमा चिरा परेको वस्तीको पश्चिम पट्टी पहिरो गएको	पहिरो रोकथामको उपाय अपनायर वस्ती सार्न नपर्ने
	घ्याङफेदी	९	चेतान लेप्सो खर्क	२७.९९३	८५.४६१			✓	करिव ७	सार्न पर्ने	पहाडको टुप्पोमा चट्टानी पहिरो सक्रिय भएको	

८	सिखरवसी	६	ढाडटोल	२७.९६६	८५.३९५			✓		सार्न नपर्ने	अस्थिर चट्टानहरु रहेको,जमिनमा सामान्य चिराहरु	अस्थिर चट्टान हटाय वस्ती सार्न नपर्ने
	सिखरवेंस	३	सिलामे	२७.९८६	८५.३७८			✓		सार्न नपर्ने	अस्थिर चट्टानहरु रहेको,जमिनमा सामान्य चिरा परेको	असथिर चट्टान हटाए वस्ती सार्न नपर्ने
९	गोर्स्याङ		काब्रे	२७.९१५	८५.३७८		✓			करिव ६ घर	पहाडको टुप्पोमा पहिरो सक्रिय हुनाले rock debris वस्तीमा आई पुरेको	
१०	कृमरी	९	सिर्से	२७.७८८	८५.१६३			✓	करिव २४	सार्न नपर्ने	जमिनमा चिराहरु परेको	Highly weathered outcrop भएका कारण erosin हुन सक्ने
११	चउथे	३	पात्ले लामा गाउँ	२७.८०२	८५.२०२			✓		सार्न नपर्ने	जमिनमा चिराहरु परेको तर हाल उक्त चिराहरु धेरै मात्रामा पुरीएको अवस्था	

नोट. हाल जोखिम देखिएका वस्तिहरुमा, घ्याङफेदिको सेल्जुङ बाहेक अन्य सबै वस्तीहरुमा बसोबास रहेको ।

प्रकोप व्यवस्थापन चक्र